

Годишен извештај 2011

NLB Тутунска банка

СОДРЖИНА

КЛУЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА РАБОТЕЊЕТО	3
ВОВЕД	4
МАКРОЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА	5
БАНКАРСКИ СЕКТОР	11
РАБОТЕЊЕ НА НЛБ ТУТУНСКА БАНКА АД СКОПЈЕ	14
КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ, АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА	14
ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТИ	23
АКТИВНОСТИ ПО СЕГМЕНТИ	27
АКТИВНОСТИ ПО СЕГМЕНТИ	27
УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ	34
УПРАВУВАЊЕ СО КРЕДИТЕН РИЗИК И КВАЛИТЕТ НА КРЕДИТНОТО ПОРТФОЛИО	34
УПРАВУВАЊЕ СО НЕКРЕДИТНИ РИЗИЦИ	34
УПРАВУВАЊЕ СО ЛИКВИДНОСЕН РИЗИК	34
УПРАВУВАЊЕ СО ВАЛУТЕН РИЗИК	35
УПРАВУВАЊЕ СО КАМАТЕН РИЗИК	35
УПРАВУВАЊЕ СО ОПЕРАТИВЕН РИЗИК	35
УПРАВУВАЊЕ СО КАПИТАЛОТ И АДЕКВАТНОСТА	36
УПРАВУВАЊЕ СО КАДРИ	37
ИНТЕРНИ ПРОЦЕСИ И КЛУЧНИ ИНИЦИЈАТИВИ	38
ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА	38
ДЕЛОВНИ ОБЈЕКТИ НА БАНКАТА	38
ПРОМОТИВНИ КАМПАЊИ	38
АКТИВНОСТИ ЗА ХАРМОНИЗАЦИЈА НА РАБОТЕЊЕТО СО НЛБ ГРУПАЦИЈАТА	38
ОСТАНАТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА БАНКАТА	39
ПРИЛОЗИ	40
БИЛАНС НА СОСТОЈБА	41
БИЛАНС НА УСПЕХ	42
ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА НА НЛБ ТУТУНСКА БАНКА	43
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ	44

КЛУЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА РАБОТЕЊЕТО

	2010	2011	План 2011
Клучни показатели			
ROE пред даноци	11,3%	15,3%	13,1%
ROE по даноци	11,3%	15,2%	12,9%
Cost/Income Ratio	58,3%	56,6%	57,5%
Пазарно учество по билансна сума	20,5%	19,2%*	20,0%
Адекватност на капиталот	13,2%	13,5%	13,5%
Заработка по акција - EPS (МКД/број на акции)	532	773	641
Биланс на успех			
Добивка пред оданочување (во мил. МКД)	456,6	661,2	558,4
(пораств во %)	0,3%	44,8%	22,3%
Добивка по оданочување (во мил. МКД)	454,5	659,8	547,3
(пораств во %)	2,5%	45,2%	20,4%
Нето приходи од работење (во мил. МКД)	2.795,8	3.056,5	2.842,7
(пораств во %)	5,3%	9,3%	1,7%
Трошоци на работење (во мил. МКД)	1.631,0	1.730,5	1.634,3
(пораств во %)	4,2%	6,1%	0,2%
Исправки за потенцијални загуби (во мил. МКД)	689,0	656,0	650,0
(пораств во %)	10,8%	-4,8%	-5,7%
Нето приходи од камата / просечна каматоносна актива	3,3%	3,0%	3,1%
Нето приходи од камата / просечна бруто актива	3,0%	2,7%	2,9%
Биланс на состојба			
Билансна сума (во мил. МКД)	62.538,9	61.556,0	60.941,1
(во однос на 31.12.)	13,8%	-1,6%	-2,6%
Кредити на небанкарски сектор - НБС (во однос на 31.12.)	10,1%	7,6%	0,6%
(пазарно учество во %)	19,6%	19,5%	19,0%
Депозити на небанкарски сектор - НБС (во однос на 31.12.)	12,3%	-2,9%	-3,2%
(пазарно учество во %)	20,7%	18,5%	20,0%
Кредитно портфолио и резервации			
Пресметани исправки за потенцијални загуби (во мил. МКД)	4.537,9	5.194,8	5.264,9
(во однос на 31.12.)	18,7%	14,5%	16,0%
Актива изложена на ризик (во мил. МКД)	44.999,0	47.077,2	50.073,7
(во однос на 31.12.)	10,6%	4,6%	11,3%
Покриеност на портфолиото со резервации	10,1%	11,0%	10,5%
Покриеност на В, Г, Д пласмани со резервации	132,6%	100,0%	n/a
Нефункционални кредити НБС / Вкупни кредити НБС	6,7%	7,7%	7,2%
Ликвидносни показатели			
Учество на бруто кредити на НБС во депозити на НБС	78,9%	88,2%	83,8%
Долгорочни кредити /Вкупни кредити	66,7%	69,9%	61,7%
Долгорочни обврски/Долгорочни кредити	90,8%	75,2%	88,6%
Останати показатели			
Број на комитенти	445.107	484.195	n/a
физички лица	418.309	456.036	n/a
правни лица	26.798	28.159	n/a
Број на експозитури и шалтери	48	49	49
Број на вработени (состојба на крај на месец)	764	782	769
Број на ефективно ангажирани вработени (ефективни работни че	n/a	760	n/a

* Состојба на 30.9.2011 г. Извор: НБРМ, Банкарска супервизија и регулатива

ВОВЕД

Во 2011 година Банката ги оствари планираните цели со Деловната политика за 2011 година, Стратешките насоки за развојот и работењето на Банката за 2011-2015 година и насоките на НЛБ Групацијата за 2011 година. Во текот на годината поради промена на економските услови во кои работеше Банката и промените во деловната политика на НЛБ Групацијата од април 2011 година соодветно се прилагодуваа тековните оперативни активности и финансиската политика. Согласно промените, растот на ризично пондерираната актива на Банката беше ограничен на постојното ниво на сопствени средства на Банката, и на одржување на капиталната адекватност над 12%. При вакви ограничувања, а во услови на зголемен раст на домашната економија и релаксирана монетарна политика, Банката ја одржа пазарната позиција, истовремено обезбедувајќи висока структурна ликвидност, стабилни извори на финансирање, висок квалитет на портфолиото и висока профитабилност.

Позначајни остварувања

- Нето билансна сума: 61.556,0 мил. МКД или 1,0% над планот
- Нето добивка: 659,8 мил. МКД
- ROE пред даноци: 15,3%
- ROE по даноци: 15,2%
- ROA пред даноци: 1,1%
- ROA по даноци: 1,1%
- Cost/Income ratio: 56,6%.

Реализирани проекти

- Воведени се нови кредитни и депозитни продукти за населението;
- Обезбедени се нови кредитни линии за поддршка на работењето на компаниите;
- Потпишан е договор за Trade Finance Program со ИФЦ;
- Збогатени се услугите во електронското банкарство за физички - НЛБ Клик и правни лица - НЛБ Проклик;
- Збогатени се картичните услуги на Банката со нови функционалности;
- Воведени се дополнителни функционалности на ПОС терминалите;
- Направени се инвестиции во АТМ мрежата за подигнување на степенот на безбедност при вршење на трансакции со платежни картички;
- Направени се инвестиции за стандардизација на експозитурите на Банката согласно НЛБ стандардите;
- Реализирани се проекти во развој и надградба на информативниот систем на Банката;
- Направени се значителни инвестиции во информатичката инфраструктура на Банката.

Награди во 2011 година

- Плакета за „15 години континуирано членство во Берзата“

МАКРОЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Клучни макроекономски показатели

	2008	2009	2010	2011
Инфлација (просечна стапка)	8,3%	-0,8%	1,6%	3,9%
Индустриско производство (период/период)	5,5%	-7,7%	-4,3%	3,3%
Девизен курс ЕУР (пораст ЕУР/МКД)	0,3%	-0,4%	0,5%	0,0%
Референтна стапка на НБРМ	n/a	9,00%	5,00%	4,00%
Каматна стапка на благајнички записи	7,00%	8,50%	4,00%	4,00%
БДП (пораст во %)	5.0% ¹	-0.9% ¹	1.8% ²	2.3% ³
БДП/број на жители (ЕУР)	3,283¹	3,255¹	3,376²	3,593²
Тековна сметка (мил. ЕУР)	-1.209,5	-483,3	-191,1	-193.2**
Буџетски дефицит/суфицит (мил. ЕУР)	-62,7	-178,1	-171,4	-186,7
Нето надворешен долг (мил. ЕУР)	-913	-1.282	-1.240	-1,234*
Надворешно-трговски дефицит (мил. ЕУР)	-2.038	-1.640	-1.618	-1.972
Долг на Централна Влада (консолидиран) (мил. ЕУР)	1.387	1.597	1.711	2.089
Девизни резерви (мил. ЕУР)	1.495	1.598	1.715	2.069
Стапка на невработеност	33,8%	32,2%	32,0%	31.2% ³

¹ Прет. податок ² Проценет податок ³ Q3 2011 * 30.9.2011 ** 31.10.2011

**Среден курс на
НБРМ**

31.12.2011

1 ЕУР = 61,51 МКД

1 УСД = 47,53 МКД

1 ЦХФ = 50,60 МКД

31.12.2010

1 ЕУР = 61,51 МКД

1 УСД = 46,31 МКД

1 ЦХФ = 49,30 МКД

Во текот на 2011 година македонската економија го продолжи трендот на пораст од 2010 година. Носител на растот е извозниот сектор, надополнет со пораст на инвестициите (домашни и странски), кредитирањето на стопанството, како и зголемената приватна потрошувачка.

Бруто домашниот производ во третиот квартал оствари пораст од 2,3% (во првите два квартала од годината оствари пораст од 5,3% и 5,0% последователно што претставува највисок пораст во последните две години). Бруто инвестициите се зголемија за 42,5%, приватната потрошувачка се зголеми за 1,8%, додека јавната потрошувачка се намали за 7,9%. Нето-извозот негативно влијаеше на кварталниот БДП, со поголем пораст на увозот на стоки и услуги во третиот квартал за 12,3% во однос на истиот минатата година, додека извозот во третиот квартал порасна само за 3,4%. Според последната проекција (ноември) на НБРМ порастот на БДП на крајот на 2011 година ќе изнесува 3,5%. Истата стапка на пораст (3,5%) ја предвидува и Министерството за финансии или остварување на БДП по глава на жител од 221.005 МКД (3.593 ЕУР), додека ММФ предвидува стапка на пораст од 3,0%.

Реален сектор

Индустриското производство заклучно со декември 2011 година оствари пораст од 3,3% во однос на 2010 година, со негативни месечни стапки на пораст во последните четири месеци од 2011 година. Пораст е остварен кај поголемиот дел од дејностите во преработувачката индустрија од 5,5%, секторот вадење руди и камен се зголеми за 7,4%, додека енергетиката забележа пад од 11,1%. Најголемо позитивно влијание во растот на преработувачката индустрија има зголемувањето на производството на облека од 19,2%, производството на основни метали 7,0% и производството на тутунски производи 16,8% (овие три дејности креираат 28,6% од вкупната индустрија). Просечното искористување на капацитетите во декември изнесува 59,8% (најголема искористеност во октомври 62,9%). Економската состојба на деловните субјекти е оценета како поповолна во однос на декември 2010 година.

Очекувањата на деловниот сектор за растот на индустриското производство во наредниот период се поволни, а како ограничувачки фактори со кои ќе се судрува индустријата и се со најголемо влијание, се недоволната побарувачка

(странска и домашна), финансиските проблеми на претпријатијата како и неизвесното економско окружување.

Бројот на работници во индустријата со декември на годишно ниво е зголемен за 1,5%. Најголем пораст е остварен кај секторот снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација 3,0%, секторот вадење руди и камен 2,6% и кај преработувачката индустрија за 1,1%.

Очекувањата за бројот на работниците во индустријата (во декември) во наредните три месеци се поволни, односно бројот на работници се очекува дека ќе расте.

Градежништвото во третиот квартал од 2011 година оствари пораст од 12,3% во однос на истиот период 2010 година. Од друга страна, заклучно со декември бројот на издадени одобренија за градење е понизок за 9,0%, додека бројот на издадени одобренија за употреба во 2011 година е за 73,0% понизок во однос на 2010 година.

Во четвртиот квартал од годината има влошување во оценката на економската состојба во градежништвото во споредба со третиот квартал од годината, а поповолна во однос на четвртиот квартал 2010 година (иако истата е негативна). Како ограничувачки фактори за подобрување на деловната активност се слабата побарувачка, зголемените трошоци за материјали, како и зголемените финансиски трошоци (камати) и конкуренцијата во сопствениот сектор.

Земјоделството и во текот на 2011 година беше поддржано со субвенциите на Владата што влијаеше откупот на земјоделски производи заклучно со ноември значително да се зголеми (47,4% на годишно ниво) главно како резултат на порастот на откуп на индустриските растенија од 138,6%, житните растенија 76,4% и млекото 42,1%. Индексот на цените на инпутот кај земјоделските производи во декември е за 1,8% понизок во однос на декември 2010 година (пораст во однос на 2010 година е остварен кај цените на семиња 13,0%). Индексот на цените на аутпутот е повисок за 9,9% во однос на 2010 година, а најголем пораст е остварен кај цените на зеленчукот од 20,4%.

Стапката на невработеност во третиот квартал изнесува 31,2% и е за 0,5 п.п. пониска во однос на третиот квартал од 2010 година, додека бројот на невработени лица е понизок за 2,2%. На крајот на годината Владата проектира пад на невработеноста на 30,8%, а бројот на вработени лица би се зголемил за 3,0%. Бројот на вработени заклучно со третиот квартал изнесува 648.617.

Просечната месечна исплатена (реална) нето-плата заклучно со ноември 2011 во однос на истиот период 2010 година се намали за 2,3%. Пад на нето-платата е остварен кај секторот Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли и секторот Јавна управа и одбрана, задолжителна социјална заштита. Во ноември 2,4% од вработените во Република Македонија не примиле плата (2010: 2,3%).

Вкупната надворешно-трговска размена заклучно со декември 2011 година е зголемена за 34,4% и изнесува 544,9 млрд. МКД (8.859,0 мил. ЕУР). При тоа извозот е зголемен за 38,5%, а увозот е зголемен за 31,9%, што резултираше со трговски дефицит од 121,3 млрд. МКД (1.972,2 мил. ЕУР). Дефицитот е за 21,9% повисок во однос на 2010 година. Стапката на покриеност на увозот со извоз изнесува 63,6% (2010: 60,6%).

Најголем удел во извозот што го остварува Република Македонија имаат фероникелот, железото, челикот, облеката и преработките од нафта, додека на страната на увозот најмногу се застапени легури од платина, суровата нафта, моторните возила и електричната енергија. Најголем дел од извозот се остварува на пазарите во Германија (17,2%), Србија (7,3%), Бугарија (6,7%), Грција (6,8%), или 60,6% во земјите од ЕУ, додека најмногу се увезува од Германија (10,4%), Русија (9,8%), Велика Британија (8,4%), Грција (8,1%) или 54,3% од земјите од ЕУ.

Фискален сектор

Во буџетот за 2011 година беа предвидени вкупни приходи од 148,4 млрд. МКД (2,4 млрд. ЕУР), додека вкупните расходи беа планирани на ниво од 160,0 млрд. МКД (2,6 млрд. ЕУР). Фискалниот дефицит на крајот на годината беше предвидено да изнесува 11,6 млрд. МКД (0,2 млрд. ЕУР), или 2,5% од БДП (2010: 2,5% од БДП). Финансирањето на дефицитот се планираше главно преку странски извори (поволни кредити од меѓународни финансиски институции, кредитни линии за одделни проекти, еврообврзници).

Заклучно со декември остварени се вкупни приходи од 137,2 млрд. МКД (2,2 млрд. ЕУР) или 7,6% помалку од планираните (по основ на линеарна поделба на буџетот), вкупни расходи од 148,6 млрд. МКД (2,4 млрд. ЕУР или -7,1%), дефицит од 11,6 млрд. МКД (188,6 мил. ЕУР или 1,1% помалку од планот) и приходи по основ на ДДВ од 42,2 млрд. МКД (686,1 мил. ЕУР или 2,4% повеќе од планот). За разлика од 2010 година кога беа извршени два ребаланси на буџетот, 2011 година заврши со предвидениот буџет од почетокот на годината.

Долгот на Централната влада (консолидиран) со декември 2011 година изнесува 128,5 млрд. МКД (2.088,7 мил. ЕУР) што претставува 24,3% од БДП (2010: 24,7%). Од вкупниот долг на Централната влада, 75,7% претставува надворешен долг, додека 24,3% од долгот е креиран од домашни извори.

Надворешниот долг (нето) на Република Македонија заклучно со 30.9.2011 година изнесува 1.234,5 мил. ЕУР. (2010: 1.240,2 мил. ЕУР).

Странските директни инвестиции заклучно со октомври 2011 година изнесуваат 13,0 млрд. МКД (211,1 мил. ЕУР) и се за 75,0% повисоки во однос на истиот период претходната година. Најголем дел од инвестициите потекнуваат од Холандија (42,6%), Турција (28,0%) и Австрија (12,3%). На крајот на годината Владата очекува СДИ во износ од 22,8 млрд. МКД или 370 мил. ЕУР или 5,0% од БДП.

Монетарен сектор

Во текот на 2011 година монетарната политика беше релаксирана (како резултат на подобрувањето на домашната економија, поволните очекувања во надворешниот сектор, стабилните девизни резерви, како и пониската остварена стапка на инфлација од проектираната од почетокот на годината).

Девизните резерви заклучно со 31.12.2011 година изнесуваат 2.068,9 мил. ЕУР и од почетокот на годината се зголемени за 354,4 мил. ЕУР или 21%.

Стапката на инфлација на крајот на годината изнесува 3,9%. После ниските позитивни стапки во текот на 2010 година (1,6%), од почетокот на 2011 година стапката на инфлација се зголеми над 3,0% (најниска во јануари 3,2%, а највисока во мај 4,5%). Најголем пораст на цените во 2011 година е остварен кај групата Храна и безалкохолни пијалоци (6,2%), Сообраќај (5,3%) и Домување, вода, електрика, гас и други горива (5,0%). Пад на цените е остварен кај групата Образование (-5,7%) и Комуникации - ПТТ услуги (-1,7%).

Платниот промет преку банките во 2011 година по вредност е повисок за 11,1% во однос на 2010 година, додека бројот на трансакции е зголемен за 18,2%. Прометот преку картички е зголемен за 9,5% (бројот на трансакции преку картички е зголемен за 12,8%), додека прометот преку ПОС терминали е зголемен за 25,9%.

Дефицитот во билансот на плаќања заклучно со октомври изнесува 193,2 мил. ЕУР) и е три пати повисок во однос на истиот период од минатата година, што се должи на негативното салдо во надворешно трговската размена, додека приватните трансфери од странство (1.150 мил. ЕУР) се повисоки за 2% од 2010 година. Во август, септември и октомври е остварен суфицит во билансот на плаќања од 77,4 мил. ЕУР (за прв пат по септември 2010 година). Дефицитот во билансот на плаќања на крајот на годината се очекува да достигне - 4,8% од БДП според НБРМ, додека Владата очекува повисок дефицит (- 5,3% од БДП).

Каматната стапка на благајничките записи на крајот од минатата година од 4,5% беше намалена на 4,0% и во текот на 2011 година не е променета, што делумно позитивно влијаеше на порастот на монетарните и кредитните агрегати (пораст на кредитите од 8,5%, на депозитите 9,2%, како и на паричната маса од 9,7% заклучно со декември).

Стапките на задолжителната резерва на банките (воведени во 2009 година) изнесуваат 10,0% за обврските во домашна валута, 13,0% за странска валута и 20,0% на обврските во домашна валута со валутна клаузула. Од 1.1.2012 година, депозитите на население кои ќе бидат орочени над две години и нераскинливи, се ослободуваат од издвојување задолжителна резерва.

Во насока на релаксирање на монетарната политика, почнувајќи од 1.10.2011 година, и стапките на структурна ликвидност во денари и девизи на 30 и 180 дена (воведени во 2009) се изедначуваат во единствена стапка на ликвидност на 30 и 180 дена, при што во исполнувањето на истите како инструменти се вклучуваат и хартиите од вредност издадени од државата, што би требало да го олесни управувањето со ликвидноста на банките и да ја подобри нивната профитабилност.

Клучни законски и регулаторни измени кои влијааа на работењето

Во текот на 2011 година беа донесени повеќе закони и подзаконски акти, а направени се измени и кај постојните закони и подзаконски акти кои влијааа на одделни подрачја на работењето на Банката, и тоа:

- Закон за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити;
- Закон за субвенционирање станбен кредит;
- Закон за постапување со бесправно изградени објекти;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за хартии од вредност;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за платен промет;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за девизно работење;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело и финансирање на тероризам;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за даночна постапка;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за данок од добивка;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за данокот на додадена вредност;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за персонален данок;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за данок на имот;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за донации и спонзорства во јавните дејности;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за доброволно капитално финансирано пензиско осигурување;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за работни односи;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за заштита на личните податоци;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за заштита и спасување;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за безбедност и здравје при работа;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за катастар на недвижности;

- Закон за изменување и дополнување на Законот за процена;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за извршување;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за вршење на услуги брз трансфер на пари;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за служба во Армијата на Република Македонија;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за продажба на станови во општествена сопственост;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за лизинг;
- Закон за игрите на среќа и за забавните игри;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за игрите на среќа и за забавните игри;
- Закон за изменување и дополнување на законот за девизната инспекција;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за кривичната постапка;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за парничната постапка;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за меѓународно приватно право;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за едношалтерскиот систем и водење на трговскиот регистар и регистарот на други правни лица;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за нотаријат;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за инвестициски фондови;
- Закон за изменување и дополнување на Законот за кредитно биро;
- Одлука за управување со ризиците;
- Одлука за управување со ликвидносниот ризик на банките;
- Супервизорски циркулар бр. 10 - Управување со оперативниот ризик;
- Одлука за запис за шестмесечен депозит кај НБРМ;
- Одлука за девизен депозит кај НБРМ;
- Одлука за интрадневен кредит;
- Одлука за расположлив кредит преку ноќ;
- Одлука за утврдување на инструментите за обезбедување при спроведување монетарни операции;
- Одлука за задолжителна резерва;
- Одлука за издавање, тргување и исплата на благајничките записи на Народната банка на Република Македонија со Упатство за порамнување на трансакции со издадени благајнички записи;
- Одлука за содржината и начинот на функционирање на Кредитниот регистар;
- Одлука за сметковниот план на банките;
- Одлука за начинот и постапката на вршење надзор над банките и штедилниците во доменот на заштитата на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити;
- Одлука за начинот на вршење на платниот промет со странство;
- Одлука за измена на Одлуката за референтна каматна стапка за пресметување на стапката на казнена камата;
- Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за лимитите на изложеност;
- Одлука за измена на Одлуката за управување со кредитниот ризик;
- Одлука за изменување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;
- Одлука за методологијата за пресметување годишна стапка на вкупните трошоци и Одлука за измени и дополнувања на Одлуката за методологијата за пресметување годишна стапка на вкупните трошоци;
- Одлука на НБРМ за начинот и постапката за воспоставување и примена на програмата на банка за спречување перење пари и финансирање на тероризам;

- Одлука за сметковниот (контниот) план за банките и Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за сметковниот (контниот) план за банките;
- Одлука за изменување на Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките;
- Одлука за доставување податоци за состојбата и прометот на сметките од сметковниот план на банките и на финансиските извештаи;
- Одлука за изменување и дополнувања на Одлуката за издавање согласности;
- Одлука за утврдување на постапката за откривање и повлекување фалсификувани пари;
- Одлука за снабдување на банките со книжни пари;
- Одлука за начинот и условите за замена на книжните и кованите пари што станале непогодни за прометот;
- Одлука за определување на добрата и услугите кои подлежат на повластена стапка на данокот на додадена вредност;
- Правилник за формата и содржината на даночната пријава на данок на додадена вредност;
- Правилник за начинот на пресметување и уплатување на данокот на добивка и спречување на двојното ослободување или двојното оданочување;
- Правилник за начинот за вршење на попис на средствата и обврските и усогласување на сметководствената со фактичката состојба утврдена со пописот;
- Измени на Правилата за тргување на Македонска берза;
- Измени на Правилата за работа на Централниот депозитар за хартии од вредност;
- Правилници кои го регулираат работењето на инвестициските фондови.

БАНКАРСКИ СЕКТОР

Во 2011 година, банкарскиот сектор на Република Македонија беше стабилен, без поголеми потреси, високоликвиден, но и помалку профитабилен во однос на претходната година. Заклучно со септември 2011 година, остварен е пораст на активата на секторот од 5% (15,9 млрд. МКД), главно преку порастот на депозитите од 6% (12,6 млрд. МКД) и преку зголемување на капиталот за 11% (3,4 млрд. МКД) со реинвестирање на добивките од 2010 година и со извршените докапитализации на две банки. Вкупната кредитна активност е зголемена за 6% (10,2 млрд. МКД), додека вишокот на ликвидни средства беше пренасочен во хартии од вредност и во запис за шест месечен депозит кај Централната банка. Забавената кредитна активност, порастот на нефункционалните пласмани (НПЛ 9,9%), промените во управувањето со структурната ликвидност во текот на годината, при високи каматни стапки на штедењето и зголемените оперативни трошоци на банките, доведе до намалување на профитабилноста на секторот кој во првите девет месеци оствари бруто добивка од само 257 мил. МКД (2010г: 2,3 млрд. МКД).

Бројот на банките (17) во однос на 2010 година се намали за една, со спојување на Статер банка кон Централна кооперативна банка. Банките и понатаму остануваат во доминантна странска сопственост (92,8% од вкупната актива е во сопственост на странски акционери). Заклучно со 30.6.2011 година Охридска банка премина од групата Средни во групата Големи банки, што влијаеше на промена на пазарната позиција на групите Средни и Големи банки. Учеството на штедилниците во банкарскиот сектор и натаму е незначително – 0,9% во вкупната актива, 1,4% од кредитите и 0,3% од депозитите.

Клучни финансиски показатели за банкарскиот сектор и групата Големи банки, 30.9.2011г.

	Банкарски сектор				Група Големи банки					
	2010	9,2011	Промена %	Промена Апс.	2010	9,2011	Промена %	Промена Апс.	Пазарно учество 2010	Пазарно учество 9.2011
во мил. МКД										
Билансна сума	305.290	321.168	5%	15.878	201.609	231.758	15%	30.149	66,0%	72,2%
Депозити од нефинансиски сектор	213.270	225.895	6%	12.625	154.966	176.407	14%	21.441	72,7%	78,1%
Капитал и резерви	32.256	35.683	11%	3.427	18.008	22.756	26%	4.748	55,8%	63,8%
Кредити на нефинансиски сектор (нето)	168.346	178.516	6%	10.170	115.223	133.542	16%	18.319	68,4%	74,8%
Бруто добивка	2340	257	-89%	-2.083	2.702	1.482	-45%	-1.219	115,5%	576,8%
ROE (бруто)	7,4%	0,1%	-99%	-7%	15,3%	9,4%	-38%	-6%	/	/
ROA (бруто)	0,8%	1,0%	29%	0%	1,3%	0,9%	-36%	0%	/	/
Нето каматна маргина	3,6%	2,9%	-19%	-1%	3,8%	3,1%	-17%	-1%	/	/
Cost/Income	66,0%	64,4%	-3%	-2%	54,2%	53,8%	-1%	0%	/	/
Покриеност на NPL со резервации	110,2%	111,4%	1%	1%	129,0%	119,8%	-7%	-9%	/	/
Резервации / Изложеност на кредитен ризик	6,1%	6,6%	7%	0%	6,4%	6,5%	2%	0%	/	/
Квалитет на кредитно портфолио*	9,1%	9,5%	5%	0%	8,4%	9,1%	8%	1%	/	/

* нефункционални кредити / вкупни кредити (нефинансиски и финансиски сектор)

Основни податоци за банкарскиот сектор, 30.6.2011 и 31.12.2010 г.

во мил. МКД	2010					6,2011				
	НЛБ Тутунска банка	Комерцијалн а банка	Стопанска банка	Охридска банка	Шпаркасе банка	НЛБ Тутунска банка	Комерцијалн а банка	Стопанска банка	Охридска банка	Шпаркасе банка
Број на вработени	764	1.213	1.067	371	265	775	1.212	1.063	369	290
Број на експозитури	48	63	66	28	32	49	63	66	28	32
Депозити на нефинансиски сектор	47.025	59.076	53.507	12.913	9.499	44.551	61.423	56.635	15.567	9.082
депозити од население	29.337	42.653	41.734	5.851	2.671	/	/	/	/	/
депозити од претпријатија	17.688	16.423	11.773	7.062	6.827	/	/	/	/	/
Кредити на нефинансиски сектор (нето)	33.420	40.832	42.221	10.561	8.640	36.113	42.285	47.683	12.414	9.320
кредити на население (брuto)	14.102	8.196	26.961	3.812	2.687	/	/	/	/	/
кредити на претпријатија (брuto)	23.602	37.232	19.312	7.409	6.328	/	/	/	/	/
Исправка на вредноста	4.284	4.595	4.052	660	376	/	/	/	/	/
Билансна сума	62.539	70.833	68.048	19.248	14.889	60.101	74.554	70.630	23.382	14.757
Билансна сума / вработен	82	58	64	52	56	78	62	66	63	51
Адекватност на капиталот	13,2%	11,1%	17,8%	12,7%	15,7%	13,6%	14,0%	18,8%	11,5%	17,6%

*комерцијална банка 52 експозитури и 11 филијали

Напомена: Податоците за банките се превземени од објавите на интернет страната на КХВ (www.sec.gov.mk) и Македонската берза (www.mse.org.mk)

Билансната сума на групата Големи банки оствари пораст од 15%, односно 30,1 млрд. МКД, со што нивното учество во банкарскиот сектор се зголеми на 72,2% (2010: 66,0%). Групата Мали банки го задржа своето учество во вкупната актива од 3,8% во 2010, додека учеството на групата Средни банки се намали за 6,1 п.п. Заклучно со третиот квартал од 2011 година остварена е добивка од 257,0 мил. МКД, додека во истиот период од 2010 година беше остварена добивка од 948,0 мил. МКД. Пониското остварување главно се должи на пониските каматни и некаматни приходи, повисоките трошоци од работење, како и повисоките издвоени резервации за финансиски и нефинансиски средства. Групата Големи банки оствари добивка од 1,5 млрд. МКД (пораст од 2,8% во однос на истиот период од 2010), додека групите Средни и Мали банки остварија загуба од 978,5 мил. МКД и 246,9 мил. МКД, соодветно. Показателот Cost to Income (CIR) се намали на ниво на секторот на 64,4% (2010: 66,0%).

Индикатори за финансиската стабилност, 30.9.2011г.

	2009	2010	9,2011
Адекватност на капиталот			
Адекватност на капиталот	16,4%	16,1%	16,7%
Ликвидносен ризик			
Високоликвидна актива/Вкупна актива	20,6%	25,3%	23,3%
Високоликвидна актива/Краткорочни обврски	30,1%	38,5%	36,3%
Пазарен ризик			
Нето ОДП/сопствени средства	13,0%	18,9%	17,9%

Депозити на небанкарски сектор во РМ

во мил. МКД	12.2010	12.2011	Во однос на 31.12.2010	
			апс.	%
Депозити на небанкарски сектор	213.202	232.828	19.627	9%
1. Нефинансиски друштва	55.532	58.033	2.500	5%
приватни нефинансиски друштва	52.294	55.492	3.197	6%
јавни нефинансиски друштва	3.238	2.541	-697	-22%
2. Непрофитни институции	2.699	2.590	-109	-4%
3. Недепозитни финансиски институции	8.858	8.542	-316	-4%
4. Физички лица	146.085	163.643	17.558	12%
5. Држава - локална самоуправа	27	20	-7	-26%
Депозити и позајмици од нерезиденти				
1. Нерезиденти	36.086	35.087	-999	-3%

*согласно методологијата на НБРМ денарските депозити со девизна клаузула се вклучени во денарски депозити

Депозитите од небанкарскиот сектор во 2011 година во однос на 2010 година се зголемени за 19,6 млрд. МКД, главно како резултат на порастот на депозитите на физичките лица и приватните нефинансиски друштва.

Бруто кредити на небанкарски сектор (резиденти) во РМ

во мил. МКД	12.2010	12.2011	Во однос на 31.12.2010	
			апс.	%
Кредити на небанкарски сектор	190.816	207.113	16.297	9%
1. Нефинансиски друштва	115.109	125.072	9.963	9%
приватни нефинансиски друштва	114.692	124.751	10.059	9%
јавни нефинансиски друштва	417	321	-96	-23%
2. Непрофитни институции	104	89	-15	-14%
3. Недепозитни финансиски институции	63	59	-4	-6%
4. Физички лица	75.525	81.640	6.115	8%
5. Држава - локална самоуправа	15	253	238	1551%

*согласно методологијата на НБРМ денарските кредити со девизна клаузула се вклучени во денарски кредити

Кредитите кај небанкарскиот сектор (бруто) во однос на 2010 година се зголемени за 16,3 млрд. МКД. Порастот се должи на кредитирањето на приватните нефинансиски друштва и на физичките лица.

Односот кредити/депозити во банкарскиот сектор на 31.12.2011 година изнесува 89,0% (2010: 89,5%).

Учеството на нефункционалните пласмани во портфолиото на банкарскиот сектор се зголеми на 9,5% (2010: 9,1%).

РАБОТЕЊЕ НА НЛБ ТУТУНСКА БАНКА АД СКОПЈЕ

Корпоративно управување, акционерски капитал и сопственичка структура

Корпоративно управување

Корпоративното управување на Банката како збир од заемни односи меѓу Надзорниот одбор, Управниот одбор, другите лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во Банката, акционерите на Банката и останатите заинтересирани субјекти во НЛБ Тутунска банка АД Скопје се заснова врз принципите на одговорност, транспарентност и контрола во одлучувањето и во секојдневното работење и известувањето за состојбите во Банката.

Корпоративното управување на НЛБ Тутунска банка е олицетворено преку органите на Банката кои имаат клучна улога во ефикасното работење на Банката.

Во текот на 2011 година со Банката се управуваше преку статутарно утврдени органи со права и обврски кои се предвидени во Законот за Банки и Законот за трговски друштва, и тоа:

- **Собрание на акционери.** Во текот на 2011 година беше одржана една седница. Годишното собрание на акционери беше одржано на 31.3.2011 година и на истото, покрај редовните точки за работа на Собранието, беше усвоена и Одлука за разрешување на четири членови и именување четири нови членови на Надзорниот одбор и разрешување на три членови на Одборот за ревизија и именување на три нови членови.

- **Надзорен одбор на Банката.** Врши надзор на работењето на Управниот одбор, ги одобрува политиките за вршење на финансиски активности и го надгледува нивното спроведување. Надзорниот одбор е одговорен да обезбеди добро работење, управување и стабилност на Банката, како и навремено и точно финансиско известување на Народната банка на Република Македонија. Во 2011 година, Надзорниот одбор одржа 11 седници кои се одржаа во деловните простории на Банката, односно во просториите на НЛБ д.д. Љубљана или беа телефонски седници, и една коресподентска седница. Надзорниот одбор на сите седници одлучуваше согласно Статутот и Деловникот за работа, одлуките ги донесуваше со мнозинство гласови, а на коресподентската седница одлуките ги донесуваше со согласност од сите членови на Надзорниот одбор. Во работењето на Надзорниот одбор континуирано учествуваа сите членови и придонесоа за успешна работа на Надзорниот одбор, освен членовите кои беа оправдано отсутни на поединечни седници.

Заклучно со 31.3.2011 година, Надзорниот одбор на Банката работеше во состав од шест члена и тоа:

1. Матеј Нарат – Претседател на Надзорниот одбор и Помошник на Управата на НЛБ д.д. Љубљана, магистер по економски науки;
2. Алојз Јамник – Заменик претседател на Надзорниот одбор и Помошник на Управата на НЛБ д.д. Љубљана, дипломиран економист;
3. Јанко Гедрих – Член на Надзорниот одбор, дипломиран правник;
4. Андреј Хазабент – Член на Надзорниот одбор, магистер по економски науки;
5. Абдулменаф Беџети – Независен член на Надзорниот одбор и Проректор на Универзитет Југоисточна Европа, Тетово, доктор по економски науки;
6. Борислав Атанасовски – Независен член на Надзорниот одбор и Управител на Ревизија, проценка и финансиски консалтинг - Б и Љ БОРО И ЉУПЧО ДОО Скопје, дипломиран економист.

Од 1.4.2011 година, Надзорниот одбор на Банката работеше во состав од шест члена и тоа:

1. Марко Јазбец – Претседател на Надзорниот одбор и Член на Управата на Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана, дипломиран економист;
2. Јуре Пељхан – Заменик претседател на Надзорниот одбор и Директор на Дирекција за корпоративно и деловно управување на НЛБ Групацијата во Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана, магистер по економски науки;
3. Марјета Звер Цанкар - Член на Надзорниот одбор и Директор на Сектор за деловно управување на НЛБ Групацијата во Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана, магистер по економски науки;
4. Марјана Усеник – Член на Надзорниот одбор, Директор на Сектор за координација и развој во Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана, дипломиран економист;
5. Абдулменаф Беџети – Независен член на Надзорниот одбор и Про – ректор на Универзитет Југоисточна Европа, Тетово, доктор по економски науки;
6. Борислав Атанасовски – Независен член на Надзорниот одбор и Управител на Ревизија проценка и финансиски консалтинг - Б и Љ БОРО И ЉУПЧО ДОО Скопје, дипломиран економист.

Членовите на Надзорниот одбор на Банката ги избира Собранието со мнозинство гласови од акциите со право на глас. Најмалку една четвртина од членовите на Надзорниот одбор задолжително мора да бидат независни членови. Во таа насока, двајца од членовите на Надзорниот одбор на НЛБ Тутунска банка, чиј состав брои шест члена, се независни членови.

Независноста на двајцата членови на Надзорниот одбор на Банката е утврдена согласно критериумите за независност определени во Законот за банки. Овие критериуми и нивното исполнување и почитување, Банката ги контролираше континуирано во текот на годината.

▪ **Одбор за наградување.** Одборот се состанува еднаш годишно. Го сочинуваат четири членови од редот на членовите на Надзорниот одбор и тоа:

1. Матеј Нарат – Претседател на Надзорниот одбор и Помошник на Управата на НЛБ д.д. Љубљана, магистер по економски науки;
2. Алојз Јамник – Заменик претседател на Надзорниот одбор и Помошник на Управата на НЛБ д.д. Љубљана, дипломиран економист;
3. Абдулменаф Беџети – Независен член на Надзорниот одбор и Проректор на Универзитет Југоисточна Европа, Тетово, доктор по економски науки;
4. Борислав Атанасовски – Независен член на Надзорниот одбор и управител на Ревизија, проценка и финансиски консалтинг - Б и Љ БОРО И ЉУПЧО ДОО Скопје, дипломиран економист.

• **Управен одбор.** Ја претставува и застапува Банката и раководи со нејзината работа. Управниот одбор во извештајниот период работеше на седници, кои по правило се одржуваа еднаш седмично. Покрај редовните седници, Управниот одбор одлучуваше и секојдневно, надвор од седница, со писмена согласност од сите членови на Управниот одбор.

Во извештајниот период, Управниот одбор одржа 47 редовни седници.

Управниот одбор работеше во состав од три членови и тоа:

1. Горѓи Јанчевски, Претседател на Управниот одбор, дипломиран економист;
2. Љубе Рајевски, Член на Управниот одбор, дипломиран економист;
3. Дамир Кудер, Член на Управниот одбор, магистер по економски науки.

Управниот одбор се грижеше за тековното работење на Банката и ги вршеше следните активности: управување и застапување на Банката, извршување на одлуките на Собранието и на Надзорниот одбор, Управниот одбор и се грижеше за нивното спроведување, именување на лицата со посебни права и одговорности, изготвување деловна политика и развоен план на Банката, изготвување листа на нето должници, изготвување политика за сигурност на информативниот систем, изготвување годишен извештај за работењето на Банката, изготвување етички кодекс на Банката. Управниот одбор ги извршуваше и надлежностите предвидени со Статутот – одобрување на изложеност спрема поединечно лице до 10% од сопствените средства на Банката, одобрување трансакции со поврзани лица со Банката во износ до 1.000.000 МКД, одлучување за засновање на работен однос, за распоредување и наградување на вработените согласно законските прописи и општите акти на Банката, одлучување за давање и земање кредити за ликвидност, гаранции, авали и акредитиви во рамките на лимитите утврдени со законот, актот на деловната политика на Банката и одлуката за кредитна политика донесена од Надзорниот одбор, грижа за информирањето на акционерите на Банката, донесување поединечни акти на Банката, формирање комисии и работни тела и именување нивни членови.

Покрај ова, Управниот одбор се грижи за обезбедување на услови за работењето на Банката во согласност со прописите, управување и следење на ризиците на кои е изложена Банката во работењето, за постигнување и одржување на адекватно ниво на сопствени средства, за функционирање на системот на внатрешна контрола во сите области на работење на Банката, за непречено работење на Секторот за внатрешна ревизија на Банката, за непречено работење на Одделот за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите, водењето на трговските и други книги и деловната документација на Банката, за изработката на финансиските и други извештаи во согласност со прописите за сметководство и сметководствени стандарди и др. Управниот одбор најмалку еднаш месечно го известува Надзорниот одбор за своето работење преку Информацијата за тековните активности.

▪ **Одбор за ревизија.** Согласно Законот за банки, Собранието на акционери го избира составот на Одборот за ревизија, во кој мнозинството членови се од редот на Надзорниот одбор, а останатите двајца се независни членови од кој едниот е овластен ревизор. Во текот на 2011 година, Одборот за ревизија одржа пет седници, кои се одржаа во деловните простории на Банката, односно во просториите на НЛБ д.д. Љубљана, или беа телефонски седници. Заклучно со 31.3.2011 година, составот на Одборот за ревизија го сочинуваа пет членови и тоа:

1. Алојз Јамник - Претседател на Одборот за ревизија и Помошник на Управата на НЛБ д.д. Љубљана (член на Надзорниот одбор);
2. Матеј Нарат - Член на Одборот за ревизија и Помошник на Управата на НЛБ д.д. Љубљана (член на Надзорниот одбор);
3. Јанко Гедрих - Член на Одборот за ревизија (член на Надзорниот одбор);
4. Абдулменаф Беџети - Член на Одборот за ревизија и Про-ректор на Универзитет Југоисточна Европа, Тетово (член на Надзорниот одбор) и
5. Стојан Јорданов - член на Одборот за ревизија и Управител на Друштво за ревизија Ценсум ДООЕЛ Скопје, дипломиран економист и овластен ревизор.

Од 1.4.2011 година, составот на Одборот за ревизија го сочинуваа пет членови и тоа:

1. Јуре Пељхан –Претседател на Одборот за ревизија и Директор на Дирекција за корпоративно и деловно управување на НЛБ Групацјата во Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана, магистер по економски науки;

2. Марјета Звер Цанкар - Член на Одборот за ревизија и Директор на Сектор за деловно управување на НЛБ Групаацијата во Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана, магистер по економски науки;
3. Марјана Усеник – Член на Одборот за ревизија, Директор на Сектор за координација и развој во Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана дипломиран економист;
4. Абдулменаф Беџети – Независен член на Одборот за ревизија и Про – ректор на Универзитет Југоисточна Европа, Тетово, доктор по економски науки;
5. Стојан Јорданов - Независен член на Одбор за ревизија и Управител на Друштво за ревизија Ценсум ДООЕЛ Скопје, дипломиран економист и овластен ревизор.

Одборот за ревизија ги вршеше следниве активности:

- ги разгледуваше финансиските извештаи на Банката и се грижеше за точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката во согласност со прописите за сметководствени стандарди;
- ги разгледуваше и оценуваше системите за внатрешна контрола;
- ја следеше работата и ја оценуваше ефикасноста на Секторот за внатрешна ревизија;
- го следеше процесот на ревизија на Банката и ја оценуваше работата на друштвото за ревизија;
- ги донесе сметководствените политики на Банката;
- ја следеше усогласеноста на работењето на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиски извештаи;
- ги разгледуваше извештаите на Одборот за управување со ризици итн.

▪ **Одбор за управување со ризици.** Членовите на Одборот за управување со ризици се избираат од редот на лицата со посебни права и одговорности кои се вработени во Банката. Еден од членовите на Управниот одбор на Банката задолжително е и член на Одборот за управување со ризици. Во таа насока, член, а воедно и Претседател на Одборот за управување со ризици е Претседателот на Управниот одбор, г-дин Ѓорѓи Јанчевски. Во извештајниот период, Одборот за управување со ризици одржа 52 седници.

Се состои од пет члена и тоа:

1. Ѓорѓи Јанчевски - Претседател на Одборот за управување со ризици и Претседател на Управниот одбор, дипломиран економист;
2. Страшо Пупушковски - Член на Одборот за управување со ризици и Директор на Деловен сектор за корпоративно банкарство, дипломиран економист;
3. Антонио Аргир - Член на Одборот за управување со ризици и Директор на Деловен сектор - Деловна мрежа, дипломиран економист;
4. Дамир Кудер - Член на Одборот за управување со ризици и Член на Управниот одбор, магистер по економски науки;
5. Надица Ценева - Член на Одборот за управување со ризици и Директор на Сектор за право, усогласеност со прописите и управување со проблематични пласмани, дипломиран правник.

Одборот за управување со ризици се состануваше редовно еднаш седмично, и ги вршеше следните надлежности:

- перманентно го следеше и оценуваше степенот на ризичност на Банката и го утврдуваше прифатливото ниво на изложеност на ризици со цел минимизирање на загубите од изложеност на Банката на ризик;
- воспоставуваше политики за управување со ризици и ја следеше нивната примена;

- ги следеше прописите на Народна Банка на Република Македонија кои се однесуваат на управување со ризици и усогласеноста на Банката со овие прописи;
- вршеше оценка на системите на управување со ризиците во Банката;
- утврдуваше краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на кои е изложена Банката;
- ги анализираше извештаите за изложеноста на Банката на ризик изработени од службите во Банката кои вршат оценка на ризиците и предлага стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
- ги анализираше ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката;
- ги анализираше ефектите од предложените стратегии за управување со ризици, како и предложените стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
- носеше одлуки за реструктурирање на побарувања;
- верификуваше одлуки за пролонгација на рок на кредитни изложености итн.

Одборот за управување со ризици најмалку еднаш месечно го известуваше Надзорниот одбор, а најмалку еднаш квартално Одборот за ревизија за промените во ризичните позиции на Банката, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и превземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од истите.

Одборот за управување со ризици најмалку еднаш квартално ги разгледуваше трансакциите со поврзани лица со Банката за што доставуваше извештај до Надзорниот одбор.

▪ **Одбор за развој.** Во 2011 година Одборот за развој одржа една седница. Членови на Одборот за развој се членовите на Управниот одбор, Директорот на Центарот за координација на соработката со членки на НЛБ Групаацијата и нивните комитенти и Директорот на Сектор за логистика на Банката. Одборот за развој го сочинуваат четири членови и тоа:

1. Ѓорѓи Јанчевски - Претседател на Одборот за развој и Претседател на Управниот одбор, дипломиран економист;
2. Љубе Рајевски - Член на Одборот за развој и член на Управниот одбор, дипломиран економист;
3. Дамир Кудер - Член на Одборот за развој и член на Управниот одбор, магистер по економски науки;
4. Јорданка Грујоска - Член на Одборот за развој и Директор на Сектор за логистика на Банката, дипломиран економист.

Одборот за развој ги разгледува и на Управниот одбор му ги предлага:

- визијата и мисијата на Банката;
- стратешките насоки за развојот и работењето на Банката (Стратегијата) и нејзините составни делови;
- деловниот план на Банката (Деловната политика) и нејзините составни делови;
- финансискиот план на Банката.

▪ **Одбор за управување со средства и обврски.** Одборот се состанува еднаш месечно и ги разгледува остварените резултати на Банката во поглед на структурната и оперативната ликвидност, месечните состојби на изложеноста на Банката спрема одделни деловни ризици, предлага мерки за управувањето со билансите на Банката, ги утврдува и на Надзорниот одбор му предлага политики за управување со оперативната и структурната ликвидност, со другите деловни ризици, како и политиката на цени. Го сочинуваат седум членови и тоа:

1. Ѓорѓи Јанчевски - Претседател на Одборот за управување со средства и обврски и Претседател на Управниот одбор, дипломиран економист;

2. Љубе Рајевски - Член на Одборот за управување со средства и обврски и член на Управниот одбор, дипломиран економист;
3. Уршка Секне - Член на Одбор за управување со средства и обврски, дипломиран економист;
4. Стојна Стојкоска - Член на Одборот за управување со средства и обврски и Директор на Деловен сектор за управување со финансиски пазари и средства, дипломиран економист;
5. Јорданка Грујоска - Член на Одборот за управување со средства и обврски и Директор на Сектор за логистика на Банката, дипломиран економист;
6. Антонио Аргир - Член на Одборот за управување со средства и обврски и Директор на Деловен сектор - Деловна мрежа, дипломиран економист;
7. Страшо Пупулкиовски - Член на Одборот за управување со средства и обврски и Директор на Деловен сектор за корпоративно банкарство, дипломиран економист.

▪ **Надзорен одбор врз информативниот систем.** Формиран е врз основа на регулативата на НБРМ, Базелските принципи и меѓународните стандарди за сигурност на информативниот систем. Надлежностите и одговорностите на Одборот се делегирани од страна на Надзорниот одбор на Банката. Одборот го сочинуваат дванаесет членови и тоа:

1. Ѓорѓи Јанчевски - Претседател на Надзорниот одбор врз информативниот систем и Претседател на Управниот одбор, дипломиран економист;
2. Јорданка Грујоска - Член на Надзорниот одбор врз информативниот систем и Директор на Сектор за логистика на Банката, дипломиран економист;
3. Стојна Стојкоска - Член на Надзорниот одбор врз информативниот систем и Директор на Деловен сектор за управување со финансиски пазари и средства, дипломиран економист;
4. Страшо Пупулкиовски - Член на Надзорниот одбор врз информативниот систем и Директор на Деловен сектор за корпоративно банкарство, дипломиран економист;
5. Антонио Аргир - Член на Надзорниот одбор врз информативниот систем и Директор на Деловен сектор - Деловна мрежа, дипломиран економист;
6. Душан Спиковски - Член на Надзорниот одбор врз информативниот систем и Советник на Управниот одбор по област, дипломиран економист;
7. Слаѓана Белева - Член на Надзорниот одбор врз информативниот систем и Директор на Сектор за логистика на продажбата, дипломиран економист;
8. Александар Мисовски - Член на Надзорниот одбор врз информативниот систем и Директор на Сектор за информатичка технологија, дипломиран електроинженер;
9. Игор Давчевски - Член на Надзорниот одбор врз информативниот систем и Директор на Сектор за платни системи, дипломиран електроинженер;
10. Богоја Китанчев - Член на Надзорниот одбор врз информативниот систем и Директор на Сектор за управување со ризици, дипломиран економист;
11. Надица Ценева - Член на Надзорниот одбор врз информативниот систем и Директор на Сектор за право, усогласеност со прописите и управување со проблематични пласмани, дипломиран правник;
12. Игор Митровски - Член на Надзорниот одбор врз информативниот систем и Раководител на Служба за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите, дипломиран електроинженер.

Политика за наградување на членовите на Управниот одбор, на лицата со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција и на вработените во НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Политиката за наградување е донесена од страна на Надзорниот одбор на Банката на 22.12.2008 година и подетално ги определува критериумите за определување награди на членовите на Управниот одбор, на лицата со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција и на вработените во Банката. Критериумите за наградување се квантитативни и квалитативни, и се разликуваат во зависност од нивото на управување. Појдовна основа за оценување претставува деловната политика и плановите за работа на Банката коишто се предмет на усвојување од страна на акционерите и го одразуваат долгорочниот посакуван правец на развој на Банката. Критериумите за наградување на членовите на Управниот одбор се потесно дефинирани со менаџерскиот договор кој секој член на Управниот одбор го склучува со Надзорниот одбор, додека критериумите за наградување на лицата со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во Банката се потесно дефинирани со менаџерскиот договор кој лицето со посебни права и одговорности го склучува со Управниот одбор, а ги содржат најмалку следните критериуми:

1. обем на надлежности на секое лице кое извршува раководна функција;
2. успешност во извршувањето на функцијата;
3. обем на работа и финансиска состојба на Банката;
4. сложеност во управувањето со сегментите во Банката, имајќи ги предвид обемот и сложеноста на активностите и нејзината организациска структура;
5. спроведување на стратегијата и годишниот план за работа;
6. економски услови во кои делува Банката.

Критериумите за наградување на лицата со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во Банката на коишто работниот однос им е регулиран со договор за работа и за вработените во Банката се дефинирани со Правилникот за плати, наградување и напредување на вработените во НЛБ Тутунска банка АД Скопје. Како форми на наградување Банката ги дефинира награда за успешност во форма на годишен бонус и награда за деловна успешност.

Во текот на 2011 година, согласно овластувањата, одговорностите и ангажираноста за членовите на Надзорниот одбор, Одборот за ревизија, Управниот одбор и за лицата со посебни права и одговорности беа исплатени плати, надоместоци на плата, надомест за учество на седници, награда за успешност, награда за деловна успешност, јубилејни награди и други издатоци во бруто износ од 123,9 мил. МКД.

Кодекс на корпоративно управување

Кодексот за корпоративно управување во НЛБ Тутунска банка АД Скопје кој е усвоен од Собранието на акционери на НЛБ Тутунска банка АД Скопје, одржано на 31.3.2011 година, подетално ги определува стандардите на управување и раководење на органите на НЛБ Тутунска банка АД Скопје и водејќи се од истите Банката има воспоставено транспарентен и разбирлив систем на управување, кој го зголемува нивото на доверба како на домашните, така и на странските инвеститори, вработените и пошироката јавност. Принципите за добро корпоративно управување во целост се инкорпорирани во Кодексот за корпоративно управување.

Согласно Одлуката на НБРМ за корпоративно управување, Кодексот за корпоративно управување се оценува еднаш годишно и истото ќе биде извршено на следното годишно Собрание на акционери во 2012 година.

Политика на управување со судир на интереси

Политиката за управување со судир на интереси во Банката има за цел заштита на интересите на Банката во случај на постоење на трансакции кои можат да остварат и бенефираат приватен интерес над целокупниот интерес на Банката. Политиката е донесена за воспоставување и одржување на ефикасно контролирање и управување со судирите на интереси кои може да настанат при извршување на определени активности чие настанување може да им наштети на интересите на клиентите или потенцијалните клиенти на Банката. Согласно политиката и Законот за банки, Лицата со посебни права и одговорности редовно, на секои шест месеци до Кабинетот на Управниот одбор, дава писмена изјава за постоење или непостоење на судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката.

Спречување перење пари

Банката има усвоено и доследно применува Програма за спречување перење пари и повеќе интерни акти кои ја регулираат оваа област и соработува со надлежните институции и кореспондентските банки. Банката во целост ги има имплементирано сите инструменти кои произлегуваат од законската регулатива што се однесува за ефикасно откривање и спречување перење пари.

Сигурност на информативниот систем

Информативната сигурност на НЛБ Тутунска банка е спроведена во согласност со Циркуларот 9 на Народна Банка на Република Македонија, Одлуката за сигурност на информативниот систем на банката и е во согласност со меѓународните стандарди ИСО 27001 и ИСО 17799-2005 (ИСО 27002). Согласно овие стандарди, во рамките на Банката е воспоставен систем на информативна сигурност, кој ги содржи следните целини:

- **Проценка на ризикот** - Банката има воспоставено континуиран процес на идентификација на слабостите и заканите кон своите информативни системи;
- **Политика за сигурност на информативните системи;**
- **Имплементација на сигурносни контроли** - Преку следење на инцидентите и оперативни контроли Банката воспоставува административни, физички и технички контроли со кои се врши заштита на сигурноста на информациите и системите на повеќе нивоа;
- **Набљудување и надградба** - Банката има воспоставено процес на континуирано прибирање и анализа на информации од аспект на појава на нови закани и слабости на информативниот систем.

Организациона структура на Банката

На почетокот на 2011 година, согласно целната организациона структура на НЛБ Групација, Службата за технологија и организација беше издвоена од Секторот за логистика на Банката и пренесена во Генералниот Секретаријат на Банката.

Корпоративна општествена одговорност

Грижата за општото добро претставува еден од највисоките приоритети во системот на вредности на Банката и е интегрален дел од стратегијата, поради што Банката посебно внимание посветува на општествената одговорност и заштитата на интересите на сите заинтересирани страни. Со поддршка на проекти од хуманитарен карактер и од областа на културата, спортот, науката, образованието и заштитата на човековата околина, децата и младите, Банката настојува да придонесе за унапредување и подобрување на целокупниот

квалитет на животот на поединците, семејствата, институциите и организациите во поширокото окружување во кое дејствува.

Во текот на 2011 година, Банката ги спонзорирала следните проекти и НВО: “Патуваме во Европа 2011”; Избор на песна за еуровизија за 2011 година; Македонско словенечко друштво за пријателство “Франце Прешерн”; МЗТ Кошаркарски клуб во Скопје; НЛБ Лига во кошарка; “Blues and Soul” фестивал 2011; “Прва донаторска аукција на чоколадо” – за Детската Клиника за белодробни заболувања – Козле.

Во 2011 година беше реализирана и донација на играчки од вработените во НЛБ Групација во Македонија за децата од Домот за деца без родители и СОС Детското село.

Банката ги поддржува организациите и иницијативите кои се залагаат за почит и еднаков третман, деловна етика и хуманизам, со што креира вредност за општеството и придонесува кон зајакнување на општественото ткиво и социјалната кохезија.

Банката целосно ја прифаќа и во своето работење се придржува кон меѓународната декларација за човекови права, еколошката декларација и меѓународните конвенции кои се однесуваат на социјалната и заштитата на животната средина.

Во текот на 2011 година, Банката во својата деловна зграда организираше:

- изложба на графички решенија и дизајни на основните обележја, симболи и официјални документи на Словенија (пасоши, таксени марки, банкноти на државата, патни исправи и останати легитимации, грб, знаме и др.) по повод 20 години од Словенечката независност;
- изложба на слики од англискиот автор Dawid Bowen.

Акционерски капитал и сопственичка структура

Акционерски капитал

Акционерскиот капитал на Банката на 31.12.2011 година се состои од 854.061 обични акции со номинална вредност од 1.000 МКД по акција или вкупно 854.061.000 МКД. Акциите се регистрирани и се водат кај Централниот депозитар на хартии од вредност на РМ.

Обичните акции на сопствениците им даваат право на исплата на дивиденда и право на глас на Седница на Собранието на акционери. Еден глас во Собранието на Банката се добива за еквивалент од една обична акција.

Во текот на 2011 година Банката нема издадено нови ниту извршено откуп на сопствени акции.

Број на акционери и структура

Заклучно со 31.12.2011 година, бројот на акционери во Банката изнесува 824 (2010: 830). Од нив 693 се физички лица (2010: 688) и 131 правни лица (2010: 142).

Регистар на акционерски друштва со посебни обврски за известување

Акциите на Банката не котираат на Македонската берза на хартии од вредност. Со акциите на Банката се тргува на секундарниот пазар на берзата преку овластени брокерски куќи.

Банката се води во Регистарот на акционерски друштва со посебни обврски за известување, кој е во надлежност на Комисијата за хартии од вредност на РМ. Согласно Законот за хартии од вредност и подзаконските акти, Банката редовно

ја известува Комисијата за хартии од вредност на РМ за работењето, членовите на органите на управување, управувањето и правните односи со трети лица и за настани и информации кои се од значење за работењето на Банката.

Политика на дивиденда

Во 2011 година, согласно Одлуката за употреба и распоредување на остварената добивка по годишна сметка на НЛБ Тутунска банка АД Скопје за 2010 година донесена на Годишното собрание на акционери на Банката, добивката во износ од 454.512.931,50 МКД се пренесе во општ резервен фонд, поради што Банката не вршеше исплата на дивиденда.

Во 2010 година Банката исплати дивиденда во износ од 367.246.230 МКД.

Акционери со најмалку 5% од акциите на Банката

Согласно Стратегијата на НЛБ Групација за 2010 - 2015 година, акционерот Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана во јуни 2011 година целосно го откупи уделот (26,7%) којшто акционерот NLB Interfinanz AG Цирих го поседуваше во НЛБ Тутунска банка АД Скопје, по што учеството на НЛБ д.д. Љубљана се зголеми на 86,96% (2010: 60,3%) во капиталот на Банката. Трансакцијата е спроведена преку Македонската берза за хартии од вредност.

Финансиски резултати

Биланс на успех

во мил. МКД	2010	2011		Во однос на			
	Реализација	План	Реализација	План		2010	
				апс	%	апс	%
Приходи од камата	3.852,5	3.932,2	3.811,3	-120,9	-3%	-41,2	-1%
Расходи по камата	2.019,2	2.108,2	2.008,3	-99,8	-5%	-10,9	-1%
Нето приходи од камата	1.833,3	1.824,0	1.802,9	-21,1	-1%	-30,4	-2%
Нето некаматни приходи	962,4	1.018,7	1.253,6	234,9	23%	291,2	30%
Нето приходи од работење	2.795,8	2.842,7	3.056,5	213,8	8%	260,8	9%
Трошоци на работење	1.631,0	1.634,3	1.730,5	96,1	6%	99,4	6%
Исправка за потенцијални загуби	689,0	650,0	656,0	6,0	1%	-33,0	-5%
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства	19,2	0,0	23,2	23,2	/	4,0	21%
Удел во добивката на придружени претпријатија	0,0	0,0	14,3	14,3	/	14,3	/
Добивка од работење	456,6	558,4	661,2	102,8	18%	204,7	45%
Данок на добивка	2,1	11,1	1,4	-9,7	-87%	-0,6	-31%
Добивка по оданочување	454,5	547,3	659,8	112,6	21%	205,3	45%

Добивка

Банката во 2011 година оствари **добивка пред оданочување** во износ од 661,2 мил. МКД што претставува пораст од 44,8% во однос на 2010 година. **Нето добивката** за 2011 година изнесува 659,8 мил. МКД и е повисока од минатогодишната за 45,2%.

Во однос на планот, добивката пред оданочување е повисока за 18,4%, што се должи на повисоките нето некаматни приходи за 23%, а главно произлегуваат од приходите остварени со завршувањето на ликвидационата постапка над НЛБ Тутунска брокер (вкупен позитивен ефект од 164 мил. МКД).

Добивката пред резервации изнесува 1.317,2 мил. МКД или 15,0% над минатогодишната и 9,0% над планираната за 2011 година.

Во текот на годината беа издвоени 656,0 мил. МКД **резервации за ризични пласмани** што е за 5% помалку во однос на 2010 година и за 1% повеќе во однос на планот, соодветно на квалитетот на активата и насоките на НЛБ

Бруто добивка

661,2 мил. МКД

**11/10
↑ 45%**

**Приходи од
работење**

3.056,5 мил. МКД

**11/10
↑ 9%**

Групацијата во однос на стратегијата за управување со ризиците.

во мил. МКД	2010	2011		Во однос на			
	Реализација	План	Реализација	План	2010		
				апс	%	апс	%
Исправка за билансни пласмани	778,6	650,0	585,2	64,8	10%	-193,4	-25%
Резервирања за вонбилансни пласмани	-89,6	0,0	70,8	-70,8	/	160,4	-179%
ВКУПНО	689,0	650,0	656,0	6,0	0,9%	-33,0	-4,8%

Вкупните приходи од работење изнесуваат 3.056,5 мил. МКД, што е за 9% повеќе во однос на претходната година. Во однос на планот, вкупните приходи од работење се повисоки за 8%.

Нето приходи од камата

Нето приходите од камати се пониски од планираните за 1,2%, како резултат на пониските каматни стапки на кредитите (намалување на референтната каматна стапка на 4% во 2011 година), како и предвременото намалување на салдото на хартии од вредност, кое потекнуваше од депозитите на еден корпоративен клиент наменети за исплата на дивиденда. Расходите од камата се пониски од планираните како резултат на намалувањето на каматните стапки на депозитите од население и од правни лица во текот на годината, како и пониската просечна состојба на депозитите од претпријатија од планираната. Во однос на 2010 година нето приходите од камати се пониски за 1,7%, поради промената на референтната каматна стапка (од 8% на 4%) и повисоките расходи по камата кај депозитите од население како резултат на повисокото салдо на депозити со фиксни каматни стапки во однос на минатата година.

Нето каматна маргина

1) на просечна каматносна актива

2011г. = 3,0%
2010г. = 3,3%

2) на просечна бруто актива

2011г. = 2,7%
2010г. = 3,0%

Нето каматната маргина (пресметана на просечна каматносна актива) во 2011 година се намали на 3,0% (годишен пад од 0,3 п.п.). **Нето каматната маргина** (пресметана на просечна бруто актива) се намали на 2,7% (годишен пад од 0,3 п.п.).

Нето некаматни приходи

Нето некаматните приходи изнесуваат 1.253,6 мил. МКД и во однос на 2010 година се повисоки за 30%. Во однос на планот истите се повисоки за 23%. Нето некаматните приходи во вкупните приходи учествуваат со 41,0% (2010: 34,4%). Зголемувањето на некаматните приходи во 2011 година се должи на остварената добивка од завршувањето на ликвидационата постапка над НЛБ Тутунска брокер, повисоките нето приходи од провизии, реализираните добивки од продажба на државни обврзници расположливи за продажба, како и повисоки приходи од курсни разлики. Најголемо учество во нето некаматните приходи имаат нето приходите од провизии со 65,2% (2010: 74,6%).

Нето приходи од провизии

Нето приходите од провизии се повисоки за 13,8% во однос на 2010 година, додека во однос на планот истите се повисоки за 4,2%. Повисоките остварувања се резултат на зголемениот платен промет во земјата и со странство (вклучително и промет со картичките преку АТМ и POS терминали), реализирани неколку поголеми берзански трансакции, управување со трансакциски сметки (промена во ценовната политика), зголемен број на корисници на услугата лично банкарство, зголемен обем на работење на Кеш центарот, промена на суб чувар на имот (пониски трошоци за провизии).

Во структурата на приходите од провизии најголем дел или 64,7% се провизии остварени од нефинансиски правни лица (од кои 26,8% во домашниот платен промет, 23,8% во платниот промет со странство, 19,7% од документарно-гаранциско работење и 17,7% од картично работење). Приходите од провизии од сегментот население учествуваат со 23,6%, од кои најголем дел 49,8% се провизии од картички.

Во структурата на расходите за провизии најголем дел (47,2%) се по основ на работењето со картички, додека 18,7% се по основ на трошоци поврзани со платниот промет во земјата и 12,4% со платниот промет со странство.

Трошоци

Вкупните трошоци на работење изнесуваат 1.730,5 мил. МКД и се за 6,1% повисоки во однос на 2010 година поради повисоките трошоци за обезбедување (зголемен број на ангажирани лица за физичко обезбедување, а во насока на постигнување на НЛБ стандардите за безбедност), повисоките трошоци за тековно и инвестиционо одржување на опремата и нематеријалните средства, повисоките премии за осигурување на депозити, како и повисоката амортизација што произлегува од реализираните проекти во софтвер и серверска опрема за ИТ систем сала.

Во 2011 година, во рамки на стратегијата на НЛБ за подобрување на трошковната ефикасност, Банката презеде повеќе мерки со кои постигна намалување на трошоците од работење кои директно зависат од рационалноста во трошењето на вработените, како и од услуги со трети лица (телекомуникации, е-банкарство, услуги од процесинг центри, услуги за наплата на побарувања, потрошен канцелариски материјал и сл.).

Во однос на планот трошоците се повисоки за 5,9%. Надминувањето е резултат на измените во Законот за придонеси од задолжително социјално и пензиско осигурување со кои, претходно објавените стапки на пензиско и социјално осигурување кои беа применети во планот за 2011 година, од почетокот на 2011 година се зголемени од 15,0% на 18,0% за пензиско осигурување, од 6,0% на 7,3% за здравствено осигурување и од 1,0% на 1,2% за вработување.

Cost / Income Ratio

2011г. = 56,6%
2010г. = 58,3%

Биланс на состојба и вонбилансна евиденција

во мил. МКД	31.12.2010	31.12.2011		Во однос на			
	Реализација	План	Реализација	План	%	31.12.2010	%
			апс.	апс.		апс.	
Билансна сума	62.538,9	60.941,1	61.556,0	614,9	1%	-982,8	-2%
Кредити	34.302,8	33.764,6	36.104,7	2.340,1	7%	1.801,9	5%
на банки и штедилници	1.532,1	799,3	851,5	52,2	7%	-680,6	-44%
на небанкарски сектор	32.770,7	32.965,3	35.253,2	2.287,9	7%	2.482,5	8%
Хартии од вредност	13.894,4	14.316,9	11.788,2	-2.528,7	-18%	-2.106,2	-15%
Вложување во подружници и придружени друштва	91,0	91,0	96,9	5,9	6%	5,9	6%
Материјални и нематеријални вложувања	1.005,5	1.047,4	958,3	-89,0	-9%	-47,2	-5%
Депозити	49.507,3	47.178,9	47.672,7	493,8	1%	-1.834,5	-4%
на банки и штедилници	2.534,5	1.689,4	2.042,3	352,9	21%	-492,3	-19%
на небанкарски сектор	46.972,7	45.489,5	45.630,5	140,9	0%	-1.342,2	-3%
Обврски по позајмици	5.633,2	6.532,0	6.321,4	-210,6	-3%	688,2	12%
Должнички хартии од вредност	616,9	0,0	0,0	0,0	/	-616,9	-100%
Субординиран заем	1.800,2	1.737,6	1.828,5	90,9	5%	28,3	2%
Капитал и резерви	3.935,4	4.332,1	4.364,4	32,3	1%	429,0	11%
Гаранции и акредитиви	5.991,1	5.898,4	5.823,5	-74,9	-1%	-167,6	-3%
Некористени лимити и кредити	2.432,9	2.271,3	2.589,4	318,2	14%	156,5	6%
Вонбилансна актива	8.424,0	8.169,6	8.412,9	243,3	3%	-11,1	0%

Билансната сума на Банката во 2011 година изнесува 61.556,0 мил. МКД. Во однос на 2010 година истата е пониска за 982,8 мил. МКД или 1,6% поради намалувањето на состојбата на депозитите од банки (враќање на краткорочен депозит кон НЛБ д.д. (април 2011) во износ од 10 мил. ЕУР, кој се користеше за усогласување на ликвидносните структури) и од приватни претпријатија (намалена состојба на депозитите од еден поголем корпоративен клиент).

Во однос на планот билансната сума е повисока за 1,0%. Порастот е резултат на порастот на депозитите од небанкарскиот сектор, главно кај долгорочните депозити од население - Супер депозити, кои во најголем дел доспеваат во јануари 2012, и повисокиот износ на субординирани заеми врз основа на апријација на ЦХФ.

Обврските по кредити во однос на 2010 година се зголемија за 12,2%, како резултат на промена на динамиката на користење на средствата од кредитната линија ЕИБ преку МБПР. Во однос на Планот за 2011 година истите се пониски поради нереализирање на планиран кредит од KFW од 10 мил. ЕУР

Во активата, кредитното портфолио на небанкарскиот сектор е зголемено за 7,6% или за 2.482,5 мил. МКД во однос на 2010 година и 6,9% односно 2.287,9 мил. МКД во однос на планот, како резултат на превземените активности за зголемување на кредитирањето и намалените каматни стапки и кај двата сегменти Corporate и Retail.

Потенцијалните и превземени обврски изнесуваат 8.412,9 мил. МКД што е за 0,1% или 11,1 мил. МКД повеќе во однос на 2010 година. Во однос на планот за 2011 година, потенцијалните и превземени обврски се повисоки за 3,0% или 243,3 мил. МКД како резултат на зголемените кредитни активности во 2011 година.

Фондот на резервации за потенцијалните и превземени обврски изнесува 270,3 мил. МКД. Во однос на 2010 година фондот е зголемен за 35,9% или за 71,4 мил. МКД.

Структура на извори:

Депозити од небанкарски сектор
2011: 74,1%
2010: 75,1%

Позајмици
2011: 13,2%
2010: 11,9%

Капитал
2011: 7,1%
2010: 7,0%

Структура на пласмани:

Парични средства
2011: 19,0%
2010: 19,8%

Хартии од вредност
2011: 19,2%
2010: 22,2%

Пласмани кај банки
2011: 1,4%
2010: 2,4%

Кредити кај небанкарски сектор
2011: 57,3%
2010: 52,4%

Активности по сегменти

Работа со население

Во текот на 2011 година фокусот на работењето со населението беше насочен кон зголемување на кредитирањето и на депозитната база, проширување на продуктното портфолио за населението, зголемување на пазарниот удел и подобрување на наплатата на кредитите, како и воведување промени во насока на зајакнување на продажната функција на деловната мрежа:

- Кредитното портфолио за населението беше збогатено со нови продукти: Инстант наменски потрошувачки кредити, НЛБ Супер кредит, НЛБ Студентски кредит и Станбен кредит со лист за предбележување; Истовремено кај постојните кредитни продукти беше извршено намалување на каматните стапки, а беше извршено и олабавување на останатите кредитни услови;
- Воведен нов картичен продукт - Maestro младинска картичка за корисниците на Клик пакетот за млади;
- Кај депозитите воведени се: НЛБ Нов депозит со референтна каматна стапка (камата на благајнички записи плус фиксен додаток за депозити во МКД, камата на едномесечен еурибор плус фиксен додаток за депозити во ЕУР), Виолетов депозит и НЛБ депозит на 25 месеци;
- Во делот на современите канали на пласман воведени се дополнителни електронски сервиси за правни лица и физички лица;
- Воведени нови функционалности на мрежата на ПОС терминали;
- Услугата Лично банкарство се извршуваше во 29 експозитури на Банката обезбедувајќи високостручна банкарска услуга;
- Cross selling активностите продолжија во насока на опфаќање на постојните и понуда на пакети на услуги за нови клиентски групи;
- Преку деловната мрежа беа одобрувани комисиони кредити на населението од проектот „Самовработување со кредитирање,, на Агенцијата за вработување на РМ.

Направена е реорганизација на дел од постојните експозитури, со што од вкупно 49 експозитури 46 се организирани согласно НЛБ концептот.

	31.12.2010	31.12.2011	Промена
Кредити			
вредност (во мил. МКД)	13.144	15.223	15,8%
број на нови договори за кредити во годината	15.409	17.185	11,5%
Депозити			
вредност (во мил. МКД)	29.672	31.238	5,3%
број на нови договори за депозити во годината	51.291	40.268	-21,5%
Број на комитенти	418.309	456.036	9,0%
Број на сметки (трс и жиро)	391.673	431.529	10,2%
Број на картички (дебитни и кредитни)	366.942	360.426	-1,8%

Кредити на население

Реализација/План
↑11,4%

Валутна структура¹

МКД: 42,7%
странска валута: 57,3%

Рочна структура

11,5% краткорочни
88,5% долгорочни

Пазарно учество

2011: 20,0%
2010: 18,9%

Бројот на клиентите во овој сегмент во 2011 година е зголемен за 9%.

Кредитното портфолио на населението во однос на 2010 година е зголемено за 15,8%, односно за 2.079,0 мил. МКД и изнесува 15.223 мил. МКД. Од вкупните кредити кај населението 4,7% се нефункционални побарувања (2010: 5,6%).

Вкупното кредитно портфолио на населението го сочинуваат: потрошувачки кредити 51,0%, станбени кредити 27,9%, кредитни картички 9,2%, автомобилски кредити 5,6%, негативни салда на трансакциски сметки 5,5% и останати кредити 0,8%.

¹ Кредитите со валутна клаузула се вклучени во девизни кредити

Учеството на кредитите на население во вкупните кредити кај небанкарскиот сектор во 2011 година изнесува 43,2% (2010: 40,1%).

Депозитите на населението во однос на 2010 година се зголемени за 5,3% или за 1.566,1 мил. МКД и изнесуваат 31.238,4 мил. МКД.

Учеството на депозитите од население во вкупните депозити од комитенти во 2011 година изнесува 68,5% (2010: 63,2%).

Односот **кредити/депозити** од население изнесува 48,7% (2010: 44,3%).

Во доменот на е-банкарството за физички лица во 2011 година на клиентите им беа овозможени дополнителни функционалности: преглед на резервирани средства по сите основи, преглед и печатење на фактури за кредитни картички, неперсонализирани шаблони за уплата на режиски трошоци, плаќање кон новата трезорска сметка наменета за Фонд за здравство и сл.

	2010	2011	Промена 2011 / 2010
E-banking за физички лица			
промет (во мил. МКД)	157,0	269,5	71,7%
број на налози / трансакции	39.058	70.278	79,9%
Комитенти по сите канали	23.100	40.925	77,2%

Во делот на **картичното работење**, во 2011 година е остварен значителен раст на прометот со картички, како и на бројот на остварени трансакции со картичките на Банката.

	2010	2011	Промена 2011 / 2010
Број на активни картички	366.942	360.426	-1,8%
Број на АТМ-и	154	155	0,6%
Број на ПОС терминали	5.370	5.463	1,7%

Работа со правни лица и држава

Понудата за правни лица и држава се извршува централизирано, по моделот на интегрирано управување на односите со комитентите - за големите корпоративни комитенти на Банката, и дисперзирано преку Деловната мрежа - за малите и средни претпријатија (МСП).

Работењето со правни лица и држава претставува најголем дел од активностите на Банката и е главен носител на растот на бизнисот. Опфаќа краткорочно денарско кредитирање за тековни потреби, краткорочни денарски и девизни кредити за поддршка на извозни аранжмани, револвинг кредити, долгорочни денарски и девизни кредити за финансирање инвестициони проекти на МСП, микрокредитирање, кредити за купување деловен простор, автомобилски кредити, наменски кредити за изградба на станбен и деловен простор, комисиони кредити, акредитивно и гаранциско работење, депозитно работење, услуги на платен промет во земјата и странство и услуги на пренос и чување на готовина. За финансирање големи проекти на стратешките комитенти, Банката овозможува и заедничко кредитирање со Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана, преку Договорот за партиципација во ризикот.

Во 2011 година, понудата за правните лица беше збогатена со нови кредитни продукти, кои произлегоа од новообезбедени кредитни линии: кредити за

Депозити на население

Реализација/План
↑ 2,5%

Валутна структура

МКД: 42,9%
странска валута: 57,1%

Рочна структура

21,7% a'vista
38,2% краткорочни
40,1% долгорочни

Пазарно учество

2011: 18,8%
2010: 20,1%

Картички

Промет
↑ 15,2%

Трансакции

↑ 19,2%

Пазарно учество

Картички

2011: 24,9%
2010: 25,8%

финансирање на проекти за енергетска ефикасност и обновливи извори на енергија и кредити за финансирање на МСП и компании од областа на применетата економија, здравство и образование, заштита на околината, индустрија, туризам и сл.

Кредитирањето на микро, мали и средни претпријатија продолжи со засилен интензитет преку кредитирање на развојни проекти за микро и мали бизниси, а воведени беа и два нови кредитни продукти: кредит за купување, градба и доградба на деловен простор и долгорочни кредити за микро и мали бизниси од сопствени средства на Банката.

Во доменот на депозитното работење, активностите беа насочени кон прибирање нови депозити од корпоративните клиенти преку понуда на денарски и девизни депозитни продукти со различни можности за орочување, каматни стапки и намена. Во текот на 2011 година Банката изврши намалување на каматните стапки на депозитите на правни лица.

Пласманите кај правните лица и држава во однос на 2010 година се зголемија за 2,1% односно за 403,4 мил. МКД и истите изнесуваат 20.030,1 мил. МКД. Од вкупните кредити на правни лица и држава 9,6% се нефункционални побарувања (2010: 7,4%).

Учеството на кредитите на правните лица и државата во вкупните кредити кај клиенти изнесува 56,8% (2010: 59,9%).

	31.12.2010	31.12.2011	Промена
Кредити			
вредност (во мил. МКД)	19.627	20.030	2,1%
број на нови договори за кредити во годината	2.956	2.634	-10,9%
Депозити			
вредност (во мил. МКД)	17.300	14.392	-16,8%
број на нови договори за депозити во годината	1.667	1.843	10,6%
Број на комитенти	26.798	28.159	5,1%
Број на сметки	35.299	37.287	5,6%

Депозитите на правни лица и држава во споредба со 2010 година се пониски за 2.908,3 мил. МКД, што се должи на намалување на депозитите од приватни претпријатија (повлекување на депозитите од еден поголем корпоративен клиент за исплата на дивиденда).

Учеството на депозитите од правни лица и држава во вкупните депозити од клиенти во 2010 година изнесува 31,5% (2010: 36,8%).

Односот **кредити/депозити** од правни лица и држава изнесува 139,2% (2010: 113,4%).

Во текот на 2011 година Банката обезбедуваше **банкарски гаранции и акредитиви** за извозните аранжмани и за поддршка на тендерските учества на компаниите во големите меѓународни и домашни проекти.

Во 2011 година, Банката има пласирано средства во износ од 5.652,4 мил. МКД во вид на гаранции и 2.006,8 мил. МКД во вид на акредитиви.

Кредити на правни лица и држава

Реализација/План
↑3,8%

Валутна структура

МКД: 26,5%
странска валута: 73,5%

Рочна структура

34,1% краткорочни
65,9% долгорочни

Пазарно учество

2011: 19,2%
2010: 20,0%

Депозити на правни лица и држава

Реализација/План
↓4,1%

Валутна структура

МКД: 61,5%
странска валута: 38,5%

Рочна структура

61,7% a'vista
27,3% краткорочни
11,1% долгорочни

Пазарно учество

2011: 17,7%
2010: 22,1%

	2010	2011	Промена апс.	%
Гаранции (промет)				
Вредност на нови (во мил. МКД)	6.206,4	5.652,4	-554,0	-8,9%
Број на вкупни новоиздадени	3.159	3.309	150	4,7%
Девизни гаранции				
Вредност на нови (во мил. М	3.067,8	2.183,7	-884,1	-28,8%
Број на гаранции	579	471	-108	-18,7%
Денарски гаранции				
Вредност на нови (во мил. М	3.138,6	3.468,7	330,2	10,5%
Број на гаранции	2.580	2.838	258	10,0%
Акредитиви (промет)				
Вредност на нови (во мил. МКД)	2.533,5	2.006,8	-526,7	-20,8%
број на вкупни новоиздадени	716	577	-139	-19,4%
Инкаса (промет)				
Вредност на нови (во мил. МКД)	130,0	174,7	44,7	34,4%
Број на вкупни новоиздадени	67	115	48	71,6%

*вредноста на новоиздадени вклучува анекси, додека бројот на новоиздадени не вклучува анекси

Реализација/План

Гаранции
↑69,8%

Акредитиви
↑7,3%

Пазарно учество

Гаранции и акредитиви
(по вредност)

31.12.2010: 23,9%

Во делот на **платниот промет со странство**, во 2011 година остварен е вкупен промет од 1.003,4 млрд. МКД или 24,3% повеќе во однос на претходната година (2010: 807,4 млрд. МКД). Во вкупниот платен промет со странство дознаките учествуваат со 15,6%.

	2010	2011	Промена апс.	%
Ностро дознаки				
Промет (во мил. МКД)	65.994,9	85.073,7	19.078,9	28,9%
Број на ностро дознаки	53.724	57.770	4.046	7,5%
Лоро дознаки				
Промет (во мил. МКД)	57.060,7	71.056,7	13.996,0	24,5%
Број на лоро дознаки	53.333	70.370	17.037	31,9%

Во делот на **домашниот платен промет**, во 2011 година е остварен вкупен промет од 748,7 млрд. МКД или 15,5% повеќе во однос на 2010 година.

Пазарното учество на Банката во вкупниот платен промет во земјата во 2011 година е зголемено на 23,3% (2010: 20,1%).

Пазарно учество

Платен промет во
земјата
(по вредност)

2011: 23,3%
2010: 20,1%

Во делот на **електронското банкарство**, во 2011 година беа воведени нови функционалности на сервисот НЛБ Проклик, кои на корисниците дополнително им овозможуваат плаќање на данок и други давачки и плаќање кон новата здравствена трезорска сметка на Фондот за здравство.

Вкупниот промет (денарски и девизен) реализиран преку е-банк за правни лица во 2011 година е зголемен за 19,7%. Учесството на вкупните налози реализирани преку е-банк во вкупните налози реализирани низ денарскиот платен промет на Банката, изнесува 16,6% (2010: 14,9%) по број на налози и 21,8% (2010: 21,0%) по промет.

	2010	2011	Промена 2011 / 2010
E-banking за правни лица			
промет (во мил. МКД)	136.185,0	162.948,3	19,7%
број на налози / трансакции	1.090.170	1.325.289	21,6%
Комитенти по сите канали	6.449	6.326	-1,9%

Во делот на **работа со готовина**, Банката врши купопродажба, транспорт и обезбедување готовина за други деловни банки и за нефинансиски правни лица.

Финансиски пазари

Управување со ликвидноста

Банката во текот на 2011 година управуваше со ликвидноста запазувајќи ги законските прописи и ограничувања согласно Одлуката за задолжителна резерва и Одлуката за управување со ликвидносниот ризик на банките пропишани од Народна банка на Република Македонија и интерните лимити и насоки на Банката и НЛБ Групацијата.

Во периодот од 1.1.-31.12.2011 година просечното исполнување на задолжителната резерва на Банката во денари изнесуваше 100,73% од пропишаното, што претставува оптимално ниво на исполнување.

Вишокот на средства се пласираа во благајнички записи и запис за шестмесечен депозит на Народна банка на Република Македонија, државни записи на Министерството за финансии, како и на меѓубанкарскиот пазар на депозити. Видот, начинот и инструментите кои беа користени за пласирање на вишокот средства, зависеа од тековната и планирана рочна структура на средствата и обврските на краток и долг рок, општата економска ситуација во окружувањето и движењата на пазарите на пари и хартии од вредност.

Во текот на 2011 година на меѓубанкарскиот пазар на депозити Банката користеше позајмици во вкупен износ од 14.589 мил. МКД, а пласираше кредити во износ од 428 мил. МКД. Беа реализирани вкупно 199 трансакции.

Просечната каматна стапка на меѓубанкарскиот пазар на депозити во 2011 година изнесуваше 2,2% (2010: 3,7%).

Пазарно учество

Благајнички записи
2011: 18,9%
2010: 15,0%

3-мес. државни записи
2011: 40,2%
2010: 39,3%

Просечни каматни стапки	2010	2011
Благајнички записи	5,7%	4,0%
Државни записи до 3 месеци	4,5%	4,2%
Државни записи до 3 месеци со дев. клаузул	/	4,1%
Државни записи до 6 месеци	4,7%	4,3%
Државни записи до 6 месеци со дев. клаузул	4,8%	4,1%
Меѓубанкарска каматна стапка	3,7%	2,2%

Во доменот на управување со девизната ликвидност, беа користени следниве инструменти:

- Тргување со НБРМ;
- Користење на депозитниот лимит кај НЛБ д.д. Љубљана;
- Своп трансакции ЕУР/конвертибилна валута.

Извори на финансирање

Во текот на 2011 година, во рамки на активностите за зголемена поддршка на работењето на малите и средните претпријатија, Банката обезбеди две нови кредитни линии наменети за финансирање на нивните проекти, и тоа:

- Кредитна линија од Европската банка за обнова и развој (ЕБРД) за финансирање на проекти за енергетска ефикасност и обновливи извори на енергија во износ од 4 мил. ЕУР;
- Кредитна линија од МБПР за поддршка на МСП и приоритетни проекти финансирана од ЕИБ.

Дополнително, за поголема поддршка на македонските компании во реализирањето на трговски зделки со нивните странски партнери, Банката потпиша договор за Trade Finance Program со Меѓународната финансиска

корпорација (ИФЦ). НЛБ Тутунска банка е прва банка во Република Македонија која едел од Global Trade Finance Program на ИФЦ.

Во текот на годината, редовно се сервисираа обврските по постојните кредитни линии од домашните и странските кредитори, и тоа од:

- Кредитна линија на МБПР (ЕИБ);
- Кредитна линија преку Македонската развојна фондација за претпријатија;
- Кредитна линија преку Земјоделскиот кредитен дисконтен фонд;
- Кредитна линија преку НБРМ (Тајванска кредитна линија);
- Кредитна линија на Светска банка (Револвинг Фонд);
- Кредитни линии на ЕИБ;
- Кредитна линија од ЕФСЕ;
- Кредитни линии од НЛБ д.д. Љубљана.

Во 2011 година по основ на редовни достасувања на кредитните линии отплатени се 1.189,9 мил. МКД, а повлечени се нови средства во вкупен износ од 1.564,2 мил. МКД.

Девизен пазар

Банката во 2011 година оствари вкупен промет на девизниот пазар од 2.559,5 мил. УСД, преку 68.339 трансакции, со што прометот на Банката е зголемен за 26,6% (2010: 2.021,6 мил. УСД).

На меѓународниот девизен пазар беа истргувани 916,8 мил. ЕУР, преку 13.551 трансакции што претставува зголемување од 24,2% во однос на минатата година.

Пазарно учество

Девизен пазар

2011: 26,50%
2010: 26,68%

Старателски услуги и Банка Чувар на имот

Во доменот на старателските услуги, Банката во 2011 година склучи договори за чување хартии од вредност со повеќе институционални инвеститори. Бројот на клиенти - нерезиденти со старателски сметки изнесува 47.

Банката е единствена банка во Република Македонија која врши старателски услуги и за домашни лица – осигурителни компании кои согласно Законот за девизно работење имаат можност да инвестираат во странски хартии од вредност.

Во текот на 2011 година, Банката ја извршуваше услугата - Банка Чувар на имот за:

- Отворени инвестициски фондови;
- Приватни инвестициски фондови;
- Отворен задолжителен пензиски фонд;
- Отворен доброволен пензиски фонд.

Брокерски услуги

Во текот на 2011 година, Банката доби дозвола за вршење услуги со хартии од вредност од Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија. Склучени се вкупно 529 договори за брокерско посредување, со домашни и странски физички и правни лица.

Во 2011 година Банката реализираше шест блок трансакции и едно преземање на акционерско друштво од страна на нерезидент, а беа склучени и договори за берзанско посредување во име и за сметка на пензиските фондови со кои управува КБ Прво пензиско друштво.

Обврски по основ на работи во име и за сметка на правни и физички лица

Банката управува со средства во име и за сметка на правни и физички лица кои се пласираат како кредити на претпријатија без определена намена, кредити за самовработување за физички лица (проект за самовработување на Агенцијата за вработување) и хартии од вредност за клиенти. Овие средства се водат одвоено од средствата на Банката.

УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Банката применува висококонзервативна политика на антиципирање на ризиците во работењето, преку одржување на ефикасен систем на интегрирано управување со ризиците. Тоа овозможува да оствари висока наплатливост на пласманите, задоволително ниво на капитална адекватност, заштита од непредвидени случувања и евентуални закани за неостварување на планираната политика.

Управување со кредитен ризик и квалитет на кредитното портфолио

Управувањето со кредитниот ризик вклучува постојана анализа на кредитното портфолио на Банката, во поглед на секторската диверзификација и концентрацијата на портфолиото, анализа и оценка на финансиските перформанси на клиентите, следење на редовноста во исполнувањето на обврските и издвојување на задоволително ниво на резервации за пласманите.

Вкупната изложеност на Банката во 2011 година се зголеми за 2.078,2 мил. МКД (4,6%) и изнесува 47.077,2 мил. МКД. Порастот на изложеноста, пред се е настанат кај високобонитетни клиенти во сегментот население со што значително е подобрена диверзификацијата на портфолиото. Како резултат на прифатената конзервативна политика при пресметката на резервациите, како и на влијанието на економската криза, стапката на покриеност на пласманите со издвоените резервации е зголемена за 0,9 процентни поени и изнесува 11,0% (2010: 10,1%). Вкупниот фонд за резервации на 31.12.2011 година изнесува 5.194,8 мил. МКД (2010: 4.537,9 мил. МКД).

Покриеност со резервации

2011:11,0%
2010:10,1%

Учеството на А и Б пласманите во вкупното портфолио на крајот на 2011 година изнесува 88,9% (2010: 92,4%). Покриеноста на пласманите класификувани во В, Г и Д ризична категорија со вкупно издвоените резервации изнесува 100% (2010: 132,6%).

Учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити е зголемено на 7,7% (2010: 6,7%), како резултат на влошеното економско окружување што негативно се одрази на работењето и перформансите на домашните компании.

Управување со некредитни ризици

Банката има воспоставено политики за следење на некредитните ризици. Во Банката се следат и управуваат ликвидносниот, валутниот, каматниот, оперативниот, правниот, стратемскиот и репутацискиот ризик, а истовремено се следи и управува сигурноста на информативниот систем.

Управување со ликвидносен ризик

Во текот на 2011 година изложеноста на ликвидносен ризик се следеше на редовна основа. Оперативната и структурната ликвидност постојано се движеше во рамките на утврдените лимити, а ликвидносната позиција на Банката овозможуваше навремено сервисирање на обврските.

Показатели на ликвидност*	2010	2011	Limit
Кредити НБС / Депозити НБС	79,7%	88,6%	max. 125%
Л1 (долгорочни кредити / вкупни кредити)	66,7%	69,9%	max. 70%
кредити)	90,8%	75,2%	min. 40%

* Показателите се пресметани на бруто основа

Во 2011 година на полугодишна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на ликвидносен ризик, кои укажуваат на висока и стабилна ликвидносна позиција на Банката.

Управување со валутен ризик

Управувањето со валутниот ризик се однесува на постојано следење на нето изложеноста на Банката по одделни валути, притоа одржувајќи оптимално ниво на потребни средства преку купување и продажба на девизи.

Секторот за управување со ризици спроведувааше дневно следење на изложеноста на Банката на валутен ризик, преку следење на лимитите по одделна валута и на агрегатна основа.

Изложеноста на валутен ризик е во рамки на пропишаните лимити за следење.

Вкупната отворена девизна позиција на 31.12.2011 година претставува долга позиција и изнесува 27,4% од Сопствените средства на Банката.

Во 2011 година на полугодишна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на Банката на валутен ризик и истите укажаа на стабилна девизна позиција на Банката.

Управување со каматен ризик

Активностите на Банката во однос на управувањето со каматниот ризик се однесуваат на оптимизација на нето приходите од камати со пазарни каматни стапки кои се конзистентни со деловната стратегија на Банката.

Во текот на 2011 година е обновена Политиката за управување со каматниот ризик. Секторот за управување со ризици спроведувааше месечно следење на изложеноста на Банката на каматен ризик, преку следење на лимитите, при што Банката во целост ги исполнуваше поставените лимити. Заклучно со 31.12.2011 година Банката има ниска изложеност на каматен ризик.

Во 2011 година на полугодишна основа беа спроведени стрес-тестови на изложеноста на банката на каматен ризик и истите укажаа на ниска изложеност на каматен ризик.

Управување со оперативен ризик

Управувањето со оперативните ризици подразбира систем за евидентирање, следење, контрола и справување со потенцијални или реални штетни настани кои потекнуваат од тековното работење на Банката или од надворешните фактори и имаат негативен ефект врз финансискиот резултат.

Во 2011 година активно се следеа и евидентираа штетните настани од областа на оперативните ризици, и за истите се изготвуваа извештаи кои беа презентирани до органите на Банката (Одбор за ризик и Комисија за оперативни ризици) и до НЛБ д.д.

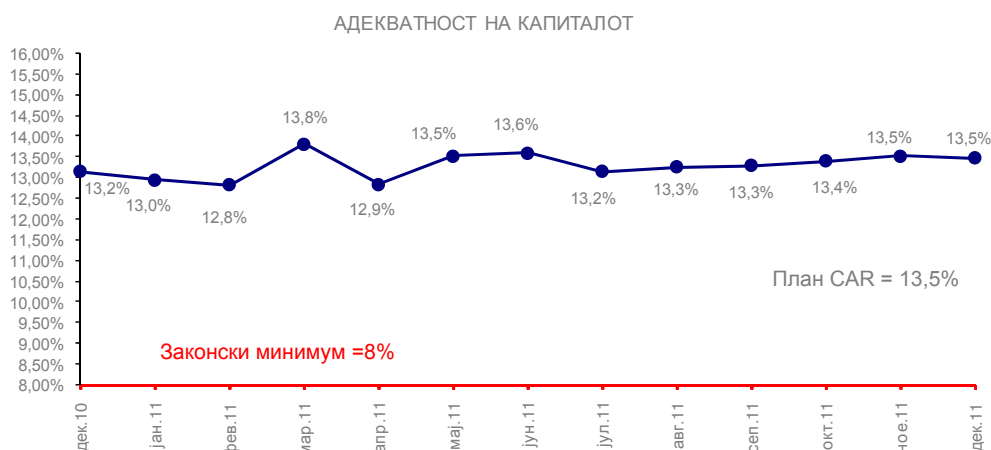
Во 2011 година е спроведена повторна идентификација и анализа на оперативните ризици за поголемиот дел од процесите во Банката. Анализите на оперативните ризици заедно со статусот на спроведените мерки беа доставувани до Комисијата за оперативни ризици и до НЛБ д.д. Љубљана. Врз основа на спроведената анализа на оперативните ризици, збирниот ризичен профил на Банката е Ц (А и Б – ризици за кои мора да се преземат мерки со кои истите ќе се намалат; Ц – ризик на кој може да се реагира, но најчесто се применува метод на следење) и истиот не отстапува од целиот профил.

Управување со капиталот и адекватноста

Во текот на 2011 година капиталната адекватност на Банката се одржуваше на нивото од над 12,0%. Во март, согласно Одлуката на Собрание на акционери на Банката, добивката остварена во 2010 година беше распределена во резервниот фонд на Банката. Со тоа сопствените средства на Банката се зголемија на 6.058,3 мил. МКД (2010: 5.567,9 мил. МКД), што придонесе за зголемување и на коефициентот на капиталната адекватност на 13,48% (2010: 13,16%).

CAR

2011: 13,48%
2010: 13,16%

УПРАВУВАЊЕ СО КАДРИ

Делувањето и успешноста на Банката се заснова на функционирање на современ систематски пристап во управувањето со човечките ресурси. Активностите за зајакнување на капацитетот на Банката со соодветно ангажирање и распоредување на вработените, вреднување на нивните перформанси и резултати од работењето, процесот на промоција и наградување, систематскиот приод во остварување на стручното надградување и обука на вработените претставуваат главни задачи и активности на подрачјето на управување со кадри на Банката.

Во текот на 2011 година во Банката беа вработени 42 лица, за следните подрачја на работењето: корпоративно банкарство, банкарство на мало, работа со готовина и депо, ИТ, управување со ризици. Истовремено од Банката заминаа 24 лица, со што вкупниот број на вработени изнесува 782 (2010: 764).

	31.12.2010		31.12.2011		Промена	
	Број	Структура	Број	Структура	апс.	%
Вработени по структури						
според реална стручна спрема	764	100%	782	100%	18	2%
Специјализанти и магистри	19	2%	26	3%	7	37%
ВСС	609	80%	624	80%	15	2%
ВШС	15	2%	13	2%	-2	-13%
ССС	119	16%	117	15%	-2	-2%
НСП	2	0%	2	0%	0	0%
според возраст	764	100%	782	100%	18	2%
до 25 години	36	5%	31	4%	-5	-14%
од 25 до 35 години	521	68%	510	65%	-11	-2%
од 35 до 45 години	115	15%	148	19%	33	29%
над 45 години	92	12%	93	12%	1	1%
според стаж во Банката	764	100%	782	100%	18	2%
до 1 година	72	9%	39	5%	-33	-46%
од 1 до 2 години	33	4%	62	8%	29	88%
од 2 до 5 години	357	47%	309	40%	-48	-13%
над 5 години	302	40%	372	48%	70	23%
според пол	764	100%	782	100%	18	2%
машки	325	43%	335	43%	10	3%
женски	439	57%	447	57%	8	2%

Во текот на 2011 година реализирани се 161 обуки, од кои 36 внатрешни и 125 надворешни обуки. Темите на обука произлегоа од идентификуваните потреби за обука и законските барања за конкретна специјализација и знаење. Најголем број од остварените обуки беа во насока на унапредување на продажните вештини и комуникација кај комерцијалистите, имплементација на нови продукти, услуги и развојни решенија, нови законски барања, управување со ризици, спречување на перење на пари и финансирање тероризам, заштита на лични податоци, сигурност на информациониот систем на банката, сигурност и безбедност при работата, напредни менаџмент вештини и сл.

Во текот на 2011 година успешно се реализирани 398 работни практики на студенти од универзитетите во Република Македонија.

ИНТЕРНИ ПРОЦЕСИ И КЛУЧНИ ИНИЦИЈАТИВИ

Во 2011 година беа остварени повеќе проекти кои имаат за цел да ја зајакнат организациската и технолошката инфраструктура во функција на остварување на стратешките планови на Банката и НЛБ Групацјата во Македонија.

Информатичка технологија

Во 2011 година, реализирани се повеќе активности и проекти за развој и надградба на апликациските системи во насока на реализација на регулаторни барања, задолжителни стандарди за усогласување на работењето на Банката со прописите, како и ревизорски препораки; остварување конкурентска предност; рационализација и оптимизација на деловните процеси и хармонизација во рамки на НЛБ Групацјата, како и надградба на ИТ инфраструктурата (системска, комуникациска, бази на податоци и сигурност на информации). Измените и подобрувањата на постојните ИТ системи овозможуваат Банката ефикасно да го следи растот на пазарот и обемот на работа и лесно да се прилагодува кон промените во организацијата, промените во регулативата и кон решенијата за нови продукти и услуги.

Деловни објекти на Банката

Во 2011 година, во рамки на деловните активности на мрежата на експозитури и нејзина стандардизација по стандардот на НЛБ Групацјата, Банката инвестираше во купување на деловен објект за експозитурата Кавадарци, преселба на експозитурата Валандово на нова локација, проширување и реновирање на деловниот простор за експозитурата Чаир, како и во реновирање и дополнителни инвестиции во дел од експозитурите.

За опслужување на клиентите при масовни исплати на тутун, во 2011 година беше отворен шалтер во Радовиш, а започнати се и активности за отворање на две нови експозитури.

За набавка, опремување и стандардизација на експозитурите во 2011 година беа инвестирани вкупно 16,8 мил. МКД.

Промотивни кампањи

Во текот на 2011 година во рамки на планот за маркетиншки активности беа реализирани следните кампањи:

- Кредити;
- MasterCard картички;
- VISA картички;
- Клик пакет за млади;
- Станбени кредити.

Кампањите беа во насока на зголемување на кредитирањето на физички лица и промоција на картичните продукти на Банката.

Активности за хармонизација на работењето со НЛБ Групацјата

Хармонизацијата на Банката на одделните подрачја на работење во текот на 2011 година се одвиваше согласно насоките и минималните стандарди на НЛБ Групацјата.

Останати информации за Банката

Во ноември 2011 година завршена е ликвидационата постапка врз НЛБ Тутунска брокер, за која во текот на 2010 година врз основа на пазарните и економските околности во земјата, а во насока на поголема ефикасност во работењето беше донесена одлука за ликвидација. Вкупниот ефект од ликвидацијата изнесува 164,3 мил. МКД капитална добивка на Банката која беше единствен акционер во друштвото.

ПРИЛОЗИ

Прилог 1: Биланс на состојба (во мил. МКД)

Прилог 2: Биланс на успех (во мил. МКД)

Прилог 3: Организациона структура на НЛБ Тутунска банка

Прилог 1: Биланс на состојба (во мил. МКД)

во мил. МКД	31.12. 2010	31.12.2011			Во однос на			
		План	Реализација	структура	план	31.12.2010		
АКТИВА	62.538,9	60.941,1	61.556,0		614,9	1,0%	-982,8	-1,6%
1 Парични средства и парични еквиваленти	12.386,5	11.472,3	11.709,5	19,0%	237,1	2,1%	-677,0	-5,5%
2 Средства за тргување	10,1	87,4	0,0	0,0%	-87,4	-100,0%	-10,1	-100,0%
3 Дериватни средства чувани за управување со ризик	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0	/	0,0	/
4 Кредити на и побарувања од банки и штедилници	1.532,1	799,3	851,5	1,4%	52,2	6,5%	-680,6	-44,4%
5 Кредити на и побарувања од други комитенти	32.770,7	32.965,3	35.253,2	57,3%	2.287,9	6,9%	2.482,5	7,6%
нефинансиски правни лица	19.605,9	19.245,0	19.835,1	32,2%	590,2	3,1%	229,2	1,2%
приватни	19.605,8	19.242,7	19.835,1	32,2%	592,4	3,1%	229,3	1,2%
јавни	0,1	2,2	0,0	0,0%	-2,2	-100,0%	-0,1	-100,0%
непрофитни институции	17,2	53,9	7,8	0,0%	-46,1	-85,6%	-9,5	-54,9%
држава	1,1	0,9	164,5	0,3%	163,6	/	163,5	/
физички лица	13.144,0	13.665,1	15.223,0	24,7%	1.557,9	11,4%	2.079,0	15,8%
останати финансиски институции	2,5	0,4	22,7	0,0%	22,3	5831,9%	20,2	810,0%
6 Вложувања во хартии од вредност	13.884,3	14.229,5	11.788,2	19,2%	-2.441,3	-17,2%	-2.096,1	-15,1%
до доспевање	227,9	127,1	132,6	0,2%	5,5	4,3%	-95,3	-41,8%
расположливи за продажба	13.656,4	14.102,4	11.655,6	18,9%	-2.446,8	-17,4%	-2.000,8	-14,7%
7 Вложувања во подружници	30,9	30,9	0,0	0,0%	-30,9	-100,0%	-30,9	-100,0%
8 Вложувања во придружени друштва	60,1	60,1	96,9	0,2%	36,7	61,1%	36,7	61,1%
9 Побарувања за повеќе платен данок	8,5	0,0	9,6	0,0%	9,6	/	1,1	12,7%
10 Останати побарувања	357,1	161,1	534,8	0,9%	373,7	232,0%	177,6	49,7%
11 Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	493,0	87,8	354,1	0,6%	266,3	303,2%	-138,9	-28,2%
12 Нематеријални средства	115,6	190,0	111,0	0,2%	-79,0	-41,6%	-4,6	-4,0%
13 Недвижности и опрема	889,9	857,3	847,3	1,4%	-10,1	-1,2%	-42,6	-4,8%
14 Одложени даночни средства	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0	/	0,0	/
ПАСИВА	62.538,9	60.941,1	61.556,0		614,9	1,0%	-982,8	-1,6%
15 Дериватни средства чувани за управување со ризик	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0	/	0,0	/
16 Депозити на банки	2.534,5	1.689,4	2.042,3	3,3%	352,9	20,9%	-492,3	-19,4%
17 Депозити на други комитенти	46.972,7	45.489,5	45.630,5	74,1%	140,9	0,3%	-1.342,2	-2,9%
нефинансиски правни лица	14.879,4	12.845,7	11.584,5	18,8%	-1.261,2	-9,8%	-3.294,9	-22,1%
приватни	12.925,2	12.235,7	10.181,7	16,5%	-2.054,0	-16,8%	-2.743,5	-21,2%
јавни	1.954,2	610,0	1.402,8	2,3%	792,8	130,0%	-551,4	-28,2%
непрофитни институции	273,6	288,1	289,9	0,5%	1,9	0,6%	16,4	6,0%
држава	835,4	354,4	959,2	1,6%	604,8	170,6%	123,7	14,8%
физички лица	29.672,3	30.488,0	31.238,4	50,7%	750,5	2,5%	1.566,1	5,3%
останати финансиски институции	1.312,0	1.513,4	1.558,4	2,5%	45,1	3,0%	246,5	18,8%
18 Издадени должнички хартии од вредност	616,9	0,0	0,0	0,0%	0,0	/	-616,9	-100,0%
19 Обврски по кредити	5.633,2	6.532,0	6.321,4	10,3%	-210,6	-3,2%	688,2	12,2%
20 Субординирани обврски	1.800,2	1.737,6	1.828,5	3,0%	90,9	5,2%	28,3	1,6%
21 Посебна резерва и резервирања	225,6	302,0	299,1	0,5%	-3,0	-1,0%	73,4	32,6%
22 Обврски за данок на добивка (тековен)	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0	/	0,0	/
23 Одложени даночни обврски	0,0	2,8	0,0	0,0%	-2,8	-100,0%	0,0	0,0%
24 Останати обврски	365,8	308,4	410,1	0,7%	101,7	33,0%	44,3	12,1%
25 Добивка за периодот	454,5	547,3	659,8	1,1%	112,6	20,6%	205,3	45,2%
26 Капитал и резерви	3.935,4	4.332,1	4.364,4	7,1%	32,3	0,7%	429,0	10,9%

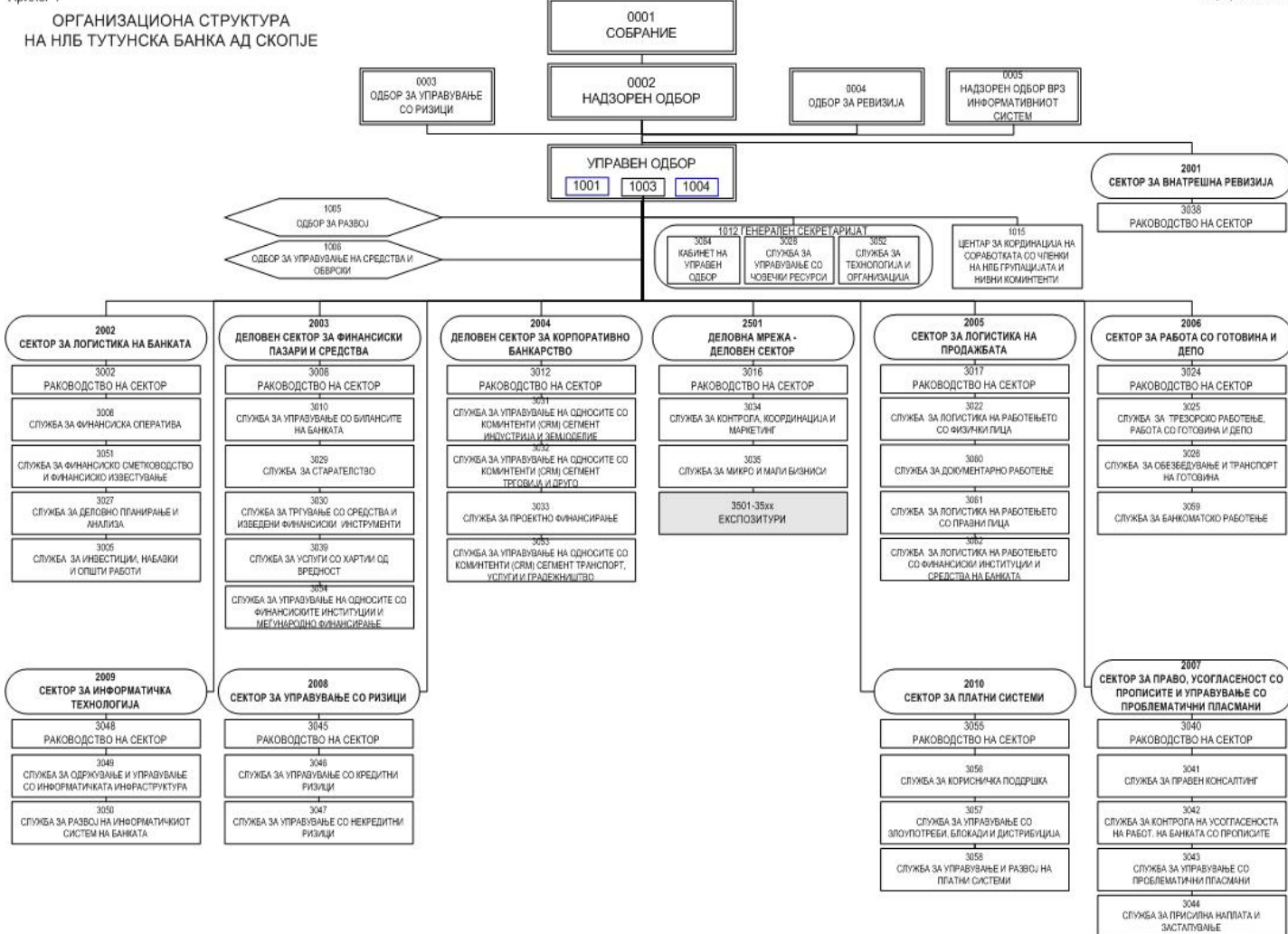
Прилог 2: Биланс на успех (во мил. МКД)

во мил. МКД	1.1.-31.12.2010	1.1.-31.12.2011		Во однос на			
		План	Реализација	план		1.1.-31.12.2010	
1 Приходи од камата	3.852,5	3.932,2	3.811,3	-120,9	-3,1%	-41,2	-1,1%
Нефинансиски правни лица	1.628,5	1.691,6	1.722,5	30,9	1,8%	94,1	5,8%
Население	1.294,3	1.408,9	1.352,4	-56,5	-4,01%	58,2	4,5%
Држава	393,8	421,6	321,3	-100,3	-23,8%	-72,5	-18,4%
Банки и штедилници	419,5	330,0	306,1	-23,8	-7,2%	-113,4	-27,0%
Останати финансиски институции	0,3	0,0	1,1	1,1	/	0,8	274,2%
Исправка на вредноста на приход од камата	69,3	77,0	63,2	-13,9	-18,0%	-6,2	-8,9%
Наплатени претходно отпишани камати	185,4	157,1	171,0	13,9	8,8%	-14,5	-7,8%
2 Расходи за камата	2.019,2	2.108,2	2.008,3	-99,8	-4,7%	-10,9	-0,5%
Нефинансиски правни лица	330,3	322,2	187,4	-134,8	-41,8%	-142,9	-43,3%
Население	1.322,0	1.323,5	1.364,6	41,1	3,11%	42,6	3,2%
Држава	6,3	4,3	8,7	4,4	102,2%	2,4	38,8%
Банки и штедилници	108,5	147,1	130,2	-16,9	-11,5%	21,7	20,0%
Останати финансиски институции	252,1	311,1	317,4	6,3	2,0%	65,3	25,9%
Нето приходи од камата	1.833,3	1.824,0	1.802,9	-21,1	-1,2%	-30,4	-1,7%
3 Приходи од провизии и надомести	912,4	964,4	1.040,2	75,8	7,9%	127,8	14,0%
Нефинансиски правни лица	596,3	601,3	672,6	71,4	11,9%	76,3	12,8%
Население	214,1	251,7	245,5	-6,1	-2,4%	31,4	14,7%
Држава	1,0	1,6	0,8	-0,8	-49,2%	-0,2	-18,6%
Банки и штедилници	84,4	89,5	96,0	6,5	7,2%	11,6	13,8%
Останати финансиски институции	16,6	20,3	25,2	4,9	23,9%	8,7	52,3%
4 Расходи за провизии и надомести	194,4	180,5	223,2	42,7	23,6%	28,8	14,8%
Нето приходи од провизии и надомести	718,0	783,9	817,0	33,1	4,2%	99,1	13,8%
5 Нето приходи од тргување	76,5	30,2	23,8	-6,4	-21,1%	-52,7	-68,9%
6 Нето приходи од курсни разлики	105,6	148,6	132,9	-15,7	-10,6%	27,3	25,8%
7 Останати приходи од дејноста	62,4	56,0	279,9	223,9	399,8%	217,5	348,7%
Вкупни нето приходи	2.795,8	2.842,7	3.056,5	213,8	7,5%	260,8	9,3%
8 Трошоци за вработените	597,6	563,3	617,1	53,8	9,6%	19,5	3,3%
9 Амортизација	201,2	212,4	210,3	-2,1	-1,0%	9,2	4,5%
10 Останати расходи од дејноста	832,3	858,7	903,0	44,4	5,2%	70,7	8,5%
Добивка пред резервации	1.164,7	1.208,4	1.326,1	117,7	9,7%	161,3	13,9%
11 Ослободени резервирања за вонбилансна изложеност	151,0	0,0	9,8	9,8	/	-141,2	-93,5%
12 Резервирања за вонбилансна изложеност	61	0,0	80,6	80,6	/	19,2	/
13 Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето основа	779	650,0	585,2	-64,8	-10,0%	-193,4	-24,8%
14 Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето основа	19	0,0	23,2	23,2	/	4,0	20,8%
15 Удел во добивката на придружени претпријатија	0	0,0	14,3	14,3	/	14,3	/
Добивка пред оданочување	456,6	558,4	661,2	102,8	18,4%	204,7	44,8%
16 Данок од добика	2,1	11,1	1,4	-9,7	-87,3%	-0,6	-31,2%
Добивка за финансиската година	454,5	547,3	659,8	112,6	20,6%	205,3	45,2%

Прилог 3: Организациона структура на НЛБ Тутунска банка

Прилог 1

Верзија: 23.02.2011

Финансиски извештаи

**изготвени во согласност со
Меѓународните стандарди за финансиско
известување**

За годината завршена на 31 декември 2011

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До Собранието на акционерите на НЛБ Тутунска банка АД Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на НЛБ Тутунска Банка АД Скопје, кои што го вклучуваат извештајот за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2011 година, како и билансот на успех и извештајот за сеопфатна добивка, извештајот за промени во капиталот и извештајот за парични текови за годината која што завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на менаџментот за финансиските извештаи

Менаџментот е одговорен за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување, и интерна контрола којашто е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

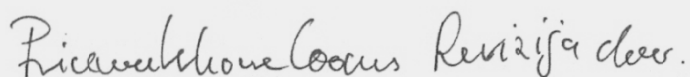
Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, финансиските извештаи даваат вистинска и објективна слика на финансиската состојба на НЛБ Тутунска Банка АД Скопје заклучно со 31 декември 2011 година, како и на нејзината финансиска успешност и нејзините парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување.

A handwritten signature in black ink, reading "Praxhaux Kupers Ревизија доо.", is displayed within a light gray rectangular box.

ПрајсватерхаусКуперс РЕВИЗИЈА ДОО

Скопје,

09 март 2012

Биланс на успех

	Белешки	За годината завршена на 31 декември	
		2011	2010
Приходи од камата	5	3.811.261	3.852.505
Приходи од дивиденда	6	2.497	2.648
Расходи за камата	5	(2.008.338)	(2.019.188)
Нето приходи од камата		1.805.420	1.835.965
Исправка на вредност на кредити	7	(569.735)	(757.475)
Нето приходи од камата намалени за исправка на вредност на кредити		1.235.685	1.078.490
Приходи од провизии и надомести	8	1.040.191	912.382
Расходи за провизии и надомести	8	(223.156)	(194.406)
Нето приходи од провизии и надомести		817.035	717.976
Нето добивка / (загуба) од финансиски инструменти за тргување	9	23.835	76.521
Нето добивка / (загуба) од вложувања во хартии од вредност	11	37.456	4.877
Нето добивка / (загуба) од курсни разлики		132.861	105.578
Трошоци за вработените	12	(627.373)	(607.689)
Општи и административни трошоци	13	(270.379)	(268.351)
Амортизација	14	(205.857)	(198.849)
Нето добивка/(загуба) од ревалоризација на недвижности дадени под закуп	16	(5.849)	-
Други оперативни расходи	15	(726.289)	(594.128)
Други оперативни приходи	10	234.393	144.466
Други даночни расходи	17	(1.414)	(2.056)
Добивка од работење		644.104	456.835
Удел во добивката на придружените друштва со примена на метод на главнина	24	14.336	13.931
Добивка за годината		658.440	470.766

Сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено.
Белешките од страна 11 до 77 се интегрален дел на овие финансиски извешта.

Извештај за сеопфатна добивка

	Белешки	За годината завршена на 31 декември	
		2011	2010
Добивка за годината		658.440	470.766
Нето добивка од финансиски средства расположливи за продажба			
- Нереализирана нето добивка за периодот, пред оданочување		(6.837)	(3.263)
- Нето промени од рекласификација на реализирана нето загуба, пред оданочување		(37.456)	(4.877)
Данок од добивка поврзана со други компоненти од сеопфатната добивка		-	3.132
Друга сеопфатна добивка за годината, нето од данок	18	(44.293)	(5.008)
Вкупна сеопфатна добивка за годината		614.147	465.758

Сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено.
Белешките од страна 11 до 77 се интегрален дел на овие финансиски извештаи.

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)

Белешки		На 31 декември	
		2011	2010
АКТИВА			
Парични средства и сметки во централната банка	19	7.805.877	8.909.474
Пасмани во и кредити на банки	20	4.777.819	5.011.584
Кредити на и побарувања од комитенти	22	35.358.547	32.930.213
Финансиски средства за тргување	21	-	10.117
Вложувања во хартии од вредност:			
– Расположливи за продажба	23	11.655.577	13.656.363
– Чувани до достасување	23	132.608	227.937
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	24	96.854	79.739
Недвижности дадени под закуп	25	140.978	70.471
Недвижности и опрема	26	690.006	804.543
Нематеријални средства	27	110.708	115.288
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	29	354.145	493.005
Останати средства	30	544.344	365.621
Средства чувани за продажба	31	-	30.864
Вкупна актива		61.667.463	62.705.219
ОБВРСКИ			
Депозити од банки	32	3.616.150	3.867.711
Депозити од други комитенти	33	44.158.251	45.754.892
Обврски по кредити	34	6.321.396	5.633.172
Издадени должнички хартии од вредност	35	-	616.928
Посебна резерва за вонбилансни ставки	36	270.275	198.906
Субординирани обврски	37	1.828.480	1.800.162
Останати обврски	38	465.323	439.166
Вкупно обврски		56.659.875	58.310.937
КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ			
Капитал и резерви кој припаѓа на акционерите на банката			
Акционерски капитал	42	854.061	854.061
Акционерска премија	42	2.203.056	2.203.056
Ревалоризациони резерви	42	(3.267)	41.026
Задржана добивка		888.197	685.110
Останати резерви		1.065.541	611.029
Вкупно капитал		5.007.588	4.394.282
Вкупно капитал и обврски		61.667.463	62.705.219

Сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено.
Белешките од страна 11 до 77 се интегрален дел на овие финансиски извештаи

Извештај за промени на капиталот

	Припишан на сопствениците на матичното друштво					Вкупно капитал
	Запишан капитал	Премии од акции	Ревалоризациски резерви	Задржана добивка	Останати резерви	
Состојба на 1 јануари 2010	854.061	2.203.056	28.184	786.533	632.888	4.504.722
Нето добивка	-	-	-	470.766	-	470.766
Добивки / загуби од промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба, нето од данок	-	-	(5.008)	-	-	(5.008)
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	(5.008)	470.766	-	465.758
Дивиденда за 2009 година	-	-	-	(367.246)	-	(367.246)
Данок на добивка од исплатени дивиденди и други распределби од добивката	-	-	-	(40.805)	-	(40.805)
Пренос во законски резерви	-	-	-	(35.203)	35.203	-
Губење на контрола од вложување во подружница	-	-	17.850	(128.935)	(57.062)	(168.147)
Состојба на 31 декември 2010	854.061	2.203.056	41.026	685.110	611.029	4.394.282
Состојба на 1 јануари 2011	854.061	2.203.056	41.026	685.110	611.029	4.394.282
Нето добивка	-	-	-	658.440	-	658.440
Добивки / загуби од промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба, нето од данок	-	-	(44.293)	-	-	(44.293)
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	(44.293)	658.440	-	614.147
Дивиденда за 2010 година	-	-	-	-	-	-
Данок на добивка од исплатени дивиденди и други распределби од добивката	-	-	-	-	-	-
Пренос во законски резерви	-	-	-	(454.512)	454.512	-
Останати преноси во задржана добивка	-	-	-	(841)	-	(841)
Состојба на 31 декември 2011	854.061	2.203.056	(3.267)	888.197	1.065.541	5.007.588

Сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено.

Белешките од страна 11 до 77 се интегрален дел на овие финансиски извештаи.

Детална информација е дадена во Белешка 42.

Извештај за паричен тек

	Белешки	На 31 декември	
		2011	2010
Паричен тек од оперативни активности			
Добивка пред оданочување		658.440	470.766
Корекции за непарични ставки:			
Амортизација на недвижности и опрема	26	159.037	163.472
Амортизација на нематеријални средства	27	46.820	35.377
Загуби од ревалоризација на недвижности дадени под закуп	16	5.849	-
Капитална загуба/(добивка) од продажба на нематеријални средства, недвижности и опрема и преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		11.043	(643)
Загуба поради оштетување		656.002	688.977
Загуба поради оштетување на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		23.161	19.172
Приходи од дивиденди	6	(2.497)	(2.648)
Приходи од камата	5	(3.811.261)	(3.852.505)
Расходи од камата	5	2.008.338	2.019.188
Наплатени камати		3.808.467	3.851.440
Платени камати		(1.956.626)	(1.984.276)
Удел во добивката на придружени друштва со примена на метод на главнина		(14.336)	(13.931)
Останати непарични ставки		32.545	193.820
Оперативна добивка пред промените на оперативна актива		1.624.982	1.588.209
(Зголемување) / намалување на деловна актива:			
Депозити кај НБРМ		39.883	(389.372)
Пласмани во и кредити на банки		662.956	1.028.055
Кредити на и побарувања од комитенти		(2.991.023)	(3.835.669)
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања		103.057	(427.781)
Останата актива		(194.198)	(15.411)
Средства чувани за продажба		30.864	(30.864)
Зголемување / (намалување) на деловна пасива:			
Депозити од банки		(268.697)	708.654
Депозити од други комитенти		(1.632.615)	5.320.413
Останати обврски		26.157	51.636
Нето паричен тек (користен за) / од оперативни активности пред оданочување		(2.598.634)	3.997.870
Платен данок			
Платен данок на добивка		-	572
Нето паричен тек (користен за) / од оперативни активности		(2.598.634)	3.998.442
Паричен тек од инвестициони активности			
Набавка на недвижности и опрема	26	(120.903)	(123.540)
Набавка на нематеријални средства	27	(43.494)	(57.298)
Вложувања во хартии од вредност		(1.707.435)	(15.371.120)
Вложувања во придружени друштва		(3.619)	-
Губење на контрола од вложување во подружница		-	(27.391)
Продажба на хартии од вредност за тргување		10.117	360.208
Продажба на вложувања во хартии од вредност		10.225.060	10.532.071
Продажба на недвижности и опрема		1.646	702
Продажба на нематеријални средства		1.254	-
Примени дивиденди	6	2.497	2.648
Нето паричен тек (користен за) / од инвестициони активности		8.365.123	(4.683.720)

Извештај за паричен тек (продолжение)

		На 31 декември	
		2011	2010
Паричен тек од финансиски активности			
Зголемување на обврски по кредити и должнички хартии од вредност		23.329.658	25.444.622
Отплата на обврски по кредити и должнички хартии од вредност		(23.256.139)	(23.958.238)
Платени дивиденди		-	(408.051)
Нето паричен тек (користен за) / од финансиски активности		73.519	1.078.333
Нето (намалување) / зголемување на паричните средства и паричните еквиваленти		5.840.008	393.055
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари		14.470.270	14.077.215
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	43	20.310.278	14.470.270

Сите износи се искажани во илјади МКД, доколку не е поинаку назначено.
Белешките од страна 11 до 77 се интегрален дел на овие финансиски извештаи.

1. Општи информации

1.1 Вовед

НЛБ Тутунска банка АД Скопје (во натамошниот текст: Банката) е акционерско друштво регистрирано и со седиште во Република Македонија. Банката е подружница на НЛБ Групацијата, која поседува 86,97% (2010: 86,97%) од акциите со право на глас.

Адресата на регистрираното седиште е:

*ул. Водњанска бр. 1, п.фах 702,
Скопје, Општина Центар
1000 Скопје,
Република Македонија*

Банката има овластување да ги извршува сите банкарски активности во согласност со закон. Главните активности вклучуваат одобрување на кредити на клиенти, примања на депозити, посредување при обезбедување на девизни средства на клиенти, платен промет во земјата и странство и банкарски услуги за население. Дополнително, обезбедува средства за финансирање на компании за извозни и увозни цели.

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Надзорниот одбор на 24 февруари 2012 година.

Директори

Имињата на членовите на менаџментот на Банката кои работеа во текот на финансиската година до датумот на овој извештај се:

Претседател на Управен одбор	Ѓорѓи Јанчевски
Член на Управен одбор	Љубе Рајевски
Член на Управен одбор	Дамир Кудер
Директор на Деловен сектор за финансиски пазари и средства	Стојна Стојкоска
Директор на Сектор за логистика на Банката	Јорданка Грујоска
Директор на Сектор за работа со готовина и депо	Драган Пановски
Директор на Сектор за внатрешна ревизија	Љиљана Настоска
Директор на Сектор за логистика на продажбата	Слаѓана Белева
Директор на Деловна мрежа - Деловен сектор	Антонио Аргир
Директор на Деловен сектор за корпоративно банкарство	Страшо Пупулковски
Директор на Центар за координација на соработката со членки на НЛБ Групацијата и нивни комитенти	Горан Креачич
Директор на Сектор за управување со ризици	Богоја Китанчев
Директор на Сектор за право, усогласеност со прописите и управување со проблематични пласамани	Надица Ценева
Директор на сектор за платни системи	Игор Давчевски
Директор на сектор за информатичка технологија	Александар Мисовски

1.2. Деловно окружување на Банката

Влијание на тековната нестабилност на светските и македонските финансиски пазари

Тековната глобална финансиска и економска криза имаше продолжен ефект во 2011 што резултираше со пониско ниво на финансирање на пазарот на капитал, повисоки каматни стапки, висока нестабилност на берзата и на девизниот пазар. Додека ликвидноста на реалниот сектор во Република Македонија беше на ниско ниво, ликвидноста на банкарскиот сектор се задржа на високо ниво четири години по ред. Се очекува дека нема да има ликвидносни шокови во домашниот банкарски сектор во 2012 година.

Во моментот е тешко да се антиципира или да се обезбеди целосна заштита од целокупниот ефект од влијанието на тековната глобална економска и финансиска криза.

Влијание врз ликвидноста

Обезбедувањето со средства на Банката зависи главно од стабилната депозитна база. Банката не очекува некои позначителни негативни влијанија на стабилноста на депозитната база и оттука на ликвидноста. Како и да е, севкупниот пазарен притисок насочен кон намалување на каматните стапки на кредитите може да влијае на изнаоѓање можни алтернативни начини на финансирање.

Влијание врз клиентите/позајмувачите

Клиентите на Банката и позајмувачите и депонентите можно е да бидат негативно засегнати од финансиското и економското окружување што повратно може да повлијае на нивната ликвидност и способноста да ги вратат позајмените средства. Дополнително, значителен износ на кредити дадени во странска валута директно наметнуваат валутен ризик и индиректно кредитен ризик за клиентите, иако официјалниот среден курс на денарот пресметан преку котација на банките-креаторите на пазарот во Македонија се смета дека ја претставува реалната цена на домашната валута. Влошените услови за позајмувачите може да имаат влијание врз проекциите на паричните текови од страна на менаџментот и проценката на исправките на финансиските и нефинансиските средства. До ниво на кое информациите се достапни, менаџментот соодветно ги одрази ревидираните проценки на очекуваните идни парични текови во исправките на вредноста.

Влијание врз колатералот (особено недвижностите)

Износот на резервацијата за оштетените кредити се заснова на проценките на менаџментот на овие средства на денот на билансот на состојба земајќи ги во предвид и паричните текови коишто може да произлезат од реализацијата намалени за трошоците за добивање и продажба на колатералот. Пазарот во Македонија за повеќе видови колатерал, особено за недвижностите не беше значително засегнат од последните промени на глобалните финансиски пазари, бидејќи понудата на недвижностите особено на станбените е сеуште помала од побарувачката. Сепак, намалената ликвидност на компаниите во 2012 може да ја намали ликвидноста за одредени видови колатерал. Како резултат на тоа, актуелната вредност по која може да се реализира колатералот може да се

разликува од вредноста припишана при проценката на резервацијата за оштетувањето.

Објективна вредност на финасиските средства и обврски (исклучувајќи ги финансиските средства и обврски кои директно се погодени од финансиската криза (пр. хартии од вредност обезбедени со колатерал) за кои се потребни специфични обелоденувања.

Објективната вредност на инвестициите котирали на активните пазари се засноваат на тековните куповни цени (кај финасиските средства) или продажни цени (кај финансиските обврски). Доколку не постои активен пазар за одреден финансиски инструмент, Банката ја утврдува објективната вредност користејќи техники за вреднување. Овие техники вклучуваат користење на споредби со последни трансакции со средства со иста доспеаност, анализа на дисконтирани парични текови, модели на вреднување на опции и други техники за вреднување кои вообичаено се користат од страна на пазарните учесници. Моделите за вреднување ги одразуваат тековните пазарни услови на датумот на мерењето кои може да не се соодветни со пазарните услови било пред или по датумот на мерење. На датумот на билансот на состојба, менаџментот ги има ревидирано моделите за да се осигура дека тие соодветно ги одразуваат тековните пазарни услови, вклучувајќи ја и соодветната ликвидност на пазарот и маргините на приносите.

2. Преглед на значајните сметководствени политики

Основните сметководствени политики применети при составување на финансиските извештаи се наведени во понатамошниот текст. Овие политики постојано се применувани на сите прикажани години, освен ако не е наведено поинаку.

2.1 Основа на изготвување на финансиските извештаи

Финансиските извештаи се изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) и се прикажани во македонски денар (МКД).

Банката поседува 49% од капиталот на Друштвото за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје, кое е регистрирано и со седиште во Република Македонија и претставува вложување во придружено претпријатие. Сметководственото евидентирање и прикажување на вложувањето во придруженото претпријатие е по методот на главнина.

Банката беше 100% сопственик во капиталот на НЛБ Тутунска брокер а.д. Скопје односно учествуваше со 100% во вкупниот број на акции со право на глас.

Надзорниот одбор на Банката на 28 Јануари 2010 година одобри договорна ликвидација на НЛБ Тутунска брокер АД - Скопје (НЛБ Тутунска Брокер), како единствен основач и единствен акционер. Врз основа на Законот за хартии од вредност и Законот за трговски друштва, за време на ликвидационата постапка, назначен беше надворешен ликвидатор. По именувањето на надворешниот ликвидатор, Банката нема ниту контрола ниту значајно влијание врз НЛБ Тутунска брокер. Оваа инвестиција во НЛБ Тутунска брокер беше претставена како нетековни средства кои се чуваат за продажба (види Белешка 31).

Со решение на Основниот суд Скопје 2 Скопје, од 10 ноември 2011 година, ликвидационата постапка над НЛБ Тутунска брокер – во ликвидација Скопје, се заклучи и имотот се распредели и пренесе на единствениот основач – акционер НЛБ Тутунска банка АД Скопје.

Финансиските извештаи се изготвени според концептот на историска вредност освен за ревалоризацијата на финансиските средства расположливи за продажба.

Подготовката на финансиските извештаи во согласност со МСФИ бара користење на определени критични сметководствени проценки и расудување на раководството при примената на сметководствените политики на Банката. Областите коишто бараат повисоко ниво на расудување или сложеност или областите каде што претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи се прикажани во Белешка 4.

(а) Усвојување на нови и ревидирани стандарди и толкувања

Подолу во текстот се дадени новите стандарди и толкувања, коишто се однесуваат на Банката и стапија на сила од 1 јануари 2011:

Измени во МСС 24, Трансакции со поврзани субјекти (издадени во ноември 2009 и важечки за годишни периоди што започнуваат на или после 1 јануари

2011). МСС 24 беше ревидиран во 2009 со: а) поедноставување на дефиницијата за поврзани субјекти, појаснување на намената и отстранување на неконзистентноста; и б) одредени делумни исклучоци во барањето за обелоденување за државни поврзани претпријатија. Банката ги обелоденува договорените превземени обврски за купопродажба на стоки или услуги со поврзаните субјекти.

Подобрување на Меѓународните стандарди за финансиско известување (издадено во мај 2010 и важечко од 1 јануари 2011 година) Подобрувањата се збир од суштински промени и појаснувања во следните стандарди и интерпретации: МСФИ 1 беше изменет (i) да дозволи употреба на претходната ГААР сметководствена вредност да биде употребена како проценета вредност на ставките на недвижностите, постројките и опремата или на нематеријални средства доколку таа ставка била предмет на активности за регулирање по процент; (ii) да дозволи настан оптеретен со ревалоризација да се користи како проценета вредност на недвижностите, постројките и опремата, иако ревалоризацијата се случила во период покриен со првите МСФИ финансиски извештаи и (iii) да бара при првична примена, да се објаснат промените во сметководствените политики или во исклучоците на МСФИ 1 помеѓу првиот МСФИ меѓувремен извештај и првите МСФИ финансиски извештаи; МСФИ 3 беше изменет (i) да бара мерење по фер вредност (освен доколку друга основа за мерење е побарана со друг МСФИ стандард) на неконтролираните учества кои не претставуваат сопственички учества или не му даваат на имателот пропорционален дел од нето имотот (средствата, активата) во случај на ликвидација; (ii) да обезбеди насоки на аранжманите на плаќања врз основа на акции на стекнувачот, кои не биле заменети, или биле доброволно заменети како резултат на бизнис комбинации и (iii) да појасни дека составен важен дел на бизнис комбинациите кои се случиле пред ефективната примена на ревидираниот МСФИ 3 (издаден во јануари 2008) ќе бидат земени во согласност со насоките од претходната верзија на МСФИ 3; МСФИ 7 беше изменет со цел да се појаснат одредени обелоденувања, поточно i) дадено е јасно истакнување на односот помеѓу квантитативните и квалитативните обелоденувања за природата и опсегот на финансиските ризици, ii) отстранување на барањето да се обелодени сметководствената вредност на реструктурираните финансиски средства коишто поинаку би биле достасани или оштетени, iii) замена на барањето да се обелодени објективната вредност на обезбедувањето со повеќе општо барање да се обелодени само неговиот финансиски ефект и iv) појаснување дека ентитетот треба да го обелодени износот на преземеното обезбедување на денот на известувањето а не износот на преземените средства во текот на периодот на известување; МСС 1 беше изменет за да се разјаснат условите за презентација и содржината на извештајот за промени во капиталот; МСС 27 беше изменет и дополнет со разјаснување на правилата за измени и дополнувања на МСС 21, 28 и 31 направени од страна на ревидираниот МСС 27 (изменет во јануари 2008); МСС 34 беше изменет со додавање дополнителни примери за значајни настани и трансакции кои треба да се обелоденат во периодичните финансиски извештаи, вклучувајќи трансфери меѓу нивоата на објективната вредност, промени во класификацијата на финансиските средства или промени во бизнис или економска средина кои влијаат на објективната вредност на финансиските инструменти на ентитетот; и КТМФИ 13 беше изменет со цел да се појасни мерењето на објективната вредност на доделените кредити. Претходно спомнатите промени резултираа со дополнителни или ревидирани обелоденувања, но немаа значајно влијание на мерењето или признавањето на трансакциите и состојбите презентирани во овие финансиски извештаи. Финансискиот ефект на обезбедувањето кое е потребно да се обелодени со промените во МСФИ 7, е презентирано во овие финансиски извештаи преку обелоденувањето на

вредноста за: а) оние финансиски средства каде што обезбедувањето и другите кредитни подобрувања се еднакви или ја надминуваат сметководствената вредност на средството („повеќе обезбедени средства,“) и б) оние финансиски средства каде што обезбедувањето и останатите кредитни подобрувања се помали од сметководствената вредност на средството („помалку обезбедени средства,“). **Други ревидирани стандарди и интерпретации важечки за тековниот период.** КТМФИ 19 „Згаснати финансиски обврски со сопственички инструменти“, дополнување на МСС 32 на класификацијата на издадените права, појаснување во КТМФИ 14 „МСС 19 – ограничување на дефинираните користи, минимални барања за финансирање и нивно влијание“ во врска со претплатите на минималните барања за финансирање и измени и дополнувања на МСФИ 1 „Прва усвоена примена на МСФИ“, нема никакво влијание на овие финансиски извештаи.

Освен ако поинаку не е наведено погоре, измените и толкувањата немаат значајно влијание врз финансиските извештаи на Банката.

б) Нови сметководствени известувања

Издадени се одредени нови стандарди и толкувања коишто ќе бидат задолжителни за Банката за годишни периоди што започнуваат на или после 1 јануари 2012 година. Банката не ги применува предвременно овие нови стандарди и интерпретации.

МСФИ 9, Финансиски инструменти Дел 1: Класификација и мерење: МСФИ 9 беше издаден во ноември 2009 и ги заменува оние делови од МСС 39 коишто се поврзани со класификацијата и мерењето на финансиските средства. МСФИ 9 беше дополнително изменет во октомври 2010 и декември 2011. Промената во октомври 2010 се однесуваше на класификацијата и мерењето на финансиските обврски, а со промената во декември 2011 се одложи датумот на примена до 1 јануари 2015. Значајни карактеристики се следниве:

- Финансиските средства треба да се класификуваат во две категории: оние што ќе се мерат последователно по објективната вредност и оние што ќе се мерат последователно по амортизираната набавна вредност. Одлуката треба да се донесе при првичното признавање. Класификацијата ќе зависи од деловниот модел на претпријатието за управување со финансиските инструменти и договорните парични текови карактеристични за инструментот.
- Еден инструмент може да се мери последователно по амортизираната вредност само доколку е должнички инструмент и доколку ги исполнува следниве два условия: i) целта на деловниот модел на претпријатието е да се држи средството за да се наплатуваат договорните парични текови и ii) договорните парични текови на средството претставуваат само плаќање на главницата и на каматата (т.е. средството има само “основни карактеристики на кредит”). Сите останати должнички инструменти треба да се мерат по објективната вредност преку билансот на успех.
- Сите сопственички инструменти треба да се мерат последователно по објективната вредност. Сопственичките инструменти коишто се чуваат за тргување ќе се мерат по објективната вредност преку билансот на успех. За сите останати сопственички инструменти, неотповиклив избор ќе може да се направи при првичното признавање, нереализираните и реализираните добивки и загуби од објективната вредност ќе се признаваат во сеопфатната добивка а не во билансот на успех. Пренесување на добивките и загубите од објективната вредност во билансот на успех не постои. Овој избор може да се

направи врз основа инструмент по инструмент. Дивидендите се признаваат во билансот на успех, сè додека претставуваат принос од инвестицијата.

- Повеќето од барањата во МСС 39 за класификацијата и мерењето на финансиските обврски се пренесоа непроменети во МСФИ 9. Клучната промена е дека ентитетот ќе треба да ги прикаже ефектите од промената на сопствениот кредитен ризик од финансиските обврски коишто се водат по објективната вредност преку билансот на успех во сеопфатната добивка.

Примената на МСФИ 9 е задолжителна од 1 јануари 2015 година и претходна примена е дозволена.

МСФИ 12, Обелоденување на учества во други ентитети (издаден во мај 2011 и ефективен за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013), се однесува на ентитети кои имаат учества во подружници, заеднички вложувања, придружено друштво или неконсолидиран структуриран ентитет. Стандардот ги заменува барањата за обелоденувања кои се во МСС 28 “Вложувања во придружено друштво”. МСФИ 12 бара ентитетите да ги обелоденат информациите кои ќе му помогнат на читателот на финансиските извештаи да ја оцени природата, ризикот и финасискиот ефект поврзан со учеството на ентитетот во подружница, придружено друштво, заеднички вложувања и неконсолидиран структуриран ентитет. За постигнување на овие цели, новиот стандард бара обелоденување во бројни области, вклучувајќи значајни расудувања (донесување на одлуки) и правење на проценки при утврдувањето дали ентитетот контролира, заеднички контролира, или има значајно влијание во друг ентитет каде има учество, проширени обелоденувања на учеството на неконтролираните учества во активностите на групата и во паричниот тек, збирни финансиски информации на подружниците со значајни неконтролирани учества и детални обелоденувања на учествата во неконсолидираните структурирани ентитети.

МСФИ 13, Мерење на објективната вредност (издадени во мај 2011 и важечки за годишни периоди кои започнале на или по 1 јануари 2013), има за цел да ја подобри конзистентноста и да ја намали комплексноста, преку ревидирана дефиниција на објективната вредност и воспоставување на единичен извор на мерење на објективната вредност и барања за обелоденување низ сите МСФИ.

МСС 27, Одвоени финансиски извештаи (ревидиран во мај 2011 и ефективен за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013), беше променет и сега неговата цел е да ги пропише сметководството и барањата за обелоденување на вложувањата во подружници, заеднички вложувања и во придружени друштва кога ентитетот изготвува издвоени финансиски извештаи. Насоките за контрола и консолидираните финасиски извештаи беа заменети со МСФИ 10, Консолидирани Финансиски Извештаи.

МСС 28, Вложувања во придружени друштва и заеднички вложувања, (ревидиран во мај 2011 и ефективен за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013). Измените на МСС 28 настанаа како резултат на проектот на Бордот за заеднички вложувања. При дискусиите за проектот, Бордот одлучи заедничките вложувања сметководствено со користење на методот на главнина да се вклучат во МСС 28 бидејќи овој метод е применлив за двете, и за заедничките вложувања и за придружените друштва. Со исклучок на ова, останатите насоки остануваат непроменети.

Обелоденувања – Пренос на финансиски средства – Измени на МСФИ 7 (издадени во октомври 2010 и важечки за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јули 2011). Промената бара одредени дополнителни обелоденувања во поглед на изложеноста на ризикот од пренос на финансиските средства. Измената вклучува барање да се обелодени според класата на средствата природата на одредени средства, сметководствената вредност и опис на ризиците и користите на финансиското средство коешто се пренесува на другата страна, но сепак останува во билансот на состојба на ентитетот. Обелоденувањата исто така се потребни за да му се овозможи на корисникот да го разбере износот на соодветните обврски и односот помеѓу финансиското средство и обврската поврзана со тоа средство. Кога финансиските средства ќе се искнижат, но ентитетот се уште е изложен кон одредени ризици и користи поврзани со преносот на средството, потребни се дополнителни обелоденувања за да се овозможи да се разберат ефектите од тие ризици.

Измени во МСС 1, Презентирање на финансиските извештаи (издаден во јуни 2011, важечки за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јули 2012), доведе до промени во обелоденувањата на ставките презентирани во останатата сеопфатна добивка. Промената бара ентитетите да ги поделат ставките презентирани во останатата сеопфатна добивка во два дела врз основа на тоа дали може или не, во иднина ставките да бидат прекласификувани во Билансот на успех. Предложениот наслов користен во МСС 1 се промени во „извештај за добивки и загуби и останата сеопфатна добивка.

Измени на МСС 19, Користи за вработените (издаден во јуни 2011, ефективен за периодите кои почнуваат на и по 1 јануари 2013), прави значајни промени во признавањето и мерењето на трошоците за дефинирани користи при пензионирањето и користите по престанокот на вработувањето, и на обелоденувањата за сите користи за вработените. Стандардот бара признавање на сите промени во нето обврските (средствата) за дефинирани користи во моментот кога настануваат, како што следи: (i) трошоците за услуги и нето користите како добивка или загуба; и (ii) премерување во друга сеопфатна добивка.

Други ревидирани стандарди и толкувања: Измените на МСФИ 1 „Првично усвојување на МСФИ“, поврзани со хиперинфлација и елиминација на референци на фиксни датуми за одредени исклучоци, нема да има никакво влијание врз овие финансиски извештаи. Измените на МСС 12 „Данок на добивка“, со кои се воведува променлива претпоставка дека вложувањата во недвижности кои се вреднувани по објективна вредност се целосно покриени со продажба, нема да има никакво влијание врз овие финансиски извештаи.

Доколку не е претходно наведено, новите стандарди и толкувања не се очекува значајно да влијаат на финансиските извештаи на Банката.

2.2 Странски валути

(a) Функционална и известувачка валута

Ставките вклучени во финансиските извештаи на Банката се мерени користејќи ја валутата на локалната економска средина во којашто работи Банката („функционална валута“).

Финансиските извештаи се прикажани во илјади македонски денари („МКД“), којашто е функционална валута и известувачка валута на Банката.

(б) Трансакции и состојби во странска валута

Деловните трансакции во странска валута се искажуваат во функционалната валута според важечкиот среден курс на денарот на датумот на трансакциите. Добивките и загубите од курсни разлики кои произлегуваат од подмирувањето на такви трансакции и од искажувањето на монетарните средства и обврски деноминирани во странска валута според курсот на датумот на известување се вклучени во билансот на успех.

Промените на објективната вредност на монетарните хартии од вредност деноминирани во странска валута, класифицирани како расположливи за продажба, се утврдуваат врз основа на курсни разлики што произлегуваат од промените во набавната вредност на хартиите од вредност и останатите промени во сметководствената вредност на хартиите од вредност. Курсните разлики што произлегуваат од промените во набавната вредност се признаваат во билансот на успех, а останатите промени во сметководствената вредност се признаваат во капиталот.

Курсните разлики на немонетарните ставки, како на пример акции коишто се вреднуваат по објективна вредност преку билансот на успех, се искажуваат како дел од добивка или загуба од објективната вредност. Курсните разлики на немонетарните ставки, како на пример акциите класифицирани како финансиски средства расположливи за продажба, се вклучени во ревалоризационите резерви на капиталот.

Странските валути со кои работи Банката главно се еврото (ЕУР) и доларот на САД (УСД). Девизните курсеви кои се користат за искажување на 31 декември 2011 година и 2010 година беа следниве:

	2011 МКД	2010 МКД
1 ЕУР	61,51	61,17
1 УСД	47,53	46,31

2.3 Финансиски средства

Банката ги класифицира своите финансиски средства во следниве категории: кредити и побарувања, финансиски средства чувани за тргување, финансиски средства расположливи за продажба и финансиски средства чувани до достасување. Раководството ја определува класификацијата на своите вложувања при почетното признавање.

(а) Кредити и побарувања

Кредити и побарувања се недеривативни финансиски средства со фиксни и определиви отплати кои не котираат на активен пазар.

Кредитите и побарувањата на Банката настануваат кога Банката му обезбедува средства на позајмувачот без намера да тргува со побарувањето.

Кредитите и побарувањата на Банката се признаваат кога парите ќе се пренесат на позајмувачот и последователно се вреднуваат според амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка.

(б) Финансиски инструменти кои се чуваат за тргување

Финансиско средство се класифицира како средство за тргување ако иницијално се набавува со намера да се продаде или да се откупи во краток период и за кое постои веројатност за остварување добивка во краток рок. Финансиски средства кои се чуваат за тргување кај Банката се државни обврзници.

Почетното вреднување на средствата за тргување се врши според нивната набавна вредност и трансакционите трошоци се признаваат во билансот на успех.

Објективната вредност на финансиските средства кои се чуваат за тргување е куповната цена за средства и продажната цена за обврски. Последователните мерења не ги вклучуваат трансакциските трошоци.

Нереализираните загуби и добивки кои се јавуваат од промените на објективната вредност се вклучуваат во билансот на успех во периодот во кој настануваат. Приходите и расходите од камата и приходот од дивиденда се вклучени во добивката и загубата која се јавува од промените на објективната вредност.

(в) Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се оние кои се наменети да се чуваат на неодреден временски период, а кои можат да бидат продадени за потребите на ликвидност.

Банката почетно ги признава финансиските средства расположливи за продажба по објективна вредност, којашто е еднаква на набавната вредност зголемена за трансакционите трошоци и последователно се мерат по објективна вредност. Добивките и загубите коишто се јавуваат од промената на објективната вредност на средствата расположливи за продажба, директно се признаваат во капиталот, се до моментот на депризнавање или оштетување. Во тој момент, кумулативната загуба или добивка претходно призната во капиталот се признава во билансот на успех. Каматата се пресметува со примена на каматен метод и добивките и загубите од девизните промени се признаваат во билансот на успех. Дивидендите кои произлегуваат од сопственичките вложувања класифицирани како расположливи за продажба се признаваат во билансот на успех, кога ќе се утврди правото на субјектот да се прими плаќањето.

За утврдување на објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активен пазар се користи тековната куповна цена, освен кај вложувањата кои немаат определена пазарна цена и чијашто објективна вредност не може со сигурност да се измери, се мерат според нивната набавна вредност, намалени за загуба поради оштетување.

(г) Финансиски средства кои се чуваат до достасување

Финансиските средства кои се чуваат до достасување се недеривативни финансиски средства со фиксни или определиви отплати и фиксни датуми на достасување, кои раководството на Банката има намера и можност да ги чува до достасување. Доколку Банката има намера да продаде дури и незначеен износ од средствата кои се чуваат до достасување, целата категорија ќе се рекласифицира како финансиски средства расположливи за продажба.

Банката почетно ги признава финансиските средства кои се чуваат до достасување по објективна вредност, којашто е еднаква на набавната вредност зголемена за трансакционите трошоци и последователно се мерат по амортизираната набавна вредност со користење на методот на ефективна каматна стапка.

(д) Признавање

Редовните купопродажби на финансиски средства кои се евидентираат по објективна вредност преку билансот на успех, финансиски средства кои се чуваат до достасување и финансиски средства расположливи за продажба се евидентираат на датумот на тргување – датумот на којшто Банката се обврзува да ги купи или продаде средствата.

(е) Депризнавање

Банката ги депризнава финансиските средства кога се истечени правата од договорот за добивање на паричните текови од финансиските средства или кога ги има пренесено на друг сите ризици и правата на награди од сопственоста на финансиското средство. Финансиски обврски се депризнаваат кога се изгасени, односно кога обврската е подмирена, откажана или истечена.

2.4 Нетирање на финансиски инструменти

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во билансот на состојба само кога Банката има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да се порамни трансакцијата на нето основа или да се реализира средството и истовремено да се подмири обврската.

2.5 Приходи и расходи од камата

Приходите и расходите по основ на камата за сите каматоносни финансиски инструменти, освен за оние што се класифицирани како чувани за тргување или оние кои се вреднуваат по објективна вредност преку билансот на успех, се признајат како „приход од камата“ и „расход од камата“ во билансот на успех, користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Методот на ефективна каматна стапка е метод на мерење на финансиските средства и обврски според амортизирана набавна вредност и распоредување на приходите и расходите од камата во периодот на очекуваното достасување на финансиските инструменти.

Ефективната каматна стапка е стапката која ги дисконтира очекуваните идни парични приливи или одливи до датумот на крајната достасаност на инструментот или, доколку е соодветно, за пократок временски период до нето сметководствената вредност на финансиските средства или финансиските

обврски. При пресметувањето на ефективната каматна стапка, Банката го проценува паричниот тек земајќи ги предвид сите договорни услови на финансискиот инструмент (на пример, опции за предвремена отплата), освен идните кредитни загуби. Пресметката ги вклучува сите добиени или исплатени надомести и платени или примени поени помеѓу договорените страни кои се составен дел од ефективната каматна стапка, трансакционите трошоци и сите други премии или дисконти.

2.6 Приходи од провизии и надомести

Приходите од провизии и надомести главно се состојат од провизии од претпријатија кои произлегуваат од издавање на гаранции, отворање на акредитиви, платен промет во земјата и странство. Генерално, провизиите и надоместите се признаваат на пресметковна основа, кога услугата ќе се изврши. Провизиите и надоместите од издавање на гаранции, отворање на акредитиви и работење со картици се признаваат врз основ на временско разграничување на приходот за периодот за кој услугата е извршена.

2.7 Приход од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат во билансот на успех кога ќе биде утврдено правото на Банката да прими плаќање и кога се веројатни економски користи од приливот.

2.8 Оштетување на финансиски средства

(а) Средства кои се вреднуваат според амортизирана набавна вредност

На секој датум на билансот на состојба, Банката прави проценка дали постои објективен доказ дека финансиско средство или група на финансиски средства се оштетени. Финансиските средства или група на финансиски средства се оштетени и загубите поради оштетувањето настануваат само доколку има објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани коишто се случиле по првичното признавање на средството („настан на загуба“) и тој настан (или настани) што предизвикува загуба има влијание на очекуваните идни парични текови од финансиското средство или групата на финансиски средства коишто можат веродостојно да се проценат.

Критериумите коишто Банката ги користи за да утврди дека постои објективен доказ за загуба поради оштетување вклучуваат:

- Неисполнување на договорени плаќања на главнина или камата;
- Тешкотии во паричните текови од страна на позајмувачот (на пример: коефициент на акционерски капитал, процент на нето приход од продажба);
- Прекршување на ковенантите за кредитот или условите за кредитот;
- Започнување на постапки за стечај;
- Влошување на конкурентската позиција на позајмувачот;
- Намалување на вредноста на колатералот и
- Регулаторни и други потешкотии при преземањето на колатералот.

Проценетиот период помеѓу појавувањето на загуба и нејзината идентификација, зависи од локалното управување за секое поодделно портфолио. Генерално, тој период е еден месец.

Банката првично прави оценка дали постои објективен доказ за оштетување поединечно за финансиските средства коишто се поединечно значајни и поединечно или групно за финансиските средства коишто не се поединечно значајни. Доколку Банката утврди дека не постои објективен доказ за оштетување за поединечно оценето финансиско средство, било да е значајно или не, Банката го вклучува средството во група на финансиски средства со слични карактеристики на кредитен ризик и групно ги оценува за оштетување. Средствата коишто се оценуваат на поединечна основа за оштетување и за коишто се признава загуба поради оштетување или истата била признаена и понатаму останува признаена, не се вклучуваат во групната оценка за оштетување.

Загуба поради оштетување е износот утврден како разлика помеѓу сметководствената вредност на средствата и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи идни кредитни загуби кои не се настанати) дисконтирани со оригиналната (пресметана при почетното признавање) ефективна каматна стапка на финансиските средства. Сметководствената вредност на средството се намалува преку употреба на сметка за исправка на вредноста и износот на загубата се признава во билансот на успех. Доколку кредитот или средството кое се чува до достасување има променлива каматна стапка, дисконтната стапка за мерење на загубата поради оштетување е тековната ефективна каматна стапка утврдена со договорот.

Пресметката на сегашната вредност на проценетите идни парични текови на финансиското средство кое е обезбедено, ги искажува паричните текови коишто можат да настанат од реализација на колатералот, намалени за трошоците за стекнување и продажба на колатералот, без разлика дали стекнувањето е веројатно.

За целите на групна оценка за оштетување, финансиските средства се групираат врз основа на слични карактеристики на кредитен ризик, (т.е. врз основа на постапката за одредување на категоријата на финансиските средства на Банката, земајќи ги предвид типот на средствата, индустријата, географската локација, типот на колатералот, денови на доцнење и други релевантни фактори). Тие карактеристики се релевантни за проценка на идните парични текови за групите на овие средства бидејќи се показатели за способноста на должниците да ги платат сите износи кои се доспеани, согласно условите од договорот за средствата за кои се врши проценка.

Идните парични текови за група финансиски средства коишто се групно оценети за оштетување се проценуваат врз основа на договорните парични текови на средствата на Банката и искуството со претходни загуби на средства со карактеристики на кредитен ризик слични на оние на Банката. Искуството со претходните загуби се прилагодува со тековните расположливи податоци за да ги одразат тековните услови кои не влијаеле на периодот на којшто искуството со минатите загуби се заснова и да ги отстрани ефектите на условите од минатиот период, кои во моментот не постојат.

Проценката на промените во идните парични текови за група средства треба да соодветствува и директно да е конзистентна со промените во расположливите

податоци од период до период (на пример, промени во стапката на невработеност, цените на недвижностите, платежната состојба, или други фактори кои ги покажуваат промените во веројатноста за загуби на Банката и нивниот обем). Методологијата и претпоставките кои се користат за проценување на идни парични текови се разгледуваат редовно од страна на Банката за да се намалат секакви разлики помеѓу веројатноста за загуба и вистинската загуба.

Кога еден кредит е ненаплатлив тогаш се отпишува во износ на соодветната резервација за оштетување на кредитот. Такви кредити се отпишуваат откако се преземени сите неопходни постапки за наплата и кога износот на загубата е утврден.

Доколку, во наредниот период, износот на загубата поради оштетување се намалува и намалувањето може објективно да се поврзе со настан којшто се случил откако оштетувањето било признаено (како на пример подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признаената загуба од оштетување се ослободува со коригирање на сметката за исправка на вредноста. Износот на ослободувањето се признава во билансот на успех во позиција „загуби поради оштетување на кредити“.

(б) Средства класифицирани како расположливи за продажба

На секој датум на билансот на состојба, Банката оценува дали има објективен доказ дека финансиското средство или групата на финансиски средства е оштетена. Во случај на сопственички вложувања класифицирани како расположливи за продажба, значајно или пролонгирано намалување на објективната вредност на хартијата од вредност под нејзината набавна вредност се зема предвид при утврдување дали средствата се оштетени. Доколку постои таков доказ, кај средствата расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика помеѓу почетната набавна вредност и тековната објективна вредност, намалена за која било загуба поради оштетување на тие финансиски средства претходно признаени во билансот на успех – се отстранува од капиталот и се признава во билансот на успех. Загубата поради оштетување признаена во билансот на успех за сопственичките вложувања, последователно не може да се ослободи преку билансот на успех.

Доколку, во последователниот период, објективната вредност на должничките инструменти класифицирани како расположливи за продажба се зголемува и зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случил откако загубата поради оштетување била признаена во билансот на успех, загубата поради оштетување се ослободува преку билансот на успех.

(в) Кредити со повторно обновени услови

Кредитите кои се предмет на групна оценка за оштетување или на поединечна оценка и чии услови се повторно договорени, повеќе не се сметаат како достасани кредити туку како нови кредити. Во наредните години, средствата треба да се признаат како достасани кредити и да се обелоденат само ако се повторно обновени.

2.9 Вложувања во недвижности

Вложувања во недвижности претставуваат недвижности кои се чуваат за заработка на приход од наемнини или за зголемување на вредноста на капиталот или двете заедно. Банката има вложувања во недвижности кои биле стекнати преку реализација на колатералот на кредити и побарувања и стекнати преку трансфер на недвижности на Банката во вложувања во недвижности. Приходот од наемнините од вложувањата во недвижности е признат во билансот на успех по праволиниска основа според условите на наемот.

Вложувањата во недвижности се мерат според објективна вредност која ги одразува пазарните услови на датумот на подготвување на билансот на состојба. Добивките или загубите кои произлегуваат од промени во објективната вредност на вложувањата во недвижности се вклучени во билансот на успех во годината во која промените настанале.

Кога Банката донесува одлука да ги користи овие средства за сопствена употреба, истите се рекласификуваат како недвижности и опрема.

2.10 Нематеријални средства

Нематеријалните средства кои се стекнати од Банката, се искажани според набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и загуби поради оштетување.

Последователните издатоци се капитализираат само кога се зголемуваат идните економски добивки вградени во средствата на кои се однесуваат. Сите други издатоци се признаваат во билансот на успех како што настануваат.

Амортизацијата се признава во билансот на успех по праволиниска основа преку отпишување на набавната вредност на средствата во текот на нивниот проценет век на употреба. Нематеријалните средства се амортизираат од датумот кога се расположливи за употреба.

Најмалку еднаш годишно или секогаш кога постои доказ дека нематеријалните средства може да бидат оштетени Банката врши тестирање на оштетување

	2011	2010
Софтвер	5 години	5 години
Патенти и лиценци	5 години	5 години
Останато	5 години	5 години

2.11 Недвижности и опрема

Недвижностите и зградите се состојат од експозитури и канцеларии. Сите недвижности, постројки и опрема се искажуваат според набавна вредност намалена за амортизација. Набавната вредност ги вклучува трошоците што се директно поврзани со стекнувањето на средството.

Последователните издатоци се вклучени во сметководствената вредност на средствата или се искажани како посебно средство, соодветно, само кога е

веројатно дека идните економски добивки поврзани со средството ќе претставуваат прилив за Банката и цената на средството може веродостојно да се измери. Сите други поправки и одржувања се признаваат во билансот на успех како други оперативни трошоци во период кога тие настанале.

Земјиштето не се амортизира. Амортизацијата на другите средства се пресметува со примена на праволиниски метод за да се распредели нивната вредност до остатокот на вредноста во текот на нивниот корисен век на употреба. Корисниот век на употреба на средствата е следниот:

	2011	2010
Згради	40 години	40 години
Мебел и опрема	4-10 години	4-10 години

На секој датум на билансот на состојба, Банката ја разгледува преостаната вредност на средствата и корисниот век на употреба на средствата и се прилагодуваат, ако е потребно. Средствата кои се предмет на амортизација се разгледуваат за оштетувањето кога настаните и промените покажуваат дека сметководствената вредност не може да се надомести. Ако сметководствената вредност на средството е поголема од пресметаниот надоместлив износ, тогаш сметководствената вредност на средството веднаш се сведува до надоместливиот износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ од објективната вредност намалена за трошоците за продажба на средството и неговата употребна вредност.

Добивките и загубите од оттуѓување на средствата се утврдуваат како разлика на приходот од продажбите и сметководствената вредност на средствата. Истите се вклучени во билансот на успех во позицијата „други оперативни приходи или расходи“.

2.12 Наеми

(а) Банката како наемопримач

Наемите кои го користи Банката се главно оперативни наеми. Вкупните плаќања од оперативните наеми се искажани како други оперативни трошоци во билансот на успех и тоа според праволиниска основа во периодот на наемот.

Кога оперативниот наем е прекинат пред да истече периодот на наем, секоја исплата која треба да му се исплати на наемодавачот како казна се признава како трошок во периодот во кој прекинувањето на наемот настанал.

2.13 Парични средства и парични еквиваленти

За извештајот за паричен тек, паричните средства и паричните еквиваленти ги сочинуваат средствата со рок на достасување помалку од три месеци од датумот

на стекнување вклучувајќи ги паричните средства во благајна и неограничените сметки во централната банка, благајничките и други записи и пласманите во банки.

2.14 Резервации

Резервирање се признава ако, како резултат на минат настан, Банката има сегашна законска или изведена обврска која може веродостојно да се измери и е веројатно дека ќе има одлив од Банката за подмирување на обврската. Резервирањата се утврдуваат со дисконтирање на очекуваните идни парични текови по стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и, каде што е потребно, ризиците специфични за обврската.

Резервации за неповолни договори се признаваат кога очекуваните користи кои произлегуваат од договор на Банката се пониски од неизбежните трошоци за исполнување на обврските според договорот. Резервациите се мерат според сегашната вредност на пониската од очекуваните трошоци за раскинување на договорот и очекуваните нето трошоци за продолжување на договорот. Пред да се утврди резервацијата од неповолниот договор, Банката признава загуба за оштетување на средствата кои се опфатени со договорот.

2.15 Користи за вработените

(а) Планови за дефинирани придонеси

Банката плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на локалните закони. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платата на вработените се уплаќаат во пензиските фондови, коишто се одговорни за исплата на пензиите. Банката нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси во плановите за дефинирани придонеси се признаваат како расход во билансот на успех кога достасуваат за плаќање.

(б) Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат како трошок кога соодветната услуга ќе се добие.

Банката признава обврска за износ којшто се очекува да биде исплатен како краткорочен паричен бонус или како удел од добивката доколку Банката има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени од вработениот во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

(в) Долгорочни користи за вработените

Нето обврската на Банката во однос на долгорочните користи за вработените е износот на идни користи кои вработените ги заработиле како возврат за нивната услуга во тековниот и минатиот период; износот на тие идни користи е дисконтиран за да се процени неговата сегашна вредност. Сите актуарски

добивки или загуби се признаваат во билансот на успех во периодот во кој настанале. Долгорочните користи за вработените вклучуваат јубилејни награди и отпремнини при одење во пензија. Вреднувањето на овие обврски го врши независен квалификуван актуар. Главни актуарски претпоставки вклучени во пресметката на обврската за долгорочни користи за вработените се следните:

- Дисконтна стапка од 15% (2010: 10%)
- Број на вработени кои ги исполнуваат условите за искористување на правото на користи и
- Идните зголемувања на платите земајќи го предвид општиот индекс на инфлација на платите, унапредувањата, како и зголемувањата на платите врз основа на минат труд.

2.16 Оданочување

Данок на добивка

Од 2009 година компаниите не се должни да плаќаат данок на добивка на нивната добивка пред оданочување (заработена од 1 јануари 2009 година) до распределба на добивката во форма на дивиденда или друга форма на распределба на добивка. Ако дивидендата е исплатена, 10% данок на добивка се плаќа во моментот на исплата на дивидендата, без оглед дали е во паричен или непаричен облик. Од 7 јули 2010 дивидендите распределени од страна на компаниите на резиденти правни лица се ослободени од данок на добивка на ниво на субјектот кој ја распределува дивидендата при што за правни лица не се сметаат лицата основани во согласност со Законот за здруженија и фондации. Дивидендите распределени на физички лица и странски правни лица не се ослободени од данок на добивка и подлежат на 10% данок на ниво на претпријатие, а даночната обврска настанува во моментот на исплата на дивидендата. Овој данок се обезбедува од заджаната добивка, и како таков се евидентира во капиталот.

Независно од распределбата на дивиденда, данок сепак треба да се плати на износот на непризнаени расходи кои настанале во текот на фискалната година, намален за износот на побарувањата за повеќе платен данок и други даночни ослободувања (погледни го следниот пасос).

Данок на непризнаените расходи

Поради промените во Македонската даночна регулатива применлива од 1 јануари 2009, како и дополнителните промени во текот на 2010 и 2011, на крајот на фискалната година компаниите се должни да платат данок на непризнаените расходи и помалку искажани приходи, без оглед на финансискиот резултат. Основата на овој данок се расходите кои не се во доменот на работењето на компанијата т.е. непризнаените расходи (трошоци за репрезентација, резервирања, подароци и слично) намалени за износот на побарувањата за повеќе платен данок и други даночни ослободувања.

Данокот на непризнаените расходи се признава во Билансот на Успех за годината како други даночни расходи.

Одложен данок на добивка

Поради измените во Македонската даночна регулатива, која стапи во сила од 1 јануари 2009 година, и дополнителните измени во текот на 2010, даночната стапка за нераспределена добивка беше ефективно сведена на нула, бидејќи данок се плаќа само кога добивката се распределува. Според МСС 12.52А, одложените даночни средства и обврски треба да бидат мерени користејќи ја даночната стапка применлива за нераспределената добивка.

Одложените даночни средства и обврски на 31 декември 2009 беа признаени до степенот, и само до тој степен, до кој е веројатно дека времените разлики ќе бидат прзнати во иднина и дека ќе биде расположива оданочива добивка на товар на која ќе може да се искористи времената разлика. Дополнителните промени во Македонската даночна регулатива во текот на 2010 година резултираа со укинување на сите одложени даночни средства и обврски на 31 декември 2010.

2.17 Депозити, обврски по кредити, субординирани обврски и издадени должнички хартии од вредност

Депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените должнички хартии од вредност претставуваат извори на финансирање на Банката.

Банката ги класифицира капиталните инструменти како финансиски обврски или како инструменти на капиталот во согласност со содржината на договорните услови на инструментот.

Банката почетно ги признава депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените должнички хартии од вредност на датумот кога настанале.

Депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените хартии од вредност првично се искажани според нивната објективна вредност намалена за трансакциските трошоци, а последователно се мерат по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна камата, освен кога Банката одбира да ги прикаже обврските по објективната вредност преку билансот на успех кога одредени услови се исполнети.

2.18 Акционерски капитал

(а) Приоритетни акции

Приоритетните акции кои не се откупливи се прикажуваат како капитал.

(б) Трошоци за емисија на акции

Дополнителните трошоци кои директно се припишани на емисијата на нови акции се искажани во капиталот како одбиток, нето од данок, од приливите.

(в) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обични акции се признати во капиталот во периодот во кој тие се одобрени од акционерите на Банката.

Дивидендите за годината кои се објавени по датумот на билансот на состојба се образложени во белешката за настани по денот на составување на билансот.

(г) Сопствени акции

Кога Банката откупува сопствени акции, износот на платениот надомест претставува негативна ставка на вкупниот акционерски капитал како сопствени акции и истите се чуваат се додека не се поништат. Кога такви акции последователно се продадени или реиздадени, секој примен надомест се вклучува во акционерскиот капитал на Банката.

2.19 Комисионо работење

Банката делува како доверител и во останати доверителски улоги кои се резултат на чување и пласирање на средства во име на поединци, фондови, пензиски планови и други институции. Овие средства и приходи кои произлегуваат од нив се исклучени од овие финансиски извештаи, бидејќи не се средства на Банката.

2.20 Договори за финансиски гаранции

Договорите за финансиски гаранции се договори кои од издавачот бараат да изврши одредени плаќања со цел да му ја надомести на корисникот загубата на која е изложен поради тоа што одреден должник не го извршил плаќањето навреме. Таквите финансиски гаранции се даваат на банки, финансиски институции и други институции во име на комитенти со цел да се обезбеди кредит, дозволено пречекорување и други банкарски продукти.

Финансиските гаранции почетно се признаваат во финансиските извештаи според објективната вредност на датумот кога гаранцијата е издадена. По почетното признавање обврските на Банката по овие гаранции се мерат според повисоката вредност од првичната вредност намалена за амортизацијата на провизијата и најдобрата проценка на трошоците за подмирување на која било финансиска обврска која произлегува на датумот на билансот на состојба.

Овие проценки се одредуваат според искуството од слични трансакции и од загуби кои се случиле во минатото, дополнети со проценката на менаџментот. Приходот од провизија се признава во билансот на успех на праволиниска основа за периодот на важење на гаранцијата. Секое зголемување на обврските поврзани со гаранциите се прикажуваат во билансот на успех во позицијата „други оперативни расходи“.

3. **Управување со финансиски ризици**

Активностите на Банката се изложени на разни финансиски ризици и тие активности вклучуваат анализи, проценки, прифаќање и управување со одреден степен на ризик или комбинација на ризици. Преземањето на ризикот е основа на финансискиот бизнис и оперативните ризици се неизбежна последица на работењето. Затоа, целта на Банката е да постигне одредена рамнотежа помеѓу ризикот и повратот на средствата и да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти на финансиското работење на Банката.

Политиката за управување со ризици на Банката е изготвена на начин за да ги идентификува и анализира овие ризици, да определи одредени лимити и контроли, да врши мониторинг на ризиците и да се држи до лимитите со користење на веродостојни и современи информациски системи. Банката редовно ја ревидира политиката и системите на управување со ризици, со цел да се рефлектираат промените на пазарот, производите и најдобрата пракса што произлегува од нив.

Управувањето со ризици се спроведува од страна на Секторот за управување со ризици во Банката, согласно политиката која е одобрена од страна на Надзорниот одбор. Одборот обезбедува, во пишана форма, принципи за управување со сите ризици и политики кои ги покриваат специфичните области како што се кредитниот ризик, валутниот ризик, каматниот ризик и ликвидносниот ризик. Понатаму, внатрешната ревизија е одговорна за независно надгледување на управувањето со ризици и начинот на контрола.

Најважните видови на ризик на кои Банката е изложена се кредитен ризик, ликвидносен ризик, пазарен ризик и други оперативни ризици. Пазарниот ризик ги опфаќа валутниот ризик, каматниот ризик и други ценовни ризици.

3.1 **Кредитен ризик**

Банката е изложена на кредитен ризик, што претставува ризик дека договорната страна ќе предизвика финансиска загуба од неисполнување на својата обврска кон Банката. Кредитниот ризик е најзначајниот ризик во работењето на Банката и затоа менаџментот внимателно ја разгледува изложеноста на кредитниот ризик. Изложеноста на кредитниот ризик примарно настанува кај кредитните активности односно кредитите и побарувањата и инвестиционите активности кои ги вклучуваат должничките хартии од вредност и други записи во портфолиото на средства на Банката. Исто така, кредитен ризик постои и кај вонбилансните финансиски инструменти. Управувањето и контролата на кредитниот ризик е централизирано кај тимот за управување со кредитен ризик во рамките на Секторот за управување со ризици, кој е одговорен пред Управниот одбор.

3.1.1 **Мерење на кредитен ризик**

(а) Кредити и побарувања

При мерењето на кредитниот ризик поврзан со кредити и аванси дадени на клиенти и на банки на поединечно ниво, Банката укажува на три аспекта (i) “веројатноста од неисполнување на обврските“ кои произлегуваат од договорот помеѓу договорените страни; (ii) тековната изложеност кон клиентот и можноста за

пратење на неговиот иден деловен развој, од каде Банката ја утврдува “изложеноста од неисполнување на обврската” и (iii) коефициент на поврат на ненаплатени побарувања (“загуба од неисполнување на обврската”)

Мерењето на кредитниот ризик, кој ја прикажува очекуваната загуба (модел на очекувана загуба), кое е условено од Базелскиот одбор за банкарска регулатива и супервизорска пракса (Basel Committee on Banking Regulations and the Supervisory Practices (the Basel Committee), е вградено во секојдневното оперативно управување со Банката. Оперативните мерења може да отстапуваат од оштетувањата според МСС 39, кои се базираат на загубите што настанале на денот на билансот на состојба на Банката (модел на настаната загуба), а не на очекуваните загуби (белешка 3.1.3).

- (i) Банката ја мери веројатноста од неисполнување на обврските помеѓу договорните страни користејќи интерен систем за класификација модификуван за различни категории на комитенти. Системот за класификација е развиен интерно и ја комбинира статистичката анализа со оценките на кредитниот референт и истиот е потврден, каде што е потребно, со споредување на екстерни расположливи податоци. Клиентите на Банката се класификуваат во четири ризични категории. Табелата за системот за класификација на Банката, која е прикажана подолу, ја одразува веројатноста од неисполнување на обврските за секоја поединечна категорија. Ова значи дека, во основа, изложеноста може да се движи помеѓу ризични категории во зависност од проценката за промена на веројатноста од неисполнување на обврските. Системот за класификација се ревидира и надградува по потреба. Банката редовно ги проверува перформансите на системот за класификација и нивната способност за предвидување, имајќи ги предвид реално настанатите неисполнувања на договорните обврски.

Систем за класификација на Банката

Категории на Банката	Опис на категоријата
А	Инвестиционен рејтинг
Б	Стандарден мониторинг
В	Посебен мониторинг
Г+Д	Суб-стандард

Критериумот за класификација на финансиските средства или потенцијалните обврски во ризичните категории А, Б, В, Г или Д е како што следи:

Финансиските средства или потенцијалните обврски се класификуваат во ризичната категорија А доколку се однесуваат на побарувања од:

- Народна банка на Република Македонија и Република Македонија;
- должници за кои не постои веројатност од неисполнување на обврските и кои ги подмируваат своите обврски до датумот на достасување или со задолжување од 30 дена; и
- изложеност обезбедена со колатерал оценет како првокласен колатерал.

Финансиските средства или потенцијалните обврски кои се класификуваат во ризичната категорија Б доколку се однесуваат на побарувања од должници:

- чии парични текови се оценети како соодветни за навремено подмирување на доспеаните обврски, иако моменталната финансиска состојба е проценета како слаба, без знаци за понатамошно влошување во иднина;
- кои ги подмируваат обврските со задоцнување од 31 до 60 дена.

Финансиските средства или потенцијалните обврски се класификуваат во ризичната категорија В доколку се однесуваат на побарувања од должници:

- за кои е проценето дека нивните парични текови не се доволни за редовно подмирување на доспеаните обврски,
- кои ги подмируваат обврските со задоцнување од 61 до 120 дена,
- кои не се соодветно капитализирани,
- кои немаат доволно долгорочни извори на средства за финансирање на долгорочните инвестиции,
- од кои Банката не добива задоволителни информации или адекватна документација во врска со подмирувањето на обврските.

Финансиските средства или потенцијалните обврски се класификуваат во ризичната категорија Г и Д доколку се однесуваат на побарувања од должници:

- за кои постои голема веројатност за загуба на дел од пласираните средства или за плаќање на потенцијалните обврски,
- кои ги подмируваат обврските со задоцнување повеќе од 121 до 270 дена, а повремено и со задоцнување од 271 до 360 денови или повеќе од 360 дена,
- кои се несолвентни,
- кои се во фаза на отпочнување процес на ликвидација или стечај што е пријавено во надлежниот суд,
- кои се во процес на реструктурирање или во процес на ликвидација,
- кои објавиле стечај,
- од кои не се очекува подмирување на обврските,
- за кои постои сомнителна законска основа.

- (ii) Изложеноста кон комитентите кои не ги исполнуваат обврските претставува износот кој Банката очекува да го должат во време на неисполнување на обврските. На пример, за кредитот тоа е неговата главнина. Како обврски кои ги има претпријатието, Банката го вклучува износот кој е веќе повлечен и износот кој можел да биде повлечен до моментот на неисполнување на обврските, кој требало да настане.
- (iii) Загубата од неисполнување на обврските ги претставува очекувањата на Банката за големината на загубата во случај на неисполнување на обврските. Овој показател се прикажува како процентуален износ на загубата по единица изложеност и вообичаено варира согласно класификацијата на комитентот, типот, редот (предноста) во наплата на побарувањата и достапноста на колатералот или други начини на ублажување на кредитниот ризик.

(б) Должнички и останати хартии од вредност

За должничките и останатите хартии од вредност, Секторот за управување со ризици кој управува со изложеноста на кредитен ризик употребува класификации во зависност од издавачот: Народна банка на Република Македонија, Република Македонија и банки. Вложувањата во таквите хартии од вредност претставуваат начин да се зголеми кредитниот квалитет и во исто време да се одржуваат достапни извори за пресретнување на барањата за финансирање.

Вложувања се дозволени само во ликвидни хартии кои имаат висок кредитен рејтинг. Со високиот кредитен ризик, менаџментот на Банката не очекува договорната страна да не ги исполнува своите обврски. Максималната изложеност кон кредитниот ризик е претставена со сметководствената вредност на секое финансиско средство во билансот на состојба.

3.1.2 Политика на контрола на лимити и политика на намалување на ризикот

Банката управува, ги ограничува и контролира концентрациите на кредитни ризици, каде и да се забележани, особено кај поединечните клиенти и групи, како и кај различни индустрии и држави.

Банката ги структурира нивоата на кредитен ризик кои таа ги презема со поставување на ограничувања на износот на прифатен ризик во однос на еден должник или група на должници и во однос на географска и индустриска секторизација. Таквите ризици се следат постојано и подлежат на ревизии на годишно ниво или почесто, кога тоа се смета за потребно. Нивоата на ограничувања на кредитен ризик по производи и индустриски сектор се одобруваат од страна на Надзорен одбор.

Изложеноста на кредитниот ризик, исто така, се управува преку редовни анализи на способноста на должниците и потенцијалните должници, да ги исполнат обврските за плаќање на камата и главница и со менување на овие лимити при одобрување на кредити каде тоа е соодветно.

Неколку други специфични мерки за контрола и ублажување на ризикот се прикажани подолу:

(а) Колатерал

Банката применува голем број политики и искуства за намалување на кредитниот ризик. Највообичаениот начин е земање - колатерал како гаранција за одобрените средства, што е и често применувано. Банката имплементира насоки за прифатливоста на специфичните класи на колатерал или ограничување на кредитниот ризик. Главни типови на колатерал за кредити и побарувања се:

- Готовина, банкарски гаранции и гаранции од првокласни компании;
- Хипотека на станбен имот;
- Залог на деловен имот како што се работни простории, опрема и побарувања;
- Залог на финансиски инструменти како што се должнички и сопственички хартии од вредност.

Кредитите одобрени на претпријатија и население вообичаено се обезбедени; пречекорувањата на сметки и кредитни картички издадени на население се обезбедени со меници во полн износ на главнината, каматата и други трошоци. Со цел да се минимизира загубата од кредити, Банката ќе побара дополнителен колатерал од клиентите веднаш штом ќе се забележат индикатори за загуби поради оштетување за релевантните поединечни кредити и побарувања.

Должничките хартии од вредност, благајничките и други записи обично не се обезбедени.

(б) Кредитни обврски

Примарната цел на овие инструменти е да осигураат дека средствата се расположливи по барање на клиентите. Гаранциите и акредитивите го имаат истиот кредитен ризик како кредитите и се обезбедени со ист колатерал како кредитите.

3.1.3 Политики на оштетување и резервирање

Интерните системи на рангирање кои се опишани во Белешка 3.1.1 се фокусираат на прикажување на квалитетот на кредитот од почетокот на активностите на одобрување на кредитите и вложувањата. Спротивно на тоа, резервациите за оштетување се признаваат за потребите на финансиското известување само за загуби кои настанале на датумот на билансот на состојба врз основа на објективни докази за оштетување (види Белешка 2.8).

Резервациите за оштетување прикажани во билансот на состојба на крајот на годината произлегуваат од секоја од четирите интерни категории на рангирање. Меѓутоа, поголем дел од резервациите за оштетување произлегуваат од последните две категории. Табелата подолу го прикажува процентуалното учество на билансните и вонбилансните ставки на Банката кои се однесуваат на кредити и побарувања, како и соодветните резервации за оштетување на секоја категорија од интерната класификација на Банката.

Рангирање на Банката

	2011		2010	
	Кредити и побарувања (%)	Резервации за оштетување (%)	Кредити и побарувања (%)	Резервации за оштетување (%)
1. Инвестиционен рејтинг	88,8	4,2	92	5
2. Стандарден мониторинг	4,7	25,8	2	27
3. Посебен мониторинг	1,7	68,0	1	62
4. Суб-стандард	4,8	97,5	5	99
	100	10,8	100	10,2

Интерниот систем за класификација му помага на менаџментот да одреди дали објективните докази за оштетување постојат според МСС 39, засновани на следните критериуми кои се поставени од страна на Банката:

- Неисполнување на договорно плаќање на главнина или камата;
- Потешкотии во паричниот тек на должникот (пр. коефициент на акционерски капитал, процент на нето приход од продажби);
- Прекршување на договорот и условите на кредитот;
- Започнување на постапка за стечај;
- Намалување на конкурентната положба на должникот и
- Намалување на вредноста на колатералот.

Политиката на Банката бара разгледување на поединечните финансиски средства кои се над прагот на материјалност, најмалку еднаш годишно или почесто, кога тоа го бараат поединечните околности. Исправката за оштетување на поединечно проценетите средства се одредува со проценка на загубата која се појавува на датумот на билансот на состојба, за секој случај поединечно, и се применува на поединечно значајни договори.

Проценката обично го вклучува примениот колатерал (вклучувајќи ја повторната потврда за нејзината способност да стапи на сила), и очекуваните парични приливи за поединечен договор.

Пресметката на групната исправка за оштетување се однесува на: (i) портфолија на хомогени средства кои поединечно се под прагот на материјалност, и (ii) загуби кои настанале но сè уште не се одредени, со користење на расположливите минати искуства, проценка врз основа на искуство и статистички техники.

3.1.4 Максимална изложеност на кредитен ризик пред примање на колатерал или други кредитни зајакнувања

	Максимална изложеност	
	2011	2010
Изложеност на кредитен ризик од билансни ставки:		
Парични средства и сметки во централната банка	7.805.877	8.909.474
Пласмани во и кредити на банки	4.777.819	5.011.584
Кредити на и побарувања од комитенти:		
Кредити на физички лица:		
– Пречекорување на сметка	843.875	737.403
– Кредитни картици	1.418.758	1.249.899
– Други кредити	8.783.783	7.654.612
– Хипотеки	4.277.538	3.627.389
Кредити на претпријатија:		
– Големи корпоративни претпријатија	4.002.294	4.555.221
– Мали и средни претпријатија	16.032.299	15.105.689
Финансиски средства за тргување	-	10.117
Вложувања во хартии од вредност		
- Должнички хартии од вредност	11.724.271	13.864.360
Останати средства	544.344	365.621
Изложеност на кредитен ризик од вонбилансни ставки:		
Финансиски гаранции	8.412.872	8.423.989
На 31 Декември	68.623.730	69.515.358

Погоренаведената табела претставува сценарио за најлошиот можен случај за изложеност на кредитен ризик на Банката на 31 декември 2011 и 2010 година, без

да се земе предвид кој било примен колатерал или други додадени кредитни зајакнувања. За средствата од билансот на состојба, изложеноста прикажана погоре се базира на нето сметководствена вредност како што е прикажана во билансот на состојба, освен за финансните гаранции кои се искажани пред исправка на вредност.

Како што е прикажано погоре, 58% од вкупната максимална изложеност произлегува од кредити и побарувања од банки и останати комитенти (2010: 55%); 17% претставува вложувања во хартии од вредност (2010: 20%).

Менаџментот е убеден во неговата способност дека ќе води контрола и дека ќе ја одржува минималната изложеност на кредитен ризик на Банката која произлегува од портфолиото на кредити и побарувања и од должничките хартии од вредност врз основа на следново:

- 94% од портфолиото на кредити и побарувања се категоризирани во првите два степенa на интерниот систем за класификација (2010: 94%);
- Кредитите дадени на мали и средни претпријатија, кои претставуваат најголема група во портфолиото, се обезбедени со колатерал;
- 87% од портфолиото на кредити и побарувања се сметаат дека не се достасани ниту оштетени (2010: 89%);
- Зголемувањето на портфолиото на кредитите резултираше во пониска загуба поради оштетување во билансот на успех, прикажувајќи 24,78% намалување;
- Банката има воведено построг критериум на избор при одобрувањето на кредити и побарувања и
- 100% од вложувањата во должничките хартии од вредност и други хартии од вредност се издадени од Република Македонија и Народна банка на Република Македонија.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се прикажани на следниот начин:

	31 декември 2011		31 декември 2010	
	Кредити на и побарувања од комитенти	Пласмани во и кредити на банки	Кредити на и побарувања од комитенти	Пласмани во и кредити на банки
Ниту достасани ниту оштетени	34.469.202	4.603.272	33.348.354	4.359.529
Достасани, но не оштетени	707.623	179.241	589.782	659.868
Оштетени	5.036.887	314	3.274.102	317
Бруто	40.213.712	4.782.827	37.212.238	5.019.714
Намалени за посебна резерва	(4.855.165)	(5.008)	(4.282.025)	(8.130)
Нето	35.358.547	4.777.819	32.930.213	5.011.584
Индивидуални исправки	3.178.317	78	2.406.558	79
Групна исправка	1.676.848	4.930	1.875.467	8.051
Вкупно	4.855.165	5.008	4.282.025	8.130

Вкупните резервации за оштетување на кредитите и побарувањата се 4.860.173.000 МКД (2010: МКД 4.290.155.000). Подетални информации за исправките за оштетување на кредитите и побарувањата од банки и комитенти се прикажани во Белешка 20 и 22.

За време на годината завршена на 31 декември 2011 година, вкупните нето кредити и побарувања на Банката се зголемени за 5,8%. При навлегување во нови пазари или нови индустрии, а со цел да се минимизира потенцијалниот пораст на изложеност на кредитен ризик, Банката повеќе се фокусира на големи корпоративни претпријатија или банки со добар кредитен рејтинг или на кредити на население кое обезбедува доволен колатерал.

(а) *Кредити и побарувања кои ниту се достасани, ниту оштетени*

Кредитниот квалитет на портфолиото на кредити и побарувања кои ниту се достасани ниту се оштетени може да се процени со користење на интерниот систем за класификација кој е прифатен од Банката.

31 декември 2011

	Кредити на и побарувања од комитенти						Вкупно Кредити на и побарува- ња од комитенти	Пласмани во и кредити на банки
	Физички лица				Правни лица			
	Пречеко- рување на сметка	Кредитни картици	Други кредити	Хипотеки	Големи корпора- тивни претпри- јатија	Мали и средни претприја- тија		
Категории:								
1. Инвестиционен рејтинг	840.034	1.113.662	8.784.668	4.313.966	3.812.029	15.604.843	34.469.202	4.603.272
Вкупно	840.034	1.113.662	8.784.668	4.313.966	3.812.029	15.604.843	34.469.202	4.603.272

31 декември 2010

	Кредити на и побарувања од комитенти						Вкупно Кредити и побарува- ња од комитенти	Пласмани во и кредити на банки
	Пречеко- рување на сметка	Физички лица			Правни лица			
		Кредитни картици	Други кредити	Хипотеки	Големи корпора- тивни претприја- тија	Мали и средни претприја- тија		
Категории:								
1. Инвестиционен рејтинг	733.961	960.326	7.636.373	3.672.923	4.616.515	15.728.256	33.348.354	4.359.529
Вкупно	733.961	960.326	7.636.373	3.672.923	4.616.515	15.728.256	33.348.354	4.359.529

(б) Кредити и побарувања кои се достасани, но не се оштетени

Бруто износот на кредити и побарувања кон комитенти и банки кои се достасани но не се оштетени е следниот:

(i) Кредити на и побарувања од комитенти

31 декември 2011

	Пречеко- рувања на сметка	Кредитни картици	Физички лица		Вкупно
			Други кредити	Хипотеки	
Во задоцнување до 30 дена	11.264	205.306	20.862	9.916	247.348
Во задоцнување од 30-60 дена	506	67.771	3.335	1.453	73.065
Во задоцнување од 60 - 90 дена	61	18.710	1.842	549	21.162
Вкупно	11.831	291.787	26.039	11.918	341.575
Објективна вредност на коллатералот	-	-	90.343	1.593.037	1.683.380

31 декември 2011

	Големи корпоративни претпријатија	Правни лица		Вкупно
		Мали и средни претпријатија		
Во задоцнување до 30 дена	61.365	210.600		271.965
Во задоцнување од 30-60 дена	5.203	44.562		49.765
Во задоцнување од 60-90 дена	1.328	42.990		44.318
Вкупно	67.896	298.152		366.048
Објективна вредност на коллатералот	128.496	829.958		958.454

31 декември 2010

	Пречеко- рувања на сметка	Кредитни картици	Физички лица		Вкупно
			Други кредити	Хипотеки	
Во задоцнување до 30 дена	10.330	191.642	24.925	8.589	235.486
Во задоцнување од 30-60 дена	263	66.955	3.710	2.319	73.247
Во задоцнување од 60-90 дена	253	21.234	1.642	680	23.809
Вкупно	10.846	279.831	30.277	11.588	332.542
Објективна вредност на коллатералот	-	-	70.061	33.045	103.106

31 декември 2010

	Големи корпоративни претпријатија	Правни лица		Вкупно
		Мали и средни претпријатија		
Во задоцнување до 30 дена	18.215	157.077		175.292
Во задоцнување од 30-60 дена	7.458	52.911		60.369
Во задоцнување од 60-90 дена	2.318	19.261		21.579
Вкупно	27.991	229.249		257.240
Објективна вредност на коллатералот	63.175	834.214		897.389

(ii) Пласмани во и кредити на банки

Бруто износот на пласмани во и кредити на банки кои се достасани но не се оштетени на 31 декември 2011 е МКД 179.241.000 (2010: МКД 659.868.000). Генерално, Банката не чува колатерал по основ на пласмани во и кредити на банки.

(в) Кредити на и побарувања кои се поединечно оштетени

(i) Кредити на и побарувања од комитенти

Поединечно оштетени кредити на и побарувања од комитенти, не земајќи го предвид паричниот тек од примениот колатерал е МКД 3.178.317.000 (2010: МКД 2.406.558.000).

Прегледот на бруто износот на поединечно оштетените кредити на и побарувања по класи, заедно со објективната вредност на соодветниот колатерал земен од страна на Банката како обезбедување, е следниот:

	Физички лица				Правни лица		Вкупно	Пласмани во и кредити на банки
	Пречекорувања на сметка	Кредитни картици	Други кредити	Хипотеки	Големи корпоративни претпријатија	Мали и средни претпријатија		
31 декември 2011								
Бруто	55.296	176.705	518.827	126.827	799.203	3.360.029	5.036.887	314
Поединечно оштетени кредити	46.805	133.460	367.450	83.641	518.872	2.028.089	3.178.317	78
Објективна вредност на колатералот	-	-	-	312.731	1.590.017	5.457.592	7.360.340	-

	Физички лица				Правни лица		Вкупно	Пласмани во и кредити на банки
	Пречекорувања на сметка	Кредитни картици	Други кредити	Хипотеки	Големи корпоративни претпријатија	Мали и средни претпријатија		
31 декември 2010								
Бруто	52.235	169.669	542.663	126.874	323.831	2.058.830	3.274.102	316
Поединечно оштетени кредити	45.027	125.969	370.913	79.534	170.706	1.614.409	2.406.558	79
Објективна вредност на колатералот	-	-	-	293.994	415.782	2.876.808	3.586.584	-

Објективната вредност на колатералот која е прикажана погоре е утврдена од страна на локалните овластени проценители и ја претставува реалната вредност која законските сопственици на средствата можат да ја остварат. Менаџментот го смета кредитот кој е покриен со колатерал како оштетен, затоа што досегашното искуство покажало дека значаен дел од колатералот не може да се искористи поради административни и законски пречки. Резервациите за оштетување ја одразуваат веројатноста дека менаџментот не може да ги користи правата кои произлегуваат од колатералот и не може да го преземе колатералот од ненаплативите кредити во своја сопственост.

И покрај потешкотиите за присилното преземање на колатералот, менаџментот на Банката ќе вложи силни напори за наплата на долговите со сите можни средства кои стојат на располагање.

(ii) Пласмани во и кредити на банки

Вкупниот бруто износ на пласмани во и кредити на банки кои се индивидуално оштетени на 31 декември 2011 е МКД 314.000 (2010: МКД 317.000). Генерално Банката не чува колатерал по основ на пласмани во и кредити на банки.

3.1.5 Должнички инструменти, благајнички записи и други записи

Следнава табела претставува анализа на должнички хартии од вредност, благајнички записи и други записи.

Издавачи на хартиите од вредност се НБРМ и Република Македонија. Според Standard & Poor's Ratings Services Република Македонија е рангирана со “BB” за странски и домашен долг.

2011	Финансиски средства за тргување	Вложувања во хартии од вредност	Вкупно
НБРМ	-	6.089.207	6.089.207
РМ	-	5.635.064	5.635.064
Вкупно	-	11.724.271	11.724.271

2010	Финансиски средства за тргување	Вложувања во хартии од вредност	Вкупно
НБРМ	-	3.894.681	3.894.681
РМ	10.117	9.969.679	9.979.796
Вкупно	10.117	13.864.360	13.874.477

3.1.6 Колатерал кој е земен во сопственост

За време на 2011, Банката се здобила со средства преку стекнување на сопственост на колатерал:

Природа на средствата	2011	2010
	Сметководствена вредност	Сметководствена вредност
Земјиште	1.333	-
Градежни објекти	37.028	258.140
Опрема	10.941	99.689
Останато	-	60.940

Преземенот колатерал вклучува станови, опрема и деловен имот кој не се користи од страна на Банката за нејзини основни деловни цели. Недвижностите со кои Банката се стекнала се продаваат штом е тоа изводливо со цел да се намали постоечката задолженост кон Банката.

3.1.7 Концентрација на ризици на финансиски средства со изложеност на кредитен ризик

(а) Географска секторизација

Следната табела ја прикажува кредитната изложеност на Банката на ден 31 декември 2011 година според нивната сметководствена вредност, категоризирано во географски регион. Во оваа табела, Банката ја има распределено изложеноста по региони врз основа на домицилната земја на комитентите.

	Држави во ЕУ	Европски држави вон ЕУ	Република Македонија	Други држави	Вкупно
Пласмани во и кредити на банки	3.444.616	430.502	782.244	120.457	4.777.819
Кредити на и побарувања од комитенти:					
Кредити на физички лица:					
- Пречекорувања на сметка	-	48	843.826	1	843.875
- Кредитни картици	165	-	1.418.593	-	1.418.758
- Други кредити	-	-	8.783.783	-	8.783.783
- Хипотеки	-	-	4.277.538	-	4.277.538
Кредити на корпоративни претпријатија:					
- Големи претпријатија	-	-	4.002.294	-	4.002.294
- Мали и средни претпријатија	-	-	16.032.299	-	16.032.299
Финансиски средства за тргување	-	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	11.724.271	-	11.724.271
Останати средства	-	-	544.344	-	544.344
На 31 декември 2011	3.444.781	430.550	48.409.192	120.458	52.404.981

	Држави во ЕУ	Европски држави вон ЕУ	Република Македонија	Други држави	Вкупно
Пласмани во и кредити на банки	3.153.630	506.439	1.273.995	77.520	5.011.584
Кредити на и побарувања од комитенти:					
Кредити на физички лица:					
- Пречекорувања на сметка	1	-	737.374	28	737.403
- Кредитни картици	123	74	1.249.549	153	1.249.899
- Други кредити	-	-	7.654.354	258	7.654.612
- Хипотеки	-	-	3.627.389	-	3.627.389
Кредити на корпоративни претпријатија:					
- Големи претпријатија	-	-	4.555.221	-	4.555.221
- Мали и средни претпријатија	-	-	15.105.689	-	15.105.689
Финансиски средства за тргување	-	-	10.117	-	10.117
Вложувања во хартии од вредност	-	-	13.864.360	-	13.864.360
Останати средства	-	-	365.621	-	365.621
На 31 декември 2010	3.153.754	506.513	48.443.669	77.959	52.181.895

(б) Индустриска секторизација

Следната табела ја прикажува кредитната изложеност на Банката според нивната сметководствена вредност, категоризирано според индустрискиот сектор на комитентите.

31 декември 2011	Финансиски институции	Производство	Недвижности	Трговија на големо и мало	Јавен сектор	Други индустрии	Физички лица	Вкупно
Пласмани во и кредити на банки	4.777.819	-	-	-	-	-	-	4.777.819
Кредити на и побарувања од комитенти:								
Кредити на физички лица:								
- Пречекорувања на сметка	-	-	-	-	-	-	843.875	843.875
- Кредитни картици	-	-	-	-	-	-	1.418.758	1.418.758
- Други кредити	-	-	-	-	-	-	8.783.783	8.783.783
- Хипотеки	-	-	-	-	-	-	4.277.538	4.277.538
Кредити на корпоративни претпријатија:								
- Големи претпријатија	-	220.399	2.054	2.367.842	6	1.411.993	-	4.002.294
- Мали и средни претпријатија	-	3.851.315	2.542.056	5.662.084	165.658	3.811.186	-	16.032.299
Финансиски средства за тргување	-	-	-	-	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	6.089.207	-	-	-	5.635.064	-	-	11.724.271
Останати средства	-	-	-	-	-	525.347	18.997	544.344
На 31 декември 2011	10.867.026	4.071.714	2.544.110	8.029.926	5.800.728	5.748.526	15.342.951	52.404.981

31 декември 2010	Финансиски институции	Производство	Недвижности	Трговија на големо и мало	Јавен сектор	Други индустрии	Физички лица	Вкупно
Пласмани во и кредити на банки	5.011.584	-	-	-	-	-	-	5.011.584
Кредити на и побарувања од комитенти:								
Кредити на физички лица:								
- Пречекорувања на сметка	-	-	-	-	-	-	737.403	737.403
- Кредитни картици	-	-	-	-	-	-	1.249.899	1.249.899
- Други кредити	-	-	-	-	-	-	7.654.612	7.654.612
- Хипотеки	-	-	-	-	-	-	3.627.389	3.627.389
Кредити на корпоративни претпријатија:								
- Големи претпријатија	-	508.013	21	1.800.083	367	2.246.737	-	4.555.221
- Мали и средни претпријатија	-	3.209.305	2.312.287	5.446.452	1.180	4.136.465	-	15.105.689
- Останато	-	-	-	-	10.117	-	-	10.117
Финансиски средства за тргување	3.894.681	-	-	-	9.969.679	-	-	13.864.360
Останати средства	-	-	-	-	-	159.643	205.978	365.621
На 31 декември 2010	8.906.265	3.717.318	2.312.308	7.246.535	9.981.343	6.542.845	13.475.281	52.181.895

3.2 Пазарен ризик

Пазарниот ризик претставува ризик дека промената на пазарните цени како што се промена на каматните стапки, цената на капиталот, промена на девизните курсеви и кредитното проширување (со исклучок на промените во односите помеѓу должникот и доверителот) ќе влијае врз приходите на Банката или врз вредноста на нејзините финансиски инструменти. Целта на управувањето со пазарниот ризик е да се управува и контролира изложеноста на пазарен ризик во прифатливи рамки, при оптимизирање на приносот.

3.2.1 Валутен ризик

Банката е изложена на валутен ризик преку трансакциите во странски валути. Банката е убедена дека нето изложеноста се одржува на задоволително ниво преку купување и продажба на странски валути заради надоместување на краткорочни отстапувања.

Концентрација на валутниот ризик – билансни и вонбилансни финансиски инструменти:

На 31 декември 2010	ЕУР	УСД	МКД	Останати	Вкупно
Актива					
Парични средства и сметки во централна банка	3.433.467	154.895	3.781.819	435.696	7.805.877
Пласмани во и кредити на банки	1.681.161	1.747.572	62.197	1.286.889	4.777.819
Кредити на и побарувања од комитенти	23.105.058	30.848	11.915.696	306.945	35.358.547
Финансиски средства за тргување	-	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност					
– Расположливи за продажба	34.516	-	11.621.061	-	11.655.577
– Чувани до достасување	132.608	-	-	-	132.608
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	-	-	96.854	-	96.854
Останати средства	23.745	1.514	519.020	65	544.344
Вкупно финансиски средства	28.410.555	1.934.829	27.996.647	2.029.595	60.371.626
Обврски					
Депозити од банки	1.864.783	155.470	1.452.112	143.785	3.616.150
Депозити на други комитенти	20.542.914	1.890.552	21.178.217	546.568	44.158.251
Обврски по кредити	5.664.774	31.753	450.052	174.817	6.321.396
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-
Останати обврски	9.934	621	454.569	199	465.323
Субординирани обврски	749.703	-	-	1.078.777	1.828.480
Вкупно финансиски обврски	28.832.108	2.078.396	23.534.950	1.944.146	56.389.600
Нето финансиска позиција на билансот на состојба	(421.553)	(143.567)	4.461.697	85.449	3.982.026
Вонбилансна евиденција	2.678.642	579.995	5.292.717	(139.376)	8.411.978
На 31 декември 2009					
Вкупно финансиски средства	32.606.513	1.831.543	24.883.131	1.869.861	61.191.048
Вкупно финансиски обврски	33.369.909	1.827.377	21.091.013	1.823.732	58.112.031
Нето финансиска позиција на билансот на состојба	(763.396)	4.166	3.792.118	46.129	3.079.017
Вонбилансна евиденција	3.159.478	315.774	5.051.789	(103.143)	8.423.898

На 31 декември 2011, доколку МКД ослабне за 5% во однос на странските валути, а останатите променливи останат непроменети, профитот пред оданочување за дванаесет месечен период, заклучно со 31 декември 2011 година, ќе се намали за околу МКД 23.000.000 (2010: МКД 34.000.000). Спротивно, ако МКД зајакне за 5% во однос на странските валути, а останатите променливи останат непроменети, профитот пред оданочување ќе се зголеми за околу МКД 25.200.000 (2010: МКД 37.500.000).

3.2.2 Каматен ризик

Банката е изложена на ризик од променливоста на каматните стапки како резултат на тоа што каматоносните средства (вклучувајќи ги и вложувањата) и каматоносните обврски достасуваат или нивната каматна стапка се менува во различен период или во различни износи. Во случај на средства и обврски со променливи каматни стапки, Банката е исто така изложена на основниот ризик кој произлегува од различниот начин на менување на променливите каматни стапки, како што се на пример каматната стапка на штедните влогови на населението, ЛИБОР и различни видови на камати.

Активностите за управување со ризикот се наменети за оптимизирање на нето приходите од камати, со пазарни каматни стапки кои се конзистентни со деловните стратегии на Банката.

Активностите за управување со ризикот на средствата и обврските се спроведуваат од аспект на реагирање на сензитивноста на Банката на промените на каматните стапки. Генерално, Банката е осетлива на промените во средствата поради каматоносните средства и обврски, при што Банката го задржува правото за истовремено менување на каматните стапки.

Во услови кога се намалуваат каматните стапки, ќе се намалат и каматните маргини како резултат на тоа што каматните стапки на обврските ќе се намалат со понизок процент во споредба со каматните стапки на средствата. Како и да е, крајниот ефект ќе зависи од различни фактори, вклучувајќи ја стабилноста на економијата, опкружувањето и стапката на инфлација.

Анализата на вкупните средства и обврски на Банката според рочноста врз основа на останатиот период до следниот датум кога ќе се променат каматните стапки е прикажана подолу:

	До 1 месец	Од 1-3 месеци	Од 3-12 месеци	Од 1-5 години	Над 5 години	Некаматон осни	Вкупно
На 31 декември 2011							
Актива							
Парични средства и сметки во централната банка	6.029.707	-	-	-	-	1.776.170	7.805.877
Пласмани во и кредити на банки	4.122.064	122.982	280.630	207.412	-	44.731	4.777.819
Кредити на и побарувања од комитенти	10.345.592	3.987.060	18.131.759	589.922	1.484.085	820.129	35.358.547
Финансиски средства за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност:							
– Расположливи за продажба	6.589.033	4.968.714	11.978	21.502	17	64.333	11.655.577
– Чувани до достасување	-	-	45.783	85.187	-	1.638	132.608
Вложувања во придружени друштва со примена на метод на главнина	-	-	-	-	-	96.854	96.854
Останати средства	-	-	-	-	-	544.344	544.344
Вкупно финансиски средства	27.086.396	9.078.756	18.470.150	904.023	1.484.102	3.348.199	60.371.626
Обврски							
Депозити од банки	1.169.660	195.960	1.667.304	506.956	1.304	74.966	3.616.150
Депозити на други комитенти	22.874.923	6.743.587	12.985.215	791.655	68.065	694.806	44.158.251
Обврски по кредити	1.374.465	2.311.167	774.451	1.506.834	333.032	21.447	6.321.396
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	-	465.323	465.323
Субординирани обврски	-	1.813.233	-	-	-	15.247	1.828.480
Вкупно финансиски обврски	25.419.048	11.063.947	15.426.970	2.805.445	402.401	1.271.789	56.389.600
Нето каматен ризик	1.667.348	(1.985.191)	3.043.180	(1.901.422)	1.081.701	2.076.410	3.982.026
На 31 декември 2010							
Вкупно финансиски средства	24.023.141	7.574.703	13.755.993	9.028.067	3.486.174	3.322.970	61.191.048
Вкупно финансиски обврски	23.048.920	8.477.321	15.581.894	9.265.492	431.266	1.307.138	58.112.031
Нето каматен ризик	974.221	(902.618)	(1.825.901)	(237.425)	3.054.908	2.015.832	3.079.017

Анализата на сензитивноста на каматните стапки е дефинирана врз основа на изложеноста на каматниот ризик на датумот на известување. На 31 декември 2011 година, доколку каматните стапки се поголеми / помали за 50 базични поени, а останатите променливи останат непроменети, профитот на Банката пред оданочување за дванаесетмесечен период, заклучно со 31 декември 2011 година, ќе се зголеми / намали за околу МКД 41.400.000 (2010: МКД 39.800.000) и останатите компоненти на капиталот соодветно ќе се намалат / зголемат за МКД 780.000 (2010: МКД 4.100.000).

3.3 Ликвидносен ризик

Ликвидносниот ризик е ризикот кога Банката не е во можност да ги исполни своите обврски на плаќање соодветно кога тие ќе достасаат и да ги замени средствата кога ќе бидат повлечени. Последица од ова може да биде неисполнување на обврската да се исплатат депонентите и да се реализираат обврските по основ на пласирање на кредитите.

3.3.1 Процес на управување со ликвидносен ризик

Процесот на управување со ликвидносниот ризик на Банката, којшто се спроведува во Банката и се следи од тимот на Секторот за управување со ризици, вклучува:

- Финансирање на дневна основа, управувано по пат на следење на идни парични текови поради сигурност дека сите барања ќе се исполнат. Ова вклучува дополнување на финансирањето при достасување или при позајмување од комитентите. Банката одржува активно присуство на пазарите на пари за тоа да се овозможи;
- Одржување на портфолио на високо ликвидни средства кои лесно може да се продадат како заштита од какви било непредвидени прекини во паричниот тек;
- Следење на показатели на ликвидност од билансот на состојба согласно интерните и регулаторни барања; и
- Управување на концентрацијата и профилот на достасаноста на долговите.

Следењето и известувањето се во форма на мерења на паричниот тек и планирања за наредниот ден, недела и месец, соодветно, бидејќи овие се клучните периоди за управување со ликвидноста. Почетна точка за овие планирања е анализата на договорната достасаност на финансиските обврски и очекуваната наплата на финансиските средства (Забелешки 3.3.3 - 3.3.4).

Секторот за управување со ризици исто така ги следи неусогласените среднорочни средства, нивото на типот и искористеноста на пречекорувањата и влијанието на потенцијалните и преземени обврски како што се акредитивите и гаранциите.

3.3.2 Извори на финансирање

Изворите на ликвидност редовно се разгледуваат од тимот во Секторот за управување со ризици за да се одржи широка разновидност според валута, географска секторизација, добавувач, производ и услови.

3.3.3 Недеривативни парични текови

Табелата подолу ги претставува одливите на парични текови на Банката на недеривативните финансиски обврски според преостанатата договорна достасаност на датумот на билансот на состојба. Износите кои се прикажани во табелата подолу се договорните недисконтирани парични текови, а Банката управува со ликвидносните ризици врз основа на очекуваните недисконтирани текови на парични средства. При утврдување на паричниот тек за инструменти со променлива стапка Банката ја користи моменталната каматна стапка.

На 31 декември 2011	До 1 месец	Од 1-3 месеци	Од 3-12 месеци	Од 1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Пасива						
Депозити од банки	1.111.040	296.920	1.691.153	592.759	1.620	3.693.492
Депозити на други комитенти	22.586.923	6.981.116	7.812.610	6.896.106	874.093	45.150.848
Обврски по кредити	671.727	153.553	1.448.804	3.938.629	301.101	6.513.814
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	15.247	-	506.995	2.163.990	2.686.232
Останати обврски	347.489	21.167	82.691	-	13.976	465.323
Вкупно обврски (договорна достасаност)	24.717.179	7.468.003	11.035.258	11.934.489	3.354.780	58.509.709
Вкупна актива (договорна достасаност)	17.928.624	7.354.838	10.669.008	18.826.380	5.592.774	60.371.624
На 31 декември 2010						
Пасива						
Депозити од банки	1.027.483	122.113	2.173.107	622.239	15.671	3.960.613
Депозити на други комитенти	18.865.465	6.998.305	11.590.997	8.693.465	542.161	46.690.393
Обврски по кредити	307.108	313.288	660.595	4.302.033	183.187	5.766.211
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	616.928	-	-	616.928
Субординирани обврски	-	14.421	-	501.248	2.256.288	2.771.957
Останати обврски	334.656	8.534	83.765	-	12.211	439.166
Вкупно обврски (договорна достасаност)	20.534.712	7.456.661	15.125.392	14.118.985	3.009.518	60.245.268
Вкупна актива (договорна достасаност)	15.705.536	6.113.729	16.907.703	19.058.568	3.909.770	61.695.306

Средствата со кои можат да се исполнат сите обврски се паричните средства, средствата во централната банка, средствата по пат на наплата, благајнички и други записи, пласмани во и кредити на банки и кредити и побарувања од комитенти. Банката, исто така, може да се справи со неочекуваните нето одливи на парични средства, со продавање на хартии од вредност и изнаоѓање на дополнителни извори на финансирање како што се пазарите обезбедени со средства.

3.3.4 Вонбилансна евиденција

	До 1 година	Од 1-5 години	Над 5 години	Вкупно
На 31 декември 2011				
Акредитиви и гаранции	4.802.350	949.302	71.811	5.823.463
Лимити на трансакциони сметки и кредитни картици	1.567.901	886.061	135.447	2.589.409
Вкупно	6.370.251	1.835.363	207.258	8.412.872
На 31 декември 2010				
Акредитиви и гаранции	4.414.628	1.255.531	320.903	5.991.062
Лимити на трансакциони сметки и кредитни картици	1.282.057	1.005.740	145.130	2.432.927
Вкупно	5.696.685	2.261.271	466.033	8.423.989

3.4 Финансиски инструменти

А. Објективна вредност на финансиски средства и обврски

Финансиски инструменти кои не се мерат според објективна вредност

Табелата подолу ги резимира сметководствените и објективните вредности на оние финансиски средства и обврски кои во билансот на состојба на Банката не се презентирани по нивната објективна вредност.

	Сметководствена вредност		Објективна вредност	
	2011	2010	2011	2010
Финансиски средства				
Пласмани во и кредити на банки	4.777.819	5.011.584	4.822.502	5.075.895
Кредити на и побарувања од комитенти	35.358.547	32.930.213	36.057.253	34.055.423
– Физички лица	15.323.954	13.269.303	15.921.964	13.922.166
– Големи корпоративни претпријатија	4.002.294	4.555.221	3.990.941	4.934.567
– Мали и средни претпријатија	16.032.299	15.105.689	16.144.348	15.198.690
Финансиски обврски				
Депозити на банки	3.616.150	3.867.711	3.616.150	3.867.711
Депозити на други комитенти	44.158.251	45.754.892	44.158.251	45.754.892
– Физички лица	31.257.924	29.692.333	31.257.924	29.692.333
– Големи корпоративни претпријатија	4.224.567	8.764.164	4.224.567	8.764.164
– Мали и средни претпријатија	8.675.760	7.298.395	8.675.760	7.298.395
Обврски по кредити	6.321.396	5.633.172	6.321.396	5.633.172
Издадени должнички хартии од вредност	-	616.928	-	616.928
Субординирани обврски	1.828.480	1.800.162	1.828.480	1.800.162

(i) Пласмани во и кредити на други банки

Пласманите во и кредити на други банки ги вклучуваат меѓубанкарските пласмани. Објективната вредност на пласманите со варијабилна каматна стапка и депозитите орочени преку ноќ е иста со нивната сметководствена вредност. Проценетата објективна вредност на депозитите со фиксна камата е базирана на дисконтираниот паричен тек, користејќи ја преовладувачката каматна стапка на пазарот на пари за долгови со сличен кредитен ризик и резидуална рочност.

(ii) Кредити на и побарувања од комитенти

Кредитите на и побарувањата од комитентите се намалени за резервации за оштетување. Проценетата објективна вредност на кредитите и побарувањата претставува дисконтирана сума на идните приливи на парични средства кои се очекуваат да бидат примени. Со цел да се утврди објективната вредност, очекуваните приливи се дисконтираат со примена на тековните пазарни каматни стапки.

(iii) Депозити на останати банки и комитенти, други депозити, други позајмици и субординирани обврски

Проценетата објективна вредност на депозитите по видување, кои ги вклучуваат и некаматоносните депозити, претставува износ кој треба да се исплати по видување.

Проценетата објективна вредност на депозитите со фиксна камата и други позајмици кои не котираат на активен пазар се базираат на дисконтираните текови на парични средства, користејќи каматни стапки со слична резидуална рочност за новите долгови.

Објективната вредност на орочените депозити со варијабилни каматни стапки е приближна со нивната сметководствена вредност на датумот на билансот на состојба.

Субординираните обврски носат варијабилни каматни стапки и нивната пазарна вредност е приближна на сметководствената вредност на датумот на билансот на состојба.

Б. Хиерархија на објективна вредност

МСФИ 7 ја одредува хиерархијата на методите за вреднување за тоа дали инпутите кои се користат при вреднувањето се познати или не. Овие два вида инпути ја претставуваат следната хиерархија на објективна вредност:

- Ниво 1 – Котирани цени (непроменети) на активните пазари за идентични средства и обврски. Ова ниво вклучува котирани сопственички хартии од вредност и должнички инструменти на размена и размена на деривати за тргување како фјучерси. Тука се вклучени и државните и благајничките записи кои се тргуваат на меѓубанкарски пазар.
- Ниво 2 – Други инпути освен котирани цени вклучени во рамките на Ниво 1 кои можат да се утврдат за средства или обврски, или директно (како цени) или индиректно (произлезени од цени).
- Ниво 3 – Инпути за средства или обврски кои не се базирани на познати податоци од пазар (непознати инпути). Ова ниво вклучува вложувања во капитал и должнички инструменти со значително непознати компоненти.

3.4.1 Средства и обврски мерени по објективна вредност

На 31 декември 2011	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски инструменти за тргување				
- Должнички инструменти	-	-	-	-
- Сопственички хартии од вредност	-	-	-	-
- Деривати	-	-	-	-
Финансиски инструменти по објективна вредност	-	-	-	-
- Должнички инструменти	-	-	-	-
- Сопственички хартии од вредност	-	-	-	-
Финансиски средства расположливи за продажба:				
- Вложувања во хартии од вредност - должнички	11.591.663	-	-	11.591.663
- Вложувања во хартии од вредност - сопственички	32.330	8.500	-	40.830
Вкупно средства	11.623.993	8.500	-	11.632.493

3.5 Управување со капиталот

Целите на Банката при управување со капиталот, кој е поширок концепт од прикажаниот „акционерски капитал“ во билансот на состојба, се:

- да се придржува до капиталните барања поставени од регулаторот;
- да ја заштити способноста на Банката за одржување на континуитетот во работењето за да може да продолжи да дава принос на акционерите и останатите заинтересирани страни и
- да одржи силна капитална основа за да го поддржи развојот на својот бизнис.

Капиталната адекватност и пропишаниот капитал се надгледуваат на месечна основа од менаџментот на Банката, применувајќи техники кои се базирани на насоките развиени од Базелскиот одбор и директивите на Европската заедница, а се имплементирани од Народна банка на Република Македонија за целите на супервизија. Бараните информации се доставуваат до Народна банка на Република Македонија на квартална основа.

Народна банка на Република Македонија пропишува секоја банка или банкарска група да: (а) држи минимално ниво на капитал од ЕУР 5.000.000; (б) го одржува показателот за вкупен пропишан капитал во однос на ризично пондерираната актива („Basel ratio“) на или над нивото на меѓународно усогласениот минимум од 8%.

Пропишаниот капитал на Банката е управуван од страна на Службата за ризици и е поделен во два дела:

- Ниво 1: Основен капитал: акционерски капитал (намален за сметководствената вредност на сопствените акции), задржана добивка и резерви издвоени од распределбата на задржаната добивка; и
- Ниво 2: Дополнителен капитал: квалификуван субординиран кредит и нереализирани добивки кои потекнуваат од фер вредноста на сопственичките и должничките инструменти кои се класифицирани како расположливи за продажба.

Ризично пондерираната актива се пресметува применувајќи хиерархија од пет пондери на ризичност класифицирани според нивната природа и одразувајќи ја проценката за кредитниот, пазарниот и другите поврзани ризици - секое средство и договорна страна, земајќи го предвид секој правен колатерал или гаранции. Сличен третман е прифатен и за вонбилансната изложеност, со некои прилагодувања за да ја одразат природата на потенцијалните загуби.

Табелата подолу го резимира составот на пропишаниот капитал и показателите на Банката за годините кои завршуваат со 31 декември. За време на тие две години, Банката се придржува до сите пропишани капитални барања.

	2011	2010
Ниво 1 Капитал		
Акционерски капитал (нето од сопствени акции)	3.057.117	3.057.117
Законски резерви	1.065.541	611.029
Задржана добивка	226.232	226.232
Нематеријални средства	(31.787)	(49.026)
Нето негативни ревалоризациски резерви	(220)	-
Нереализирана загуба од акции расположливи за продажба	(3.418)	-
Вкупно квалификуван Ниво 1 капитал	4.313.465	3.845.352
Ниво 2 Капитал		
Субординирани обврски	1.813.233	1.785.741
Ревалоризациони резерви	297	32.821
Вкупно квалификуван Ниво 2 капитал	1.813.530	1.818.562
Одбитни ставки од пропишаниот капитал	(68.744)	(95.988)
Вкупно пропишан капитал	6.058.251	5.567.926
Ризично пондерирана актива:		
- Билансна актива	38.343.838	35.533.680
- Вонбилансна актива	6.597.384	6.773.234
Вкупна ризично пондерирана актива	44.941.222	42.306.914
Стапка на адекватност на капиталот	13,48%	13,16%

Вложувањата во капиталот на други банки или финансиски институции кои претставуваат повеќе од 10% од капиталот на тие институции, директните вложувања на Банката во капиталот на друштвата за осигурување и реосигурување и во друштвата за управување со пензиски фондови, претставуваат одбитни ставки од ниво 1 и ниво 2 на капитал.

4. Значајни сметководствени проценки и расудувања

Банката прави проценки и претпоставки кои влијаат на прикажаните износи на средствата и обврските во рамки на следната финансиска година. Проценките и расудувањата постојано се оценуваат и се базираат врз основа на претходното искуство и други фактори, вклучувајќи очекувања за идни настани кои се сметаат за разумни во дадените околности.

(а) Загуби поради оштетување на пласмани и кредити

Банката ги разгледува нејзините портфолија за кредити за да го процени оштетувањето на вредноста најмалку на квартална основа. При одредувањето дали една загуба поради оштетување треба да се прикаже во билансот на успех, Банката расудува во однос на тоа дали има познати информации кои навестуваат дека има одредено намалување на проценетиот иден паричен тек од некое портфолио на кредити пред намалувањето да може да биде идентификувано како поединечен кредит во тоа портфолио. Овој доказ може да вклучува познати информации кои навестуваат дека постои неповолна промена во статусот на плаќања на должниците на Банката или во државните или локалните економски услови кои се во сооднос со неизвршувањата на обврските на Банката.

Менаџментот користи проценки кои се базираат на историско искуство за евидентирани загуби на активата која е изложена на кредитниот ризик и на објективни докази за оштетување слични на оние во портфолиото кога се проектира идниот паричен тек. Методологијата и претпоставките кои се употребуваат за проценка на износот и времето на идните парични текови се ревидираат на редовна основа за да се намалат какви било неусогласености помеѓу проценетите загуби и стварно настанатите загуби. При вкупна промена на нето сегашната вредност на очекуваните готовински текови од +/-5%, проценетите резервации би се зголемиле, односно намалиле за МКД 246.227.000 (2010: МКД 217.000.000).

(б) Оштетување на вложувања во сопственички инструменти расположливи за продажба

Банката одредува дека вложувањата во сопственички инструменти расположливи за продажба се оштетени кога постои значително или продолжено опаѓање на објективната вредност под нивната набавна вредност. Ова одредување на тоа што е важно или продолжено опаѓање бара расудување. Во донесувањето на овој заклучок, меѓу другите фактори, Банката ја оценува променливоста на цената на акциите. Исто така, оштетувањето може да биде соодветно, кога постојат докази за опаѓање на финансиската состојба на издавачот, лоши перформанси на индустријата и секторот, промени во технологијата, и промени во оперативните и финансиските парични текови.

Ако објективната вредност на вложувањата во сопственички инструменти расположливи за продажба има значајно и продолжено опаѓање под набавната вредност, Банката во финансиските извештаи за 2011 ќе има дополнителна загуба од МКД 6.391.000, преку трансфер на ревалоризационите резерви во билансот на успех (2010: МКД 1.944.000).

(в) Оштетување на превземени средства

Процесот за пресметување на загубата поради оштетување бара менаџментот да направи важни и комплексни претпоставки во однос на планираниот период за продажба на превземените средства, нивните проценети нето продажни вредности и соодветната дисконтна стапка, со цел да се дисконтираат очекуваните парични текови од продажбата на одредени делови на превземените имоти до нивната нето сегашна вредност.

Менаџментот на Банката е сигурен дека превземените средства ќе бидат продадени без загуби, во разумен временски период. Во спротивно, ќе бидат направени прилагодувања во идните периоди доколку идната пазарна активност посочи дека таквите прилагодувања се соодветни.

5. Нето приходи од камати

	2011	2010
Приходи од камати		
Пласмани во и кредити:		
– На банки	77.072	78.485
– На комитенти	3.185.779	3.038.761
Парични средства и сметки во централната банка	102.609	67.864
Вложувања во хартии од вредност:		
- Расположливи за продажба	433.838	648.864
- Чувани до достасување	11.963	18.531
	3.811.261	3.852.505
Расходи од камати		
Депозити на банки	150.526	136.838
Депозити на комитенти	1.556.970	1.653.397
Издадени должнички хартии од вредност	14.682	14.016
Обврски по кредити	183.591	136.874
Субординирани обврски	102.569	78.063
	2.008.338	2.019.188

6. Приходи од дивиденди

	2011	2010
Хартии од вредност расположливи за продажба	2.497	2.648
	2.497	2.648

7. Загуби поради оштетување на кредити

	2011	2010
Пласмани во и кредити на банки		
Зголемување на исправката на вредност	8.854	1.451
Ослободување на исправката на вредност	(11.987)	(2.417)
Кредити на и побарувања од комитенти		
Зголемување на исправката на вредност	660.733	1.225.209
Ослободување на исправката на вредност	(87.865)	(466.768)
	569.735	757.475

8. Нето приходи од провизии и надомести

	2011	2010
Приходи од провизии и надомести		
Акредитиви и гаранции	131.033	119.084
Платен промет	479.703	367.118
Комисионо работење	8.538	8.103
Административни услуги	200.680	192.754
Брокерски услуги	9.150	2.412
Останати провизии	211.087	222.911
	1.040.191	912.382
Расходи за провизии и надомести		
Банкарски услуги	3.832	7.659
Акредитиви и гаранции	13.809	11.486
Платен промет	64.761	63.856
Останати провизии	140.754	111.405
	223.156	194.406

Банката обезбедува старателски услуги, комисиони услуги, корпоративна администрација, управување со вложувања и советодавни услуги на трети лица, кои ја вклучуваат Банката во донесувањето одлуки за распределба, набавка и продажба во однос на широк опсег на финансиски инструменти. Комисионите средства не се вклучени во овие финансиски извештаи. Некои од овие договори ја инволвираат Банката во прифаќање цели за остварување на референтните нивоа на поврат на средствата кои ги чува за трети лица. Овие услуги создаваат ризик дека Банката може да биде обвинета за лошо управување или за лошо извршување.

9. Нето добивка / (загуба) од финансиски инструменти за тргување

	2011	2010
Нето приходи од тргување	23.567	53.539
Приходи од камати од средства за тргување	268	22.982
	23.835	76.521

Нето приходот од тргување вклучува добивки и загуби од обврзници.

10. Други оперативни приходи

	2011	2010
Приход од наемнини	11.115	13.036
Нето капитални добивки од нематеријални средства, недвижности и опрема и преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	643
Резервации за вонбилансна изложеност	-	89.612
Приход од средства чувани за продажба – НЛБ Тутунска брокер	164.289	-
Останато	58.989	41.175
	234.393	144.466

11. Нето добивка / (загуба) од вложувања во хартии од вредност

	2011	2010
Финансиски средства расположливи за продажба	37.456	4.877
	37.456	4.877

12. Трошоци за вработените

	2011	2010
Хонорари и плати	408.537	406.264
Трошоци за социјално осигурување	138.654	135.124
Пензиско осигурување:		
- Планови за дефинирани придонеси	14.118	11.054
Регрес за годишен одмор	17.641	15.510
Награди за членови на Управниот одбор, менаџментот и вработените	42.000	34.945
Трошоци за неискористени годишни одмори	312	2.036
Други трошоци	6.111	2.756
	627.373	607.689

13. Општи и административни трошоци

	2011	2010
Трошоци за информатичка технологија и софтвер	20.176	15.517
Закуп, мебел и опрема	116.501	104.391
Маркетинг и односи со јавноста	19.032	18.510
Трошоци за службени патувања	10.097	11.079
Телекомуникациски и поштенски трошоци	35.858	51.813
Други административни трошоци	68.715	67.041
	270.379	268.351

14. Амортизација

	2011	2010
Амортизација и оштетување на недвижности и опрема	159.037	163.472
Амортизација на софтвер и други нематеријални средства	46.820	35.377
	205.857	198.849

15. Други оперативни расходи

	2011	2010
Нето капитална загуба од нематеријални средства, недвижности и опрема и преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	11.043	-
Премии за осигурување на депозити	214.818	181.000
Премии за осигурување на средства и друго	20.622	14.675
Расходи по актуарска пресметка	3.864	940
Консултантски и ревизорски трошоци	4.095	2.995
Судски трошоци	1.553	1.807
Кирии и закупнини	206.895	202.149
Намалување на вредноста на средства стекнати преку наплата на побарувања	23.161	19.172
Резервации за вонбилансна изложеност	70.791	-
Оштетување на други средства	15.475	21.113
Електронско банкарство	24.159	22.574
Трошоци за обезбедување на имот	51.189	47.406
Друго	78.624	80.297
	726.289	594.128

16. Нето добивки / (загуби) од ревалоризација на недвижности дадени под закуп

	2011	2010
Нето добивки / (загуби) од ревалоризација на недвижности дадени под закуп	5.849	-
	5.849	-

17. Други даночни расходи

	2011	2010
Данок на непризнаени расходи	1.414	2.056
	1.414	2.056

Почнувајќи од 1 јануари 2009 година и во текот на 2010 и 2011 година Владата на Република Македонија вовеле модификации и измени на Законот за данок на добивка. Во согласност со овие измени, основата за пресметка на данок се непризнаените расходи и помалку искажани приходи кои настанале во текот на фискалната година. Затоа данокот пресметан врз основа на непризнаените расходи и помалку искажани приходи, е прикажан како дел од Други даночни расходи во Билансот на успех за годината. Согласно промените во Македонската даночна регулатива, данокот на добивка се плаќа во моментот кога добивката (заработена од 1 јануари 2009) е распределена во форма на дивиденда. Од 7 јули 2010 дивидендите распределени од страна на компаниите на резиденти правни лица се ослободени од данок на добивка на ниво на субјектот кој ја распределува дивидендата.

Како резултат на тоа доколку нераспределените добивки се задржани во компанијата, данок на добивка не се пресметува и плаќа. Ако Банката ја исплати нето добивката за 2011 година во форма на дивиденда потенцијалниот тековен данок на добивка (без ефектот на непризнаените расходи) би изнесувал МКД 65.844.000 (2010: МКД 47.077.000).

Управата за јавни приходи може во кое било време, по 5 до 10 години од завршување на даночната година за која се известува, да направи контрола на сметководствената евиденција, и може да изрече додатни даночни пресметки и казни. Менаџментот на Банката нема сознание за какви било околности кои би можеле да предизвикаат потенцијална материјална обврска.

18. Ефекти на данокот од добивка поврзан со компоненти од друга сеопфатна добивка

	2011			2010		
	Пред оданочување	Даночна добивка / (загуба)	Нето од данок	Пред оданочување	Даночна добивка / (загуба)	Нето од данок
Добивки од вреднување по објективна вредност на финансиски средства расположливи за продажба	(44.293)	-	(44.293)	(8.140)	3.132	(5.008)
Друга сеопфатна добивка за годината						
(прикажана на нето основа)	(44.293)	-	(44.293)	(8.140)	3.132	(5.008)

19. Парични средства и сметки во централната банка

	2011	2010
Парични средства во благајна	1.775.173	1.617.113
Сметки кај централната банка различни од задолжителна резерва	3.073.697	4.291.278
Вклучени во пари и парични еквиваленти (Белешка 43)	4.848.870	5.908.391
Задолжителна резерва кај НБРМ	2.957.007	3.001.083
	7.805.877	8.909.474

Банката мора да чува задолжителна резерва во МКД и во девизи кај НБРМ.

Задолжителната резерва во МКД во износ од МКД 3.403.107.230 (2010: МКД 3.593.864.882) на 31 декември 2011 година претставува пропишан процент од просечната месечна состојба на депозити по видување и орочени депозити со доспеаност до 3 месеци и доспеаност над 3 месеци. Ефективната каматна стапка на задолжителната резерва во МКД е 2% (2010: 2%). Задолжителната резерва се чува на жиро - сметка на Банката кај НБРМ.

Задолжителната резерва во странска валута на 31 декември 2011 година претставува пропишан процент од просечната месечна состојба на депозити по видување и орочени депозити изразен во евра според средниот девизен курс на денарот кај НБРМ на датумот на билансот на состојба. Каматната стапка на задолжителната резерва во странска валута е 0,10% (2010: 0,10%). Банката е обврзана да ја префрли сумата во евра од пресметаната задолжителна резерва на сметка на НБРМ кај Deutsche Bundesbank Zentrale.

20. Пласмани во и кредити на банки

	2011	2010
Пласмани кај други банки	3.903.661	3.477.128
Вклучено во пари и парични еквиваленти (Белешка 43)	3.903.661	3.477.128
Пласмани кај други банки со рок над 3 месеци	99.064	888.093
Кредити и побарувања од други банки	780.102	654.493
Намалено за исправка на вредноста	(5.008)	(8.130)
	4.777.819	5.011.584
Тековни	4.513.888	4.379.368
Нетековни	263.931	632.216

Движење на исправката на вредност на кредити и побарувања од банки:

	2011		2010	
	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност
На 1 јануари	79	8.051	350	8.553
Ослободување на исправка на вредност	(13)	(3.121)	(464)	(502)
Зголемување на исправка на вредност	-	-	-	-
Курсни разлики и други измени	12	-	193	-
На 31 декември	78	4.930	79	8.051

Кредитите и побарувањата од банки и други финансиски институции се со ефективни каматни стапки од 3,7% до 8,5% (2010: 3,5% до 10%) годишно. Пласманите кај странски банки се со ефективни каматни стапки од 0,01% до 4,76% (2010: 0,10% до 4,76%) годишно и пласманите кај домашните банки се со ефективни каматни стапки од 1,90% (2010: 1,48 %) годишно.

На 31 декември 2011 година дел од пласманите на Банката кај странски банки во износ од МКД 639.785.000 (2010: МКД 334.397.000) претставуваат заложене депозити кои се чуваат кај странски банки како обезбедувања .

21. Финансиски средства чувани за тргување

	2011	2010
Други државни обврзници	-	10.117
Вкупно должнички хартии од вредност	-	10.117

Државните обврзници чувани за тргување во 2010 беа со рочност од 1 месец и со ефективна каматна стапка од 2% годишно.

22. Кредити на и побарувања од комитенти

	2011	2010
Кредити на физички лица:		
– Пречекорување на сметка	907.160	797.042
– Кредитни картици	1.582.155	1.409.826
– Други кредити	9.329.534	8.209.313
– Хипотеки	4.452.711	3.811.385
	16.271.560	14.227.566
Кредити на претпријатија:		
– Големи корпоративни претпријатија	4.679.128	4.968.337
– Мали и средни претпријатија	19.263.024	18.016.335
	23.942.152	22.984.672
Бруто	40.213.712	37.212.238
Намалено за исправка на вредноста	(4.855.165)	(4.282.025)
Нето	35.358.547	32.930.213
Тековни	14.427.629	14.224.609
Нетековни	20.930.918	18.705.604

Кредитите на и побарувањата од комитенти се со ефективни стапки од 2,6% до 15,68% (2010: 2,5% до 15,68%) годишно.

Исправка на вредност

Движењето на исправката на вредност на кредити на и побарувања по класа се следните:

Кредити на физички лица	2011		2010	
	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност
На 1 јануари	621.443	336.821	333.452	642.367
Ослободување на исправка на вредност	-	(20.571)	-	(308.539)
Зголемување на исправка на вредност	9.104	-	282.163	-
Курсни разлики и други измени	810	-	5.828	2.993
На 31 декември	631.357	316.250	621.443	336.821

Кредити на претпријатија	2011		2010	
	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност	Поединечна исправка на вредност	Групна исправка на вредност
На 1 јануари	1.785.115	1.538.646	1.180.671	1.353.375
Ослободување на исправка на вредност	-	(178.052)	-	-
Зголемување на исправка на вредност	762.390	-	599.824	184.993
Курсни разлики и други измени	(545)	4	4.620	278
На 31 декември	2.546.960	1.360.598	1.785.115	1.538.646

23. Вложувања во хартии од вредност

	2011	2010
Хартии од вредност расположливи за продажба вклучени во парични еквиваленти		
Должнички хартии од вредност – по објективна вредност:		
- Некотирани	11.557.747	5.084.751
Вкупно хартии од вредност расположливи за продажба вклучени во парични еквиваленти (Белешка 43)	11.557.747	5.084.751
Хартии од вредност расположливи за продажба		
Должнички хартии од вредност – по објективна вредност:		
- Котирани	33.916	557.946
- Некотирани	-	7.993.726
Сопственички хартии од вредност – по објективна вредност:		
- Котирани	29.435	-
- Некотирани	11.396	-
Сопственички хартии од вредност – по набавна вредност:		
- Некотирани	23.083	19.940
Вкупно хартии од вредност расположливи за продажба	11.655.577	13.656.363
Хартии од вредност кои се чуваат до достасување		
Должнички хартии од вредност – по амортизирана вредност:		
- Котирани	132.608	227.937
Вкупно хартии од вредност кои се чуваат до достасување	132.608	227.937
Вкупно хартии од вредност	11.788.185	13.884.300
Тековни	11.617.566	13.341.491
Нетековни	170.619	542.809

Котираните хартии од вредност се тргуваат на официјален пазар. Државните и благајничките записи кои се тргуваат на меѓубанкарски пазар се некотирани должнички хартии од вредност – по објективна вредност.

Благајничките записи се должнички хартии од вредност издадени од Народната банка на Република Македонија со рок на достасување до 28 дена. Банката добива ефективна каматна стапка од 4% (2010: 4% - 8%) на годишно ниво. Државните записи се со достасување до 90 дена и над 90 дена, издадени во МКД и МКД со клаузула во евра, и со ефективни каматни стапки од 4,2% до 4,3% (2010: 4,15% до 5,2%).

Условите за државните обврзници расположливи за продажба се следниве:

- Обврзници издадени од Владата за старо девизно штедење во странска валута во износ од МКД 0 (2010: МКД 49.885.000), со каматна стапка од 2% (2010: 2%) годишно. Главнината се исплаќа во 20 полугодишни рати на 1 април и 1 октомври, почнувајќи од 1 април 2002 година заклучно со 1 октомври 2011 година.
- Обврзници за денационализација (01) во износ од МКД 819.000 (2010: МКД 0), со каматна стапка од 2% (2010: 2%) годишно. Главнината се исплаќа во 10

еднакви годишни рати на 1 јуни, почнувајќи од 1 јуни 2003 година сè до 1 јуни 2012 година.

- Обврзници за денационализација (02) во износ од МКД 11.455.000 (2010: 69.722.000), со каматна стапка од 2% (2010: 2%) годишно. Главнината се исплаќа во 10 еднакви годишни рати на 1 јуни, почнувајќи од 1 јуни 2004 година сè до 1 јуни 2013 година.
- Обврзници за денационализација (03) во износ од МКД 4.924.000 (2010: 116.890.000), со каматна стапка од 2% (2010: 2%) годишно. Главнината се исплаќа во 10 еднакви годишни рати на 1 јуни, почнувајќи од 1 јуни 2005 година сè до 1 јуни 2014 година.
- Обврзници за денационализација (04) во износ од МКД 10.680.000 (2010: 140.852.000), со каматна стапка од 2% (2010: 2%) годишно. Главнината се исплаќа во 10 еднакви годишни рати на 1 јуни, почнувајќи од 1 јуни 2006 година сè до 1 јуни 2015 година.
- Обврзници за денационализација (05) во износ од МКД 5.517.000 (2010: 56.805.000), со каматна стапка од 2% (2010: 2%) годишно. Главнината се исплаќа во 10 еднакви годишни рати на 1 јуни, почнувајќи од 1 јуни 2007 година сè до 1 јуни 2016 година.
- Обврзници за денационализација (06) во износ од МКД 102.000 (2010: 97.765.000), со каматна стапка од 2% (2010: 2%) годишно. Главнината се исплаќа во 10 еднакви годишни рати на 1 јуни, почнувајќи од 1 јуни 2008 година сè до 1 јуни 2017 година.
- Обврзници за денационализација (07) во износ од МКД 0 (2010: 19.263.000), со каматна стапка од 2% (2010: 2%) годишно. Главнината се исплаќа во 10 еднакви годишни рати на 1 јуни, почнувајќи од 1 јуни 2009 година сè до 1 јуни 2018 година.

Вкупниот износ на обврзници за старо девизно штедење и обврзници од денационализација вклучуваат камата од МКД 419.000 (2010: МКД 6.764.000).

Условите на вложување во финансиски средства чувани до достасување се: Финансиските средства чувани до достасување ги сочинуваат државни обврзници со рок на достасување над 90 дена, кои имаат ефективна каматна стапка од 2% годишно. Вкупниот износ на државните обврзници вклучува камата во износ од МКД 1.638.000 (2010: 2.486.000).

Движењата кај обврзниците можат да бидат сумирани на следниот начин:

	Расположливи за продажба	Чувани до достасување	Вкупно
На 1 јануари 2011	13.656.363	227.937	13.884.300
Зголемувања	61.208.791	15.683	61.224.474
Намалувања	(63.202.740)	(111.012)	(63.313.752)
Губење на контрола од вложување во подружница	-	-	-
Добивка од промена на објективна вредност	(6.837)	-	(6.837)
На 31 декември 2011	11.655.577	132.608	11.788.185
На 1 јануари 2010	7.341.741	317.030	7.658.771
Зголемувања	79.058.214	29.883	79.088.097
Намалувања	(72.629.331)	(118.976)	(72.748.307)
Губење на контрола од вложување во подружница	(109.015)	-	(109.015)
Добивка од промена на објективна вредност	(5.246)	-	(5.246)
На 31 декември 2010	13.656.363	227.937	13.884.300

24. Вложувања во придружени друштва (по методот на главнина)

	2011	2010
Нов Пензиски Фонд	96.854	79.739
	96.854	79.739

		% на учество	
Држава		2011	2010
Нов Пензиски Фонд А.Д Скопје	Република Македонија	49%	49%

Преглед на финансиските информации за придруженото друштво кое е вклучено во сметководствената евиденција по методот на главнина, некорегирано за процентот на сопственоста кој го поседува Банката:

2010	Средства	Обврски	Приходи	Добивка / (Загуба)
Нов пензиски фонд А.Д. Скопје	170.660	9.160	123.684	28.430
Состојба на 31 декември	170.660	9.160	123.684	28.430
2011				
Нов пензиски фонд А.Д. Скопје	207.602	9.285	128.925	29.258
Состојба на 31 декември	207.602	9.285	128.925	29.258

25. Вложување во недвижности дадени под закуп

	2011	2010
Вложување во недвижности дадени под закуп по објективна вредност на 1 јануари	70.471	70.471
Пренос од / во недвижности и опрема	76.356	-
Нето загуби / добивки од промени од објективна вредност	(5.849)	-
Вложување во недвижности дадени под закуп по објективна вредност на 31 декември	140.978	70.471

26. Недвижности, постројки и опрема

	Земјиште и згради	Мебел и опрема	Инвестиции во тек	Друго	Вкупно
На 1 јануари 2010					
Набавна вредност	531.733	892.017	17.213	51.427	1.492.390
Акумулирана амортизација	(105.783)	(491.744)	-	(20.512)	(618.039)
Нето сметководствена вредност	425.950	400.273	17.213	30.915	874.351
На 31 декември 2010					
Почетна сметководствена вредност	425.950	400.273	17.213	30.915	874.351
Зголемувања	78.095	42.522	-	2.923	123.540
Пренос	-	-	(449)	449	-
Отуѓување и расходување	-	(177)	-	(525)	(702)
Губење на контрола од вложување во подружница	(26.777)	(2.397)	-	-	(29.174)
Амортизација за годината	(13.586)	(140.875)	-	(9.011)	(163.472)
Крајна сметководствена вредност	463.682	299.346	16.764	24.751	804.543
На 31 декември 2010					
Набавна вредност	583.051	931.965	16.764	54.274	1.586.054
Акумулирана амортизација	(119.369)	(632.619)	-	(29.523)	(781.511)
Нето сметководствена вредност	463.682	299.346	16.764	24.751	804.543
На 31 декември 2011					
Почетна сметководствена вредност	463.682	299.346	16.764	24.751	804.543
Зголемувања	38.829	78.746	-	3.286	120.861
Пренос	42	-	-	-	42
Пренос во недвижности дадени под закуп	(76.356)	-	-	-	(76.356)
Отуѓување и расходување	-	(47)	-	-	(47)
Амортизација за годината	(12.239)	(137.342)	-	(9.456)	(159.037)
Крајна сметководствена вредност	413.958	240.703	16.764	18.581	690.006
На 31 декември 2011					
Набавна вредност	545.566	1.010.664	16.764	57.560	1.630.554
Акумулирана амортизација	(131.608)	(769.961)	-	(38.979)	(940.548)
Нето сметководствена вредност	413.958	240.703	16.764	18.581	690.006

На 31 Декември 2011 година Банката нема никакви недвижности дадени како колатерал (2010: 0).

27. Нематеријални средства

	Лиценци за софтвер	Други нематеријални средства	Вкупно
Набавна вредност	74.621	110.879	185.500
Акумулирана амортизација	(42.910)	(48.639)	(91.549)
Нето сметководствена вредност	31.711	62.240	93.951
На 31 декември 2010			
Почетна сметководствена вредност	31.711	62.240	93.951
Зголемувања	49.567	7.731	57.298
Губење на контрола од вложување во подружница	(65)	(519)	(584)
Отуѓување и расходување	-	-	-
Амортизација	(14.951)	(20.426)	(35.377)
Крајна сметководствена вредност	66.262	49.026	115.288
На 31 декември 2010			
Набавна вредност	124.123	118.091	242.214
Акумулирана амортизација	(57.861)	(69.065)	(126.926)
Нето сметководствена вредност	66.262	49.026	115.288
На 31 декември 2011			
Почетна сметководствена вредност	66.262	49.026	115.288
Зголемувања	39.552	3.942	43.494
Отуѓување и расходување	-	(1.254)	(1.254)
Амортизација	(26.893)	(19.927)	(46.820)
Крајна сметководствена вредност	78.921	31.787	110.708
На 31 декември 2011			
Набавна вредност	163.675	120.779	284.454
Акумулирана амортизација	(84.754)	(88.992)	(173.746)
Нето сметководствена вредност	78.921	31.787	110.708

28. Одложени даночни средства/обврски

	2011	2010
На 1 јануари	-	3.132
Хартии од вредност расположливи за продажба:		
- објективна вредност	-	(3.132)
На 31 декември	-	-

29. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

	2011	2010
Градежни објекти	238.095	319.188
Станбени објекти	4.579	13.188
Опрема	75.467	99.689
Останато	36.004	60.940
	354.145	493.005

Средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања вклучуваат станови, опрема и деловни објекти кои не се користат од страна на Банката во извршувањето на нејзината основна дејност.

Пазарот за одредени видови колатерал во Македонија е во рана фаза на развој. Раководството направи проценка на очекуваниот надоместлив износ нето од трошокот да ги реализира средствата, врз основа на неколку фактори, вклучувајќи независни проценки. Меѓутоа, имајќи го предвид претходното, фактичките реализирани износи можат да бидат различни од направените проценки.

30. Останати средства

	2011	2010
Претплати	24.172	21.543
Побарувања од купувачи	201.364	79.731
Друго	102.222	98.033
Пензии платени однапред	271.725	205.978
Намалени за исправка на вредноста	(55.139)	(39.664)
	544.344	365.621
Тековни	544.344	365.621
Нетековни	-	-

Движење на сметката за исправка на вредност на други средства

	2011		2010	
	Поединечна исправка за оштетување	Групна исправка за оштетување	Поединечна исправка за оштетување	Групна исправка за оштетување
На 1 јануари	39.596	68	18.533	-
Ослободување на исправка на вредност	-	-	-	-
Зголемување на исправка на вредност	15.142	334	21.045	68
Курсни разлики и други измени	(1)	-	18	-
На 31 декември	54.737	402	39.596	68

31. Средства чувани за продажба

	2011	2010
Вложување во НЛБ Тутунска брокер	-	30.864
	-	30.864

32. Депозити од банки

	2011	2010
Депозити по видување:		
- Банки и штедилници	629.510	445.650
- Осигурителни друштва	33.716	42.016
- Други финансиски институции	195.438	146.297
Орочени депозити:		
- Банки и штедилници	1.303.459	1.899.042
- Осигурителни друштва	431.430	304.994
- Други финансиски институции	872.111	791.129
Ограничени депозити:		
- Банки и штедилници	107.910	189.170
- Осигурителни друштва	427	13.753
- Други финансиски институции	42.149	35.660
	3.616.150	3.867.711
Тековни	3.099.113	3.322.703
Нетековни	517.037	545.008

Ефективните каматни стапки на депозитите по видување од банки и финансиски институции се 0,5% (2010: 0,04% - 0,5%) годишно, додека ефективните каматни стапки на орочените депозити се од 0,8 % до 9,5 % (2010: 0,6 % - 9,5 %) годишно.

33. Депозити од комитенти

	2011	2010
Препријатија		
- Тековни / трансакциски сметки	6.845.450	7.180.222
- Орочени депозити	3.307.536	6.042.456
- Ограничени депозити	1.823.041	2.031.554
Јавни институции		
- Тековни / трансакциски сметки	923.965	808.005
- Орочени депозити	335	322
Население		
- Тековни / трансакциски сметки	6.414.082	4.503.012
- Орочени депозити	23.157.422	23.453.096
- Ограничени депозити	1.686.420	1.736.225
	44.158.251	45.754.892
Тековни	37.380.649	37.454.767
Нетековни	6.777.602	8.300.125

Ефективните каматни стапки на тековните сметки се движат од 0,1% до 4% (2010: 0,1% до 4%) годишно, додека ефективните каматни стапки на орочените депозити се движат од 0% до 11,6% (2010: 0% до 13,5%) годишно.

34. Обврски по кредити

	Каматна стапка (%)	2011	2010
Домашни извори:			
Македонска банка за поддршка и развој	3м. ЕУРИБОР + 1%; 1-5%	2.369.129	1.438.435
Македонска развојна фондација за претпријатијата	4,25% - 6,3%	138.510	153.773
Министерство за финансии	0,5-1%	428.008	526.965
Народна банка на Република Македонија	6м. УСДЛИБОР - 0,5%; 0,42-4%	31.753	43.352
Комерцијална банка	2,1%	300.035	-
Еуростандард банка	2%	-	40.002
Универзална Инвестициона банка	2%	80.009	40.002
ТТК Банка	2%	-	30.002
Странски извори:			
	3м. ЕУРИБОР+0,073%;		
	3м. ЕУРИБОР +0,078%;		
	3м. ЕУРИБОР +0,061%;		
	3м. ЕУРИБОР +0,044%;		
	3м. ЕУРИБОР +0,074%;		
	3м. ЕУРИБОР +0,528%;		
	3м. ЕУРИБОР +0,516%;		
	3м. ЕУРИБОР +0,39%;		
European Investment Bank	1,49%-2,1%,	823.997	980.278
	3м.ЦХФЛИБОР+2,5%;		
NLB InterFinanz AG Zurich	3,4%-2,51%	523	510
	3м. ЕУРИБОР +2,25%;		
	1м. ЦХФЛИБОР+2,25%:		
Nova Ljubljanska Banka d.d.	2,28%-3,72%	182.086	352.461
EFSE Western Balkan B.V.	6м. ЕУРИБОР 4%	-	499.064
International finance corporation (IFC)	6м. ЕУРИБОР +4,13%; 5,8%	1.533.347	1.528.328
EBRD London UK	5,04%	59.353	-
EFSE Netherlands BV	6м. ЕУРИБОР +4%; 5,48%	374.646	-
		6.321.396	5.633.172
Тековни		2.274.083	1.280.991
Нетековни		4.047.313	4.352.181

Кредитите доделени од страна на МБПР, Министерство за финансии, МРФП, НБРМ (Меѓународен фонд за соработка и развој Тајван) се обезбедени со меници од НЛБ Тутунска Банка АД. ЕИБ кредитната линија преку МБПР е обезбедена со меници и Меница како Нотарски Акт.

За **ЕФСЕ** кредитната линија, **ЕФСЕ** Субординираниот кредит и **ИФЦ** долгорочната кредитна линија, Банката има обезбедено конфирмирани писма од НЛБ д.д. Љубљана (Comfort Letter).

ЕИБ кредитот од 2006 година е обезбеден со Банкарска Гаранција издадена од НЛБ дд Љубљана, а ЕИБ кредитот од 2008 година е обезбеден со Банкарска Гаранција

издадена од COMMERZBANK FRANKFURT AG со Контра-Гаранција издадена од НЛБ дд Љубљана.

Кредит од Европската Банка за обнова и развој (ЕБРД)

На 10-ти мај, 2011 година, склучен е Договор за кредит за енергетска ефикасност и обновливи извори на енергија помеѓу НЛБ Тутунска банка и Европска Банка за Реконструкција и Развој (ЕБРД), во износ од 4 милиони ЕУР, поделени во две транши од по 2 милиони ЕУР. До крајот на 2011-та година повлечени се 994.000 ЕУР од првата транша по овој договор.

Кредит од Меѓународна Финансиска Корпорација (ИФЦ)

На 31-ви Март, 2010 година, НЛБ Тутунска Банка потпиша Договор за кредит со ИФЦ во износ од 25 милиони ЕУР. Целиот износ на кредитот беше повлечен во 2 транши како што следи:

- На 04.02.2010 беа повлечени 15 милиони ЕУР;
- На 30.06.2010 беа повлечени 10 милиони ЕУР.

Во јуни 2011 година, забележано е зголемување на каматната маргина за 0,38 процентни поени (каматната стапка се промени од 6м. ЕУРИБОР+3,75% на 6м. ЕУРИБОР +4,13%).

Кредити од Македонска Банка за Поддршка и Развој (МБПР)

Во текот на 2011 година беа повлечени следните транши од кредитната линија аранжирана преку МБПР со средства од Европска Инвестициона Банка:

- ЕУР 3.261.000 со 1% годишно каматна стапка на 27.01.2011
- ЕУР 5.969.000 со 1% годишно каматна стапка на 24.03.2011
- ЕУР 1.500.000 со 1% годишно каматна стапка на 16.06.2011
- ЕУР 6.287.170 со 1% годишно каматна стапка на 27.12.2011

Кредити од Македонска Развојна Фондација на Претпријатија (МРФП)

На 15 Јануари 2010 година, НЛБ Тутунска Банка АД Скопје потпиша нов Рамковен Финансиски Договор со МРФП во износ од 4.4 милиони ЕУР за понатамошно финансирање на микро и мали претпријатија и специфични сектори.

Во текот на 2011 година, Банката повлече неколку транши од оваа кредитната линија од МРФП во вкупен износ од 990 илјади ЕУР наменети за понатамошно финансирање на микро и мали претпријатија, специфични проекти како и индивидуални претприемачи.

35. Издадени должнички хартии од вредност

	Каматна стапка (%)	2011	2010
Должнички хартии од вредност	6м. ЕУРИБОР+1,2%	-	616.928
Вкупно		-	616.928
Тековни		-	616.928
Нетековни		-	-

Банката издаде должнички хартии од вредност – обврзници преку јавна понуда на 17 Ноември 2008 година. Издадените должнички хартии од вредност се неконвертибилни преносливи обврзници и со право на камата и право на исплата на номиналниот износ на обврзницата. Кумулативната количина на издадените обврзници е 10.663 обврзници, секоја во износ од ЕУР 1.000. Издадените должнички хартии од вредност не котираат на официјален пазар и доспеваат на 17 ноември 2011 година.

Каматната стапка е 6 месечен ЕУРИБОР + 1,2% годишно, со полугодишна исплата на камата. Номиналниот износ на обврзниците ќе биде исплатен на денот на достасување на обврзницата.

Вкупниот износ на издадени должнички хартии од вредност вклучува камата во износ од МКД 0 (2010: МКД 1.877.000).

36. Посебни резерви за вонбилансни ставки

	2011	2010
На 1 јануари	198.906	287.004
Во билансот на успех (белешка 15)		
- Дополнителни резерви	80.619	61.408
- Неискористени ослободени износи	(9.827)	(151.020)
Курсни разлики	577	1.514
На 31 декември	270.275	198.906
Тековни	208.273	134.736
Нетековни	62.002	64.170

37. Субординирани обврски

	Каматна стапка (%)	2011	2010
European Fund for Southeast Europe (EFSE)	6м. ЕУРИБОР +4,2% по 22.09.2013 +6,3%	-	749.006
NLB InterFinanz AG Zurich	3м. ЦХФЛИБОР+5,5%	1.078.777	1.051.156
EFSE Netherlands BV	6м. ЕУРИБОР +4,2% по 22.09.2013 +6,3%	749.703	-
		1.828.480	1.800.162
Тековни		15.247	14.421
Нетековни		1.813.233	1.785.741

Субординирани кредити од NLB Interfinanz во износ од ЦХФ 21.250.000 беа одобрени со каматна стапка од 3 месечен ЦХФЛИБОР + 3,25% годишно и рок на достасување од 7 години. Во Септември 2010 година, рокот на кредитите беше продолжен за дополнителни 7 години и каматната маргина беше зголемена од 3,25% годишно на 5,5% годишно. Конверзија во капитал е возможна доколку се исполнат одредени услови.

Субординираниот кредит од ЕФСЕ во износ од 12.000.000 ЕУР беше одобрен со каматна стапка 6 месечен ЕУРИБОР + 4,20 % годишно (од 22 септември 2013 година, 6 месечен ЕУРИБОР + 6,30%) со рок на достасување од 10 години.

Конверзијата во капитал ќе биде одредена во согласност со условите дадени од Договорот потпишан помеѓу ЕФСЕ и НЛБ Тутунска банка АД .

Од 1-ви јули, 2011 година, EFSE Western Balkan BV се припојува кон EFSE Nederlands BV. EFSE Nederlands BV е подружница во целосна сопственост на EFSE. Затоа, сите права и обврски од Субординираниот Договор за кредит се префрлаат на EFSE Netherlands BV, без никакви дополнителни промени во договорните услови.

38. Останати обврски

	2011	2010
Обврски за дивиденди објавени за исплаќање	5.496	5.949
Временски разграничени обврски	52.879	47.119
Обврски за предвремени уплати	162.239	175.253
Обврски кон добавувачи	34.732	54.581
Обврски по примени аванси	1.865	24.782
Обврски за пресметани награди на членови на Управен одбор, управата и вработените	33.293	34.945
Долгорочни користи за вработените	13.976	12.211
Обврски за неискористени годишни одмори	14.826	14.514
Останато	146.017	69.812
	465.323	439.166

Движење на долгорочните користи за вработените:

	2011	2010
Состојба на 1 јануари	12.211	13.038
Платени користи	(2.099)	(1.767)
Актуарски загуби (Белешка 15)	3.864	940
Состојба на 31 декември	13.976	12.211

Долгорочните користи за вработените вклучуваат јубилејни награди и отпремнини при одење во пензија.

39. Преземени обврски

Банката издава банкарски гаранции и акредитиви во име на своите комитенти со трети страни. Овие договори имаат фиксни услови и обично се издаваат во период од најмногу три години. Истекувањата на роковите на кои се издадени не се концентрирани во еден период.

Следната табела укажува на договорните износи на преземените обврски на Банката по категории:

	2011	2010
Гаранции		
- во МКД	3.386.951	3.528.765
- во странска валута	1.841.599	1.903.716
Акредитиви		
- во странска валута	594.913	558.581
Лимити на сметки и картици	2.589.409	2.432.927
	8.412.872	8.423.989
Намалено за посебна резерва за оштетување	(270.275)	(198.906)
	8.142.597	8.225.083

Овие преземени обврски имаат кредитен ризик на вонбилансната состојба, бидејќи во билансот на состојба се признаени само временски разграничените побарувања по основ на надоместок за издавање и за можни загуби се додека обврските не се исполнат или истечат. Голем број од преземените обврски ќе истечат без да бидат целосно или делумно авансирани. Поради тоа, износите не претставуваат очекуван иден паричен тек.

40. Трансакции со поврзани страни

Според Статутот, највисоко тело на Банката е Собранието, кое е составено од сите иматели на регистрираните обични акции на Банката. Свкупната контрола врз Банката е во рацете на неизвршниот одбор на директори („Надзорниот одбор“) кој е назначен од страна на акционерите.

Банката е контролирана од страна на Nova Ljubljanska Banka („NLB“) која поседува 86,97% (2010: 86,97%) од акциите со право на глас.

Обемот на трансакции со поврзаните страни, како и состојбите на крајот на годината се следните:

За годината завршена на 31 декември 2011:

	Матично друштво	Придружени претпријатија	Други поврзани страни
Биланс на успех			
Приходи од камати	3.670	-	3.596
Приходи од провизии и надомести	3.967	106	2.536
Расходи за камати	(87.936)	(18.529)	(19.363)
Расходи за провизии и надомести	(23.784)	-	(22.433)
Нето добивки / загуби од финансиски инструменти чувани за тргување	21.233	-	-
Други оперативни приходи	14.757	14.742	4.186
Други оперативни расходи	(3.508)	-	(142.438)
Биланс на состојба			
Пари и парични еквиваленти			
Состојба на 1 јануари	315.571	-	-
Кредити издадени во текот на годината	124.559.951	-	-
Кредити отплатени во текот на годината	(124.141.979)	-	-
Состојба на 31 декември	733.543	-	-
Кредити			
Состојба на 1 јануари	-	-	41.742
Кредити издадени во текот на годината	-	-	148.028
Кредити отплатени во текот на годината	-	-	(134.723)
Состојба на 31 декември	-	-	55.047
Финансиски инструменти чувани за тргување			
Состојба на 1 јануари	-	-	-
Средства за тргување издадени во текот на годината	-	-	-
Средства за тргување отплатени во текот на годината	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-

Други средства

Состојба на 1 јануари	63.046	13	-
Други средства издадени во текот на годината	1.242	-	2.414
Други средства отплатени во текот на годината	(64.095)	(13)	(2.386)

Состојба на 31 декември	193	-	28
--------------------------------	------------	----------	-----------

Депозити

Состојба на 1 јануари	1.890.465	125.306	397.039
Депозити примени во текот на годината	2.514.116	708.824	8.292.767
Депозити отплатени во текот на годината	(3.120.486)	(692.485)	(8.253.379)

Состојба на 31 декември	1.284.095	141.645	436.427
--------------------------------	------------------	----------------	----------------

Кредити

Состојба на 1 јануари	1.404.128	-	-
Кредити настанати во текот на годината	4.776	-	-
Кредити отплатени во текот на годината	(1.226.818)	-	-

Состојба на 31 декември	182.086	-	-
--------------------------------	----------------	----------	----------

Други обврски

Состојба на 1 јануари	5.392	-	29.322
Други обврски настанати во текот на годината	1.560.268	-	177.517
Други обврски отплатени во текот на годината	(1.547.150)	-	(189.100)

Состојба на 31 декември	18.510	-	17.739
--------------------------------	---------------	----------	---------------

За годината завршена на 31 декември 2010:

	Матично друштво	Придружени претпријатија	Други поврзани страни
Биланс на успех			
Приходи од камати	5.428	-	3.394
Приходи од провизии и надомести	3.363	262	2.978
Расходи за камати	(91.659)	(9.854)	(20.463)
Расходи за провизии и надомести	(24.276)	-	-
Нето добивки / загуби од финансиски инструменти чувани за тргување	(17.423)	-	-
Други оперативни приходи	-	22	2.425
Други оперативни расходи	(146.733)	-	(149.583)
Биланс на состојба			
Пари и парични еквиваленти			
Состојба на 1 јануари	552.326	-	-
Кредити издадени во текот на годината	99.439.877	-	-
Кредити отплатени во текот на годината	(99.676.632)	-	-
Состојба на 31 декември	315.571	-	-
Кредити			
Состојба на 1 јануари	925.934	-	37.472
Кредити издадени во текот на годината	-	-	113.824
Кредити отплатени во текот на годината	(925.934)	-	(109.554)
Состојба на 31 декември	-	-	41.742
Финансиски инструменти чувани за тргување			
Состојба на 1 јануари	14.612	-	-
Средства за тргување издадени во текот на годината	-	-	-
Средства за тргување отплатени во текот на годината	(14.612)	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-

Други средства			
Состојба на 1 јануари	75	(57)	(46)
Други средства издадени во текот на годината	33.959.002	70	46
Други средства отплатени во текот на годината	(33.896.031)	-	-
Состојба на 31 декември	63.046	13	-
Депозити			
Состојба на 1 јануари	1.254.130	190.041	370.187
Депозити примени во текот на годината	3.545.348	851.065	6.589.632
Депозити отплатени во текот на годината	(2.909.013)	(915.800)	(6.562.780)
Состојба на 31 декември	1.890.465	125.306	397.039
Кредити			
Состојба на 1 јануари	1.546.398	-	-
Кредити настанати во текот на годината	656.599	-	-
Кредити отплатени во текот на годината	(798.869)	-	-
Состојба на 31 декември	1.404.128	-	-
Други обврски			
Состојба на 1 јануари	606	-	-
Други обврски настанати во текот на годината	24.946	-	128.219
Други обврски отплатени во текот на годината	(20.160)	-	(98.897)
Состојба на 31 декември	5.392	-	29.322

Трансакции со клучниот менаџерски персонал

Вкупните надомести за клучниот менаџерски персонал се следните:

	2011	2010
Извршни директори	29.743	21.850
Неизвршни директори	2.367	742
	32.110	22.592

Сите надомести на клучниот менаџерски персонал се краткорочни користи за вработените.

41. Комисионо работење

	2011	2010
Претпријатија	2.697.589	1.888.031
Физички лица	9.462	4.244
Останато	49.605	53.141
	2.756.656	1.945.416

Банката управува со средства во име на трети лица, кои главно се во облик на кредити на различни комитенти. Банката прима приходи од надомести за обезбедување на овие услуги. Комисионите средства не се средства на Банката и не се признаени во билансот на состојба. Банката не е изложена на каков било кредитен ризик поврзан со ваквите пласмани бидејќи таа не ги гарантира овие вложувања.

42. Акционерски капитал

	Број на акции	Обични акции	Премија на акции	Акции без право на глас	Вкупно
На 1 јануари 2010	854.061	854.061	2.203.056	-	3.057.117
На 31 декември 2010	854.061	854.061	2.203.056	-	3.057.117
На 31 декември 2011	854.061	854.061	2.203.056	-	3.057.117

Акционерскиот капитал на Банката се состои од 854.061 обични акции (2010: 854.061 обични акции). Обичните акции имаат номинална вредност од МКД 1.000 (2010: МКД 1.000). Сите издадени акции се платени во целост.

Имателите на обични акции имаат право да примаат дивиденди како што е најавено и имаат право на еден глас по акција на Собранието на акционери на Банката.

Долунаведените акционери имаат повеќе од 5% од издадените акции со право на глас:

Акционери	% на акции со право на глас	
	2011	2010
Nova Ljubljanska Banka d.d. – Љубљана	86,97%	60,26%
NLB InterFinanz AG – Цирих	-	26,72%

Во 2011 година, согласно стратегијата на НЛБ Групацијата, делот на НЛБ InterFinanz AG Цирих во НЛБ Тутунска Банка АД Скопје (26,72%) беше купен од страна на Nova Ljubljanska Banka d.d. Љубљана. Nova Ljubljanska Banka d.d. Љубљана сега поседува 86,97% од вкупниот запишан капитал и право на глас на НЛБ Тутунска Банка АД Скопје.

Законски резерви

Според законската регулатива Банката треба да издвојува законска резерва, 15% од нето добивката за годината сè додека законската резерва не достигне износ еднаков од една петтина од регистрираната основна главнина. Сè додека не се достигне минималното ниво, законската резерва може да се користи само за покривање на загуби.

Кога ќе се достигне минималниот износ законските резерви може да се употребат за распределба на дивиденда врз основ на одлука на Собранието на акционери но само доколку дивидендата за тековната деловна година не го достигнала најмалиот износ пропишан со Законот за трговски друштва или со Статутот на Банката.

Ревалоризациони резерви

Ревалоризационата резерва го вклучува кумулативниот нето ефект од промените во објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба сè до моментот на нивното депризнавање или оштетување.

	2011	2010
Ревалоризациони резерви на хартии од вредност расположливи за продажба	(3.267)	41.026
	(3.267)	41.026

Движење на ревалоризационите резерви:

	2011	2010
Ревалоризациони резерви од хартии од вредност расположливи за продажба		
На 1 јануари	41.026	28.184
Нето добивки/ (загуби) од промени во објективната вредност (Белешка 23)	(6.837)	(3.263)
Приход во биланс на успех од продажба (Белешка 11)	(37.456)	(4.877)
Одложен данок (Белешка 28)	-	3.132
Губење на контрола од вложување во подружница	-	17.850
На 31 декември	(3.267)	41.026

Дивиденди

По датумот на билансот на состојба нема предложени или објавени дивиденди.

43. Парични средства и парични еквиваленти

За цели на изготвување на извештајот за паричните текови, паричните средства како и паричните еквиваленти со доспеаност помала од 3 месеци од денот на стекнување се состојат од следните ставки:

	2011	2010
Пари и парични средства во НБРМ (Белешка 19)	4.848.870	5.908.391
Државни обврзници (Белешка 23)	11.557.747	5.084.751
Кредити и побарувања од банки (Белешка 20)	3.903.661	3.477.128
	20.310.278	14.470.270

44. Настанени по денот на составување на билансот

По денот на составување на билансот на состојба, не се настанати материјални настани, а кои имаат влијание врз финансискиот извештај.

